

Arbejdsrapport fra
Danmarks Miljøundersøgelser
Miljø- og Energiministeriet

Emne: Årsrapport 1994

Lokalitet: Langli

Udgivet: 1995

Naturovervågning

Datablad

Titel:	Årsrapport 1994. Langli
Forfatter:	Jens Thalund og Jens Ryge Petersen Langli Økologiske Feltstation Hjerting Strandvej 2 6710 Esbjerg Tlf.: 75 27 92 77
Afdelingsnavn:	Afdeling for Flora- og Faunaøkologi
Serietitel:	Arbejdsrapport fra DMU. Naturovervågning
Udgiver:	Miljø- og Energiministeriet Danmarks Miljøundersøgelser
Udgivelsesår:	1995
Redaktion:	Pelle Andersen-Harild og Michael Stoltze
Layout:	Pelle Andersen-Harild
Databehandling og figurer:	Jens Thalund, Pelle Andersen-Harild, Jens Ryge Petersen
Referee:	Pelle Andersen-Harild og Michael Stoltze
Bedes citeret:	Thalund, J., & Petersen, J. Ryge, 1995: Langli. Årsrapport 1994. 79 s. - Arbejdsrapport fra DMU. Naturovervågning
ISSN:	1395-5675
Pris:	50 kr.
Oplag:	150 stk.
Købes hos:	Danmarks Miljøundersøgelser Afdeling for Flora- og Faunaøkologi Grenåvej 12, Kalø 8410 Rønne Tlf. 89 20 14 00 - Fax 89 20 15 14 Miljøbutikken Læderstræde 1 1201 København K Tlf. 33 93 92 92

Arbejdsrapport fra DMU
Naturovervågning

ÅRSRAPPORT 1994

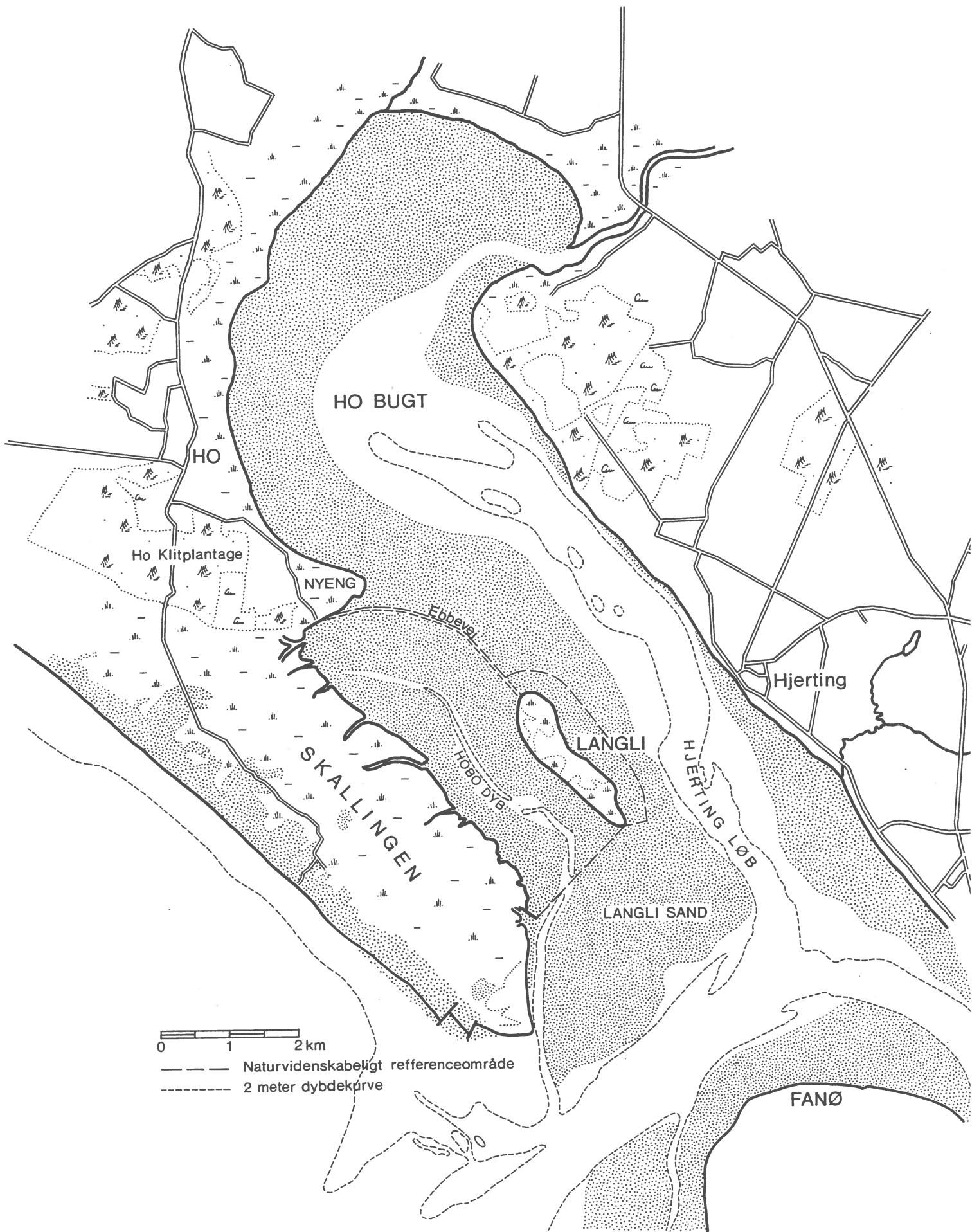
LANGLI

Danmarks Miljøundersøgelser
Afdeling for Flora- og Faunaøkologi

Jens Thalund & Jens Ryge Petersen

Miljø- og Energiministeriet
Danmarks Miljøundersøgelser

1995

INDHOLDSFORTEGNELSE.

Kort over området	4
Sammenfatning	6
Indledning og bemanding i 1994	7
Overvågningsprogram og optællingsmetoder	8
Færdsel på Langli	9
Overtrædelser af vadehavsbekendtgørelsen	9
Ræve på Langli	9
Muslingefiskeri	10
Jagt omkring Langli	10
Jagt på Skallingen	10
Vejret 1994	10
Artsgennemgang - Fugle :	13
Lommer	13
Svaner	15
Gæs	16
Svømmeænder	19
Dykænder	22
Rovfugle	25
Vadefugle	31
Mågefugle	42
Duer	51
Spurvefugle	53
Artsliste - Pattedyr, Padde og Krybdyr	75
Appendix 1. Ringmærkning på Langli 1994	77

SAMMENFATNING

Ynglefugle

Ynglefuglene på Langli var begunstiget af fraværet af rovdyr - specielt ræv - i sommerperioden. Gennem de senere år har der ikke været ræv på Langli, og det har medvirket til, at kolonier af Hættemåger og Splitterner har slået sig ned på øen, og at Ederfuglebestanden er i god fremgang.

Generelt er antallet af ynglepar på Langli fordoblet i forhold til for omkring 10 år siden. Antallet af ynglende Stormmåger og Sølvmåger steg med næsten 50% i 1994 i forhold til 1993 og de foregående år, hvor bestandene var nogenlunde stabile. Årsagen til fremgangen kendes ikke. Også Sildemågebestanden er i fremgang, som det generelt er tilfældet i hele Vadehavsområdet.

Træk- og vintergæster:

Der noteredes ingen drastiske ændringer i forhold til tidligere år.

I januar var der mange Pibeænder i området, men de forsvandt i forbindelse med kuldeperioden i februar. Til gengæld optrådte der rekordstore antal af Store Skalleslugere i forbindelse med kulden.

I efteråret kulminerede Pibeand og Krikand forholdsvis sent, og som noget nyt sås regelmæssigt Skeænder. Der var også mange Hjejler til sent ud på efteråret. Antallet af Gravænder var fortsat lavt.

Antallet af gennemtrækkende Grågæs om efteråret var det hidtil højeste, hvilket hænger sammen med det øgede antal norske Grågæs, der opholder sig i Vestjylland - og specielt ved Filsø - om efteråret.

Ederfuglene forlod hurtigt området i sen vinteren, og i stedet for som sædvanligt at koncentreres omkring Langli i perioder med is, forsvandt Ederfuglene næsten fuldstændigt under isperioden i februar. Også i efterårsperioden var antallet forholdsvis lavt, og det tyder på et generelt svigtende fødegrundlag.

Blandt vadefuglene var der i efteråret atter mange Klyder, og trækket af ungfugle af Almindelig Ryle var højt med et maksimum på 8450 fugle. Antallet af Islandsk Ryle var over normalt, men for Dværgryle og Krumnæbbet Ryle blev det et efterår med meget få fugle.

Vandrefalken fortsatte sin fremgang. I 1994 var der dobbelt så mange observationer som i 1993, og op imod en halv snes forskellige fugle blev registreret på Skallingen og Langli.

Blandt småfuglene noteredes for andet år i træk et pænt antal Bjerglærker, efter at denne nordskandinaviske art i en længere årrække optrådte meget sparsomt.

INDLEDNING

Denne årsrapport fra Langli/Skallingen 1994 indeholder resultaterne af naturovervågning. Størsteparten af materialet er indsamlet i forbindelse med de koordinerede totaltællinger (se arbejdsopgaver), men der er i vid grad også benyttet supplerende registreringer i form af højvands- og vadetællinger, linietaxeringer og ringmærkning. Størstedelen af rapporten er koncentreret omkring fuglelivet med vægten lagt på forekomsten af vandfugle.

Reservatet er beliggende i det videnskabelige referenceområde i Hobo Dyb, hvor der er totalt adgangsforbud. På Skallingen er der offentlig adgang hele året, mens der på Langli er lukket for publikums adgang mellem 16. september og 15. juli.

Som en konsekvens af denne uforstyrrelighed, samt at øen har været rævefri i sommermånederne, er ynglebestanden på Langli fordoblet de sidste 10 år.

BEMANDING I 1994

På Langli har følgende personer været ansat:

Jens Thalund	01.01.-28.02. & 01.08.-31.12.
Jens Ryge Petersen	01.01.-30.06.
Timme Nyegaard	01.03.-31.07.
Henrik Knudsen	01.07.-31.12.

mens observationer på Skallingen er udført af personalet fra feltstation Tipperne, der var:

Henrik Knudsen	01.01.-28.02.
Henrik Haaning Nielsen	01.01.-28.02.
Ole Amstrup	01.03.-31.12.
Michael Bjerregaard	01.03.-31.12.

Rapporten er forfattet af Jens Thalund og Jens Ryge Petersen. Sidstnævnte har udarbejdet afsnittene vedrørende ynglebestandene og de tilhørende kort. Den øvrige del af teksten er udarbejdet af Jens Thalund.

En ganske særlig tak skal rettes til medarbejderne ved Oxbøl Skovdistrikt, der har stået for mange af de praktiske forhold omkring feltstationens drift f.ex. brændstof- og brændeforsyning. Vi takker Ole Knudsen, Peder Thygesen, Jørgen Andersen, Benny og Bjarne Slaikjær for hjælpen.

Derudover har en lang række personer på en eller anden måde gjort livet lettere, og ofte behageligt, og her tænkes især på Holger Skjønneman og resten af personalet hos købmanden i Hjerting, samt Harry Frøkjær fra ABB Service, som har hjulpet Gunner (generatoren) gennem de uundgåelige kriser.

Sidst også en tak til Michael Clausen, Kim Fischer, Pelle Andersen-Harild, Bent Jakobsen, Erik Overlund, Carsten Krog Pedersen, Steen Kjeldsen, Lars Maltha Rasmussen, Jan og Dorthe Petersen, Claus Horneman, Ole Nyegaard samt Søren og Signe R. Petersen og mange flere, som har hjulpet til, når det kneb.

OVERVÅGNINGSPROGRAM OG OPTÆLLINGSMETODER

Inden for hver pentade (5-dages periode) foretages 4 rutinemæssige optællinger:

Totaltælling er en optælling ved højvande af fugle på og omkring Langli og Skallingen. Fra Langli dækkes tilstødende områder, som Hjerting Løb, Hobo Dyb og Langli Sand. De 2 sidstnævnte områder dækkes sammen med observatøren på Skallingen, og ved hjælp af walkie-talkie-kontakt koordineres optællingen. På Skallingen dækkes hele halvøen, afgrænset mod vest af klitterne mod Nordsøen og mod nord af Ho Klitplantage, samt Nyeng nord for Ebbevejen mod Langli. Fuglenes fordeling tegnes ind på kort med henblik på senere bearbejdning af deres udnyttelse af højvandsrasteplasserne.

Højvandstælling foretages på Langli som erstatning for en totaltælling. Dette vil især ske i vintermånederne, hvor høj vandstand i forbindelse med kraftig vind vil forhindre optælling på Skallingsiden. Der forsøges dækket så stort et område som muligt, men enkelte arter som f.ex. ænder vil ofte være svære at tælle, da de normalt ligger tæt på Skallingen.

Vadetælling er en optælling fra Langli af fugle og sæler på vadefladerne omkring øen ved ebbe. Resultaterne indtegnes på kort som de 2 foregående optællinger.

Linietaksering foretages på Langli 2 gange i hver pentade, morgen og ved højvande, ad en fast rute, som er delt op i 11 delområder. Denne dækker det meste af øen, og passerer gennem de fleste biotoper.

På Skallingen går en linietakseringsrute på tværs af halvøen, og bruges primært til optælling af sanglærke om foråret.

I løbet af året foretages også enkelte andre registreringer:

Overnatningsoptælling i juli og august af måger og terner, der går til overnatning på Langli Flak.

Ynglefugleoptælling på Langli gennemføres i perioden marts/april til juli ved redeoptælling og registrering af ynglefænologi og -succes. De anvendte optællingsmetoder er nærmere beskrevet af Kjeldsen (1992)

Meteorologiske observationer. På Langli foretages 3 gange dagligt meteorologiske registreringer, og disse er brugt til diagrammerne over nedbør, soltimer og temperatur. I den udstrækning, der har manglet data fra øen, blev data fra det nærliggende Sædding Strand fyr benyttet.

Vadeprøver. Fra marts til oktober fortsattes programmet med månedlig prøvetagning af østersømusling *Macoma baltica* og hjertemusling *Cardium edule* på 2 transekter hhv øst og vest for Langli.

Derudover registreres også aktiviteter som muslingefiskeri, jagt, færdsel og overflyvninger.

FÆRDSSEL PÅ LANGLI.

Fra 16.7. til 15.9. er der adgang for offentligheden til Langli og området øst for. Af hensyn til de ynglende Hættemåger og Splitternes blev området omkring Kogleakssøen dog hegnet ind og afspærret.

Inden øen åbnede for færdsel var der 5 gange køretøjer på øen. Bl.a. kom det lokale skovdistrikt over den 1.6 med 2 store traktorer og 3 vogne. Dette skete trods klare meldinger om, at det *ikke* var nødvendigt at få 25 rummeter brænde i juni måned, midt i fuglenes yngletid.

På 3 datoer omkring den 20.6. var der køretøjer fra Skallingelaboratoriet på øen. Det var geografer, der tog prøver fra vaden, men p.g.a. diverse uheld med udstyr o.lign. medførte disse besøg uhensigtsmæssigt store forstyrrelser af ynglefuglene.

Ialt besøgte 1924 personer Langli i den åbne periode mellem 16. juli og 15. september. Af disse kom 1145 i sidste halvdel af juli. Igen i år arrangerede naturvejlederen i Blåvand 10 ture over vaden til Langli, og langt størstedelen af de 874 gående var deltagere på disse ture.

Der er også igen givet 15 kørselstilladelser, men på grund af dårligt vejr blev enkelte aflyst, så kun 377 personer besøgte øen på denne måde. Andelen af folk, der selv sejler til øen, har de senere år ligget ret konstant på omkring 600 personer (på nær 1992), og med 673 i år, så det fine vejr sidst i juli så ikke ud til at have haft nogen effekt.

OVERTRÆDELSER AF VADEHAVSBEKENDTGØRELSEN

Området mellem Langli og Skallingen er udlagt som referenceområde med totalt adgangsforbud, lige som Langli og en zone på 300 meter øst for øen også er lukkede hele året undtagen i perioden 16. juli til 15. september.

1986-1994 var der følgende overtrædelser af adgangsforbuddet:

	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Gående	4	6	3	6	7	0	24	16	9
Sejlende	10	20	19	26	12	8	22	9	16
Surfere	8	17	17	41	20	11	32	28	15
Ialt	22	43	39	73	39	19	78	53	40

Surfing er kun tilladt i et område ud for Hjerting mellem 1. marts og 1. oktober, men både områdets afgrænsninger samt den tilladte periode for surfing blev jævnlige overtrådt. Udover de 15 allerede nævnte overtrædelser af referenceområdet, var der i sommerens løb yderligere 9 surfere uden for surfing-området, samt 53 tilfælde af surfing i perioden 1. januar-28. februar samt 1. oktober-31. december.

RÆVE PÅ LANGLI

Igen i år var Langli rævefri i ynglesæsonen; der blev set enkelte tegn på ræv i vintermånederne, men den forsvandt ligeså ubemærket som den var kommet.

Det er tydeligt, at fraværet af denne prædator, er yderst gunstigt for Langlis ynglefugle.

MUSLINGEFISKERI

Ialt 5 kuttere havde licens til at fiske efter blåmuslinger i Hjerting Løb, hvilket hovedsageligt skete i vinterhalvåret. Der var jævnlige både på fiskeri fra årets start til sidst i marts og igen fra starten af september og året ud.

JAGT OMKRING LANGLI

I forbindelse med Bekendtgørelsen om fredning og vildtreservat i Vadehavet af 26. juni 1992 blev vadejagt og motorbådsjagt forbudt i de indre dele af Vadehavet. For Langli/Skallingen betød det, at der omkring Langli kun må drives pramjagt, hvilket gav en markant nedgang i antallet af dage, hvor der blev registreret jagtaktivitet i den tilstødende del af Vadehavet.

I januar blev der ialt kun registreret 5 pramjægere, mens der i efteråret ialt blev noteret 23 pramjægere fra den 22. september og året ud.

Der bliver stadig drevet vade- og motorbådsjagt efter primært ederfugle i den ydre del af Grådyb, inklusive den vestlige del af Langli Flak, men effekten af denne jagt er svær at vurdere.

JAGT PÅ SKALLINGEN

I efteråret foregik der igen i år en del skumringsjagt på Skallingen i perioden 1. oktober til 20. december. Hovedudbyttet her er svømmeænder, som søger ind på marsken om natten.

VEJRET 1994

Kurverne på de følgende sider viser temperaturforholdene, nedbør og solskinstimer gennem året. En kort beskrivelse af vejret de enkelte måneder med særlig henblik på afvigelser fra det normale følger nedenfor.

Januar havde forholdsvis høje temperaturer, og der blev kun registreret nattefrost 4 gange i januar måned, dagtemperaturerne lå omkring de 5 grader C, med 7 grader C. den 12 som maksimum. De første 10 dage af måneden svingede vinden mellem sydvest og sydøst, men fra den 12. gik den om i vest og kom herefter fra vestlige retninger måneden ud. Generelt en blæsende måned som kulminerede natten mellem d. 27 og 28 hvor der blev registreret vindstød på op til 11 beaufort - orkanagtig storm - som oversvømmede store dele af øen. Nedbøren blev med 80.2 mm noget over det normale, og for landet som helhed faldt der 75% over det normale denne januar måned.

Februar: Den 1., 2. samt 25. var de eneste dage i måneden hvor vinden kom fra vestlige retninger; resten af måneden var vinden i øst med enkelte afstikkere til nord. Vindstyrken var ret stabil omkring 3-4 beaufort. Temperaturerne holdt sig over frysepunktet til den 11. om aftenen hvorefter der blev registreret frost hver eneste dag måneden ud, heriblandt 7 hele frostdøgn. Omkring d. 12 kom der is på bugten og den blev der måneden ud. Nedbøren på 46.7 mm. svarede til det normale. Fra den 21. var øen snedækket med driver på op til en meters højde.

Marts: Måneden startede som februar sluttede, nemlig med frost og østenvind. Men allerede den 3. gik vinden i vest og herefter blev det også lunere og isen forsvandt omkring den 5. Resten af måneden havde plusgrader og vestlige vinde på nær dagene fra d. 20 til d. 22 hvor vinden igen

gik i øst og bragte frost og snevejr. Måneden var præget af meget nedbør: 69.2 mm. er mere end det dobbelte af hvad en normal marts byder amtet.

April startede med en kuling fra sydvest, og denne vindretning blev da også den dominerede indtil d. 10 hvor vinden drejede til nordøstlige retninger; dette medførte at temperaturerne steg fra omkring de 5 grader til dage med over 10 grader. Fra den 18. var vinden meget skiftende, dog hovedsageligt fra vestlige retninger. Månedens maksimum temperatur blev målt den 23. og 24., hvor temperaturen lige sneg sig over 19 grader. Nedbøren for april endte på 34.2 mm. hvilket er en smule mindre end normalen på 41 mm.

Maj bød ikke på varme dage. Blot den 12. og 13. var temperaturen over 20°C. Ellers var de første 10 dage præget af vestlige vinde, mens der i perioden den 10. - 25. mest blev noteret østlige og sydøstlige vinde. 16.2 mm af ialt 37.8 mm regn blev målt den 23.

Juni havde absolut middelmådelige temperaturer og det var først den 25. at der blev målt over 20° - nemlig 23.4°, som samtidig blev månedens maksimum. Vinden var stort set permanent i det vestlige hjørne og den 22.-23. var der voldsomme oversvømmelser på øen. En masse regn gennem hele måneden gav samlet 76.7 mm, hvilket er meget over normalen på 48 mm.

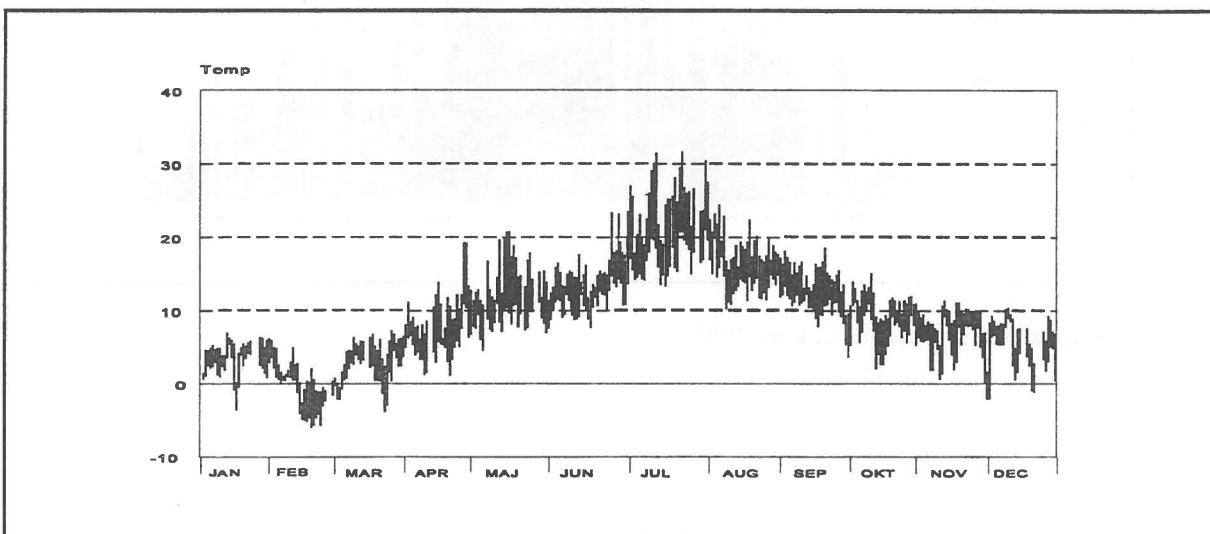
Juli var præget af østlige vinde og høje temperaturer, og hvor juni kun havde 2 dage med over 20 grader så var der hele 25 af dem i juli. Maksimumtemperaturen blev nået den 26. med 31.6! Med al denne varme og sol fulgte en nedbørsmængde på blot 15.9 mm hvilket er under en fjerdedel af normalen på 82 mm. Kort sagt: en meget tør og meget varm måned.

Det varme vejr fortsatte frem til den 10. **august**, hvorefter det blev mere ustadigt og køligere. I den sidste del af måneden faldt der dobbelt så meget nedbør som normalt, og lavninger blev igen fyldt med vand.

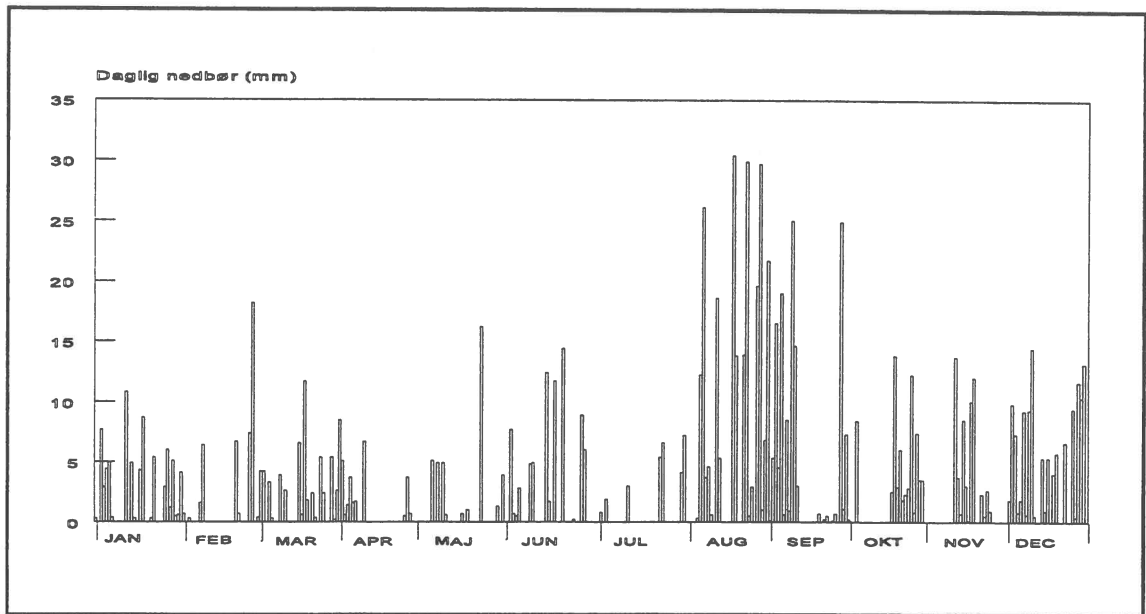
I **september** faldt der dobbelte så meget regn som normalt, men vind og temperaturforhold lå omkring det normale.

Oktober var lidt køligere end normalt, især midt på måneden, hvor vinden var østlig, men mod slutningen af oktober blev det mildere igen og det milde vejr holdt sig **november** igennem med en nedbør omkring det normale.

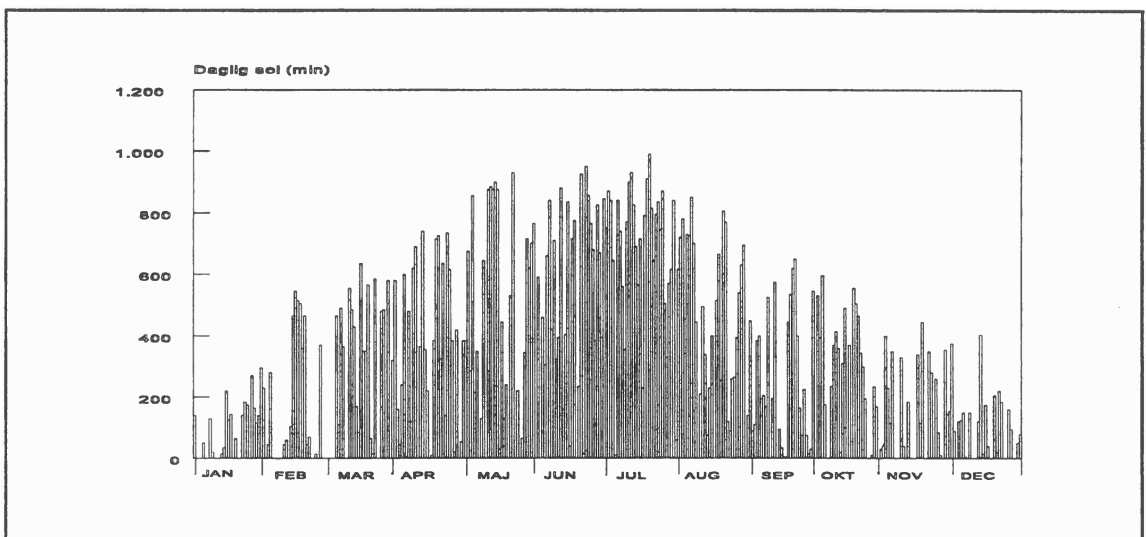
December var stadigvæk ret mild på nær et par enkelte nætter med frost. Nedbøren var igen over det dobbelte af det normale, og samtidig sørgede en del blæst fra det vestlige for en ret høj vandstand i Vadehavet.

Maximum- og minimumtemperatur på Langli 1994.

Daglig nedbør på Langli 1994.

Daglige antal solminutter på Langli 1994.

ARTSGENNEMGANG - FUGLE.

RØDSTRUBET LOM *Gavia stellata*

I første halvår blev der i perioden 27. januar til 4. april set ialt 9 eksemplarer på 7 datoer, og det blev til en sjælden sommerobservation, da 1 ex. lå øst for Langli 29. maj - 1. juni.

Der blev i efteråret set 11 fugle på 8 datoer fra den 27. september og året ud, flest sidst på året.

Et gennemsnitligt år.

SORTSTRUBET LOM *Gavia arctica*

Den 17. oktober blev der set 2 fugle i Hobo Dyb, og derudover sås yderligere 1 ex. i Hjerting Løb den 18. november.

SMÅLOM *Gavia stellata/arctica*

Frem til 28. marts sås 10 ubestemte smålommer, flest under blæsevejret i månedsskiftet januar/februar, mens der i efteråret kun blev set 8 ex. fra den 29. september og året ud.

TOPPET LAPPEDYKKER *Podiceps cristatus*

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
		3		2		9	2	5	13	8	1

Årets første 3 fugle sås den 25. marts. I juli blev der set henholdsvis 7 og 2 ex. den 5. og 6., hvilket formodentlig har været fugle på vej til fældeområdet ved IJssel Meer i Holland.

Der var mere regelmæssige iagttagelser i efteråret fra den 25. august og året ud, flest ult. oktober og pri. november med op til 4 fugle.

Normalt år.

GRÅSTRUBET LAPPEDYKKER *Podiceps griseigena*

Begge årets iagttagelser blev gjort i efteråret, med 1 fugl øst for Langli den 29. september og 1 fugl i den nordlige ende af Hobo Dyb den 24. oktober.

NORDISK LAPPEDYKKER *Podiceps auritus*

Årets eneste observation blev gjort den 14. december, da en fugl lå lige øst for Langli og fiskede.

Siden 1983 har der været observationer af 1-4 ex. alle år på nær 87 og 91.

SULE *Sula bassana*

Det blev som sædvanligt til enkelte iagttagelser i løbet af efteråret, oftest i forbindelse med kraftige vestlige vinde.

Den 28. august sås 16 ex., mens der i september blev set 1 ex. den 8. og 9., 19 fugle den 13. og 4 den 27.. De fleste sås lige syd for Skallingen, men enkelte fortsatte også op gennem Hobo Dyb, som f.ex. årets sidste, den 5. oktober.

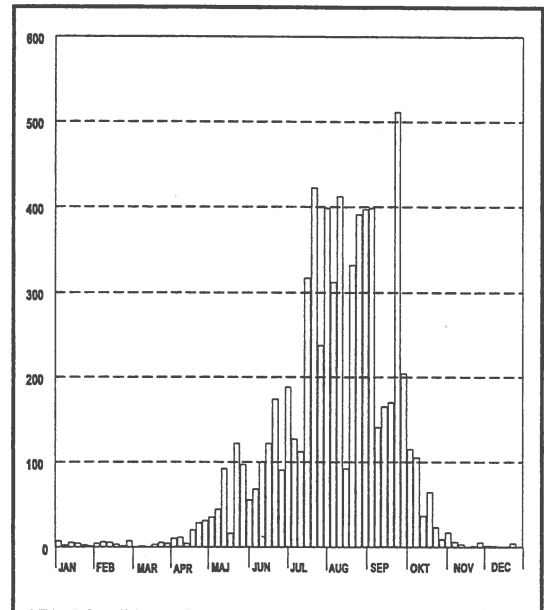
SKARV *Phalacrocorax carbo*

Gennem vinteren og det tidlige forår sås regelmæssigt op til 7 fugle på reservatet, men fra april begyndte antallet at stige jævnt frem til efterårstrækets kulmination i august og september.

Da de danske ynglefugle enten er standfugle eller trækfugle med ankomst i marts/april, må observationerne i sommerhalvåret formodentlig tilskrives ikke-ynglende og yngre fugle.

Sidst i juli steg antallet kraftigt i forbindelse med spredningen fra ynglepladserne, og frem til starten af september taltes jævnligt omkring 400 ex., men årsmaximum blev først registreret den 23. september med 511 exemplarer. Herefter faldt antallet af fugle støt frem mod slutningen af oktober, og året ud sås igen kun op til en halv snes fugle.

På mange måder var det et usædvanligt år for skarven, da antallet for en gangs skyld ikke steg, men tværtimod faldt, efter at der sidste efterår blev registreret op til 834 fugle. Derudover ser det også ud til at en del fugle er begyndt at overnatte på Langli Flak, i stedet for at benytte højspændingsledningerne mellem Fanø og Esbjerg.

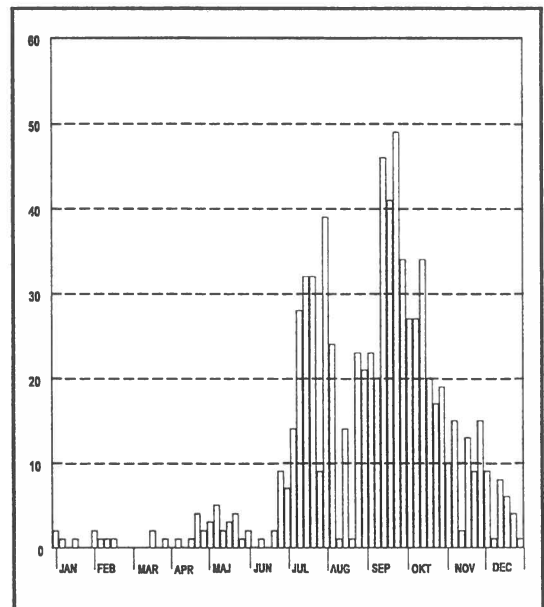
Skarv - *Phalacrocorax carbo*

FISKEHEJRE *Ardea cinerea*

Der sås kun meget få fugle på reservatet i første halvår, og under kuldeperioden i februar var de helt fraværende. Det var først sidst i juni at antallet begyndte at stige, da de første kuld blev flyvefærdige. Herefter blev der jævnligt set 25-40 fugle, primært på Skallingen, hvor de fouragerede i de mange loer og pander. Fraværet af fugle i august skyldes manglende tælling på Skallingen.

I september kulminerede årets forekomst med et maximum på 49 ex. den 23., hvorefter der året ud sås et jævnt faldende antal.

Generelt et år lidt under det gennemsnitlige.

Fiskehejre - *Ardea cinerea*

SORT IBIS *Plegadis falcinellus*

I forbindelse med det efterårsinflux der blev registreret flere steder i NV-Europa, sås der også en enkelt fugl her på reservatet, da et exemplar fløj sydover gennem referenceområdet den 23. oktober.

Dette var første fund for området.

SKESTORK *Platalea leucorodia*

Årets første fugl fløj nordover i lav højde over Langli om morgenen den 24. april.

I efteråret blev der gjort yderligere 2 observationer: 1 adult i sommerdragt, der rastede sammen med fiskehejrer ved Langlis sydspids den 25. august, og en adult i vinterdragt, som stod sammen med måger og gravænder i referenceområdet den 1. oktober.

Der er sidst set skestork på reservatet i 90 (5 ex. i april/maj), og derudover er der også fund i 83 (16 ex. i september) samt 86 (1 ex. i maj).

EUROPÆISK FLAMINGO *Phoenicopterus ruber*

Den 17. september stod der en yngre fugl i den oversvømmede ydermarsk på Skallingen, men kun for en kort bemærkning, da den allerede var væk igen en efter en halv time.

Tidligere er der fund af chile flamingo i 83 og 84 samt af ubestemt flamingo i 87 og 89.

KNOPSVANE *Cygnus olor*

Månedssum:

<i>jan</i>	<i>feb</i>	<i>mar</i>	<i>apr</i>	<i>maj</i>	<i>jun</i>	<i>jul</i>	<i>aug</i>	<i>sep</i>	<i>okt</i>	<i>nov</i>	<i>dec</i>
19	10	3	9	3						3	10

I vintermånederne blev der med mellemrum set 2-3 fugle i Hobo Dyb, den 16. januar dog 9 fugle, og det har sandsynligvis været de samme fugle, som flyttede ind på Skallingen, hvor de sidst blev set 29. maj.

Først den 18. november blev der atter set knopsvaner på reservatet, da 3 ex. lå i Hobo Dyb, og året ud blev der yderligere gjort enkelte iagttagelser.

PIBESVANE *Cygnus bewickii*

Som sædvanligt blev de fleste fugle registreret som overtræk-kende i årets første måneder i forbindelse med kulde og snefald. Den 16. januar sås således 17 trk., mens der i februar sås flg: 2 den 3., 16 den 17. samt 53 den 19..

Herefter sås ingen fugle, før der trak 3 ex. sydover den 18. oktober. Af rastende fugle blev der i november set 6 den 2., 11 den 12., 14 den 21. samt 10 den 26., oftest i referenceområdet, mens der blev set ialt 125 trækkende året ud. Flest sås den 22. oktober med 33 ex, den 2. november med 53 fugle samt den 14. december med 24.

SANGSVANE *Cygnus cygnus*

Udover 5 sydtrk. fugle den 15. januar samt 4 nordtrk. den 17. februar, blev der i 1. halvår kun set

yderligere 6-7 fugle, som rastede i området i perioden 23. februar til 1. marts.

I efteråret blev der udelukkende set overflyvende fugle, med 10 den 25. samt 2 den 29. november og 3 den 14. december.

SÆDGÅS *Anser fabalis*

Der blev set en enkelt fugl den 3. november.

KORTNÆBBET GÅS *Anser brachyrhynchus*

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
181	5496	1142	1					91	1558	8	36

Igen i år blev der i vintermånederne set en del træk både nord- og sydpå, afhængigt af vejret. Frem til den 11. februar gik trækket nordpå, med 1306 ex. den 3. og 2300 ex. den 11. februar, men allerede den 12. februar vendte de første 135 gæs om pga. frosten, og frem til 1. marts sås regelmæssigt sydtrækkende flokke, med max. 1213 den 23. februar.

I marts sås spredt træk i begge retninger, og sidste fugl sås så sent som den 30. april på Skallingen.

Allerede den 18. september rastede de første 71 fugle i Hobo Dyb, for senere på dagen at flyve nordpå, men størsteparten af efterårets fugle var sydtrækkende, med største dag den 12. oktober, hvor 1409 fugle trak.

BLISGÅS *Anser albifrons*

Årets eneste observationer var 10 fugle på Skallingen den 14. januar, 2 overflyvende den 20. april samt 4 fugle i nordmarsken på Langli den 1. december.

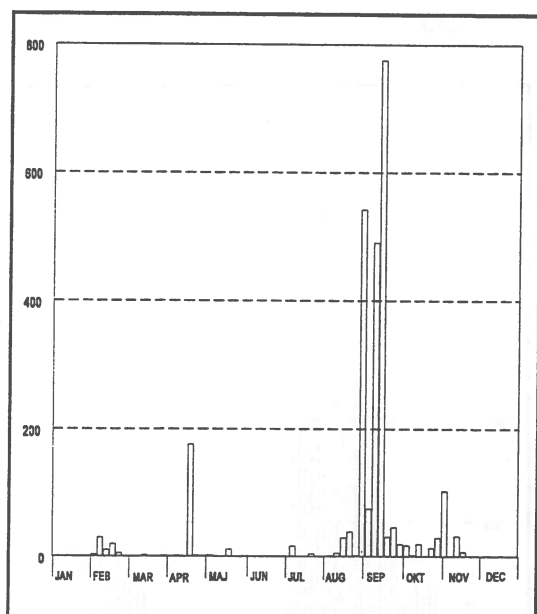
GRÅGÅS *Anser anser*

De første 3 fugle trak nordover den 2. februar, og resten af måneden blev der set flere trækkende, både nord og syd, alt afhængig af vejr og vind, men som maximum blev der set 30 ex. på Skallingen den 8.. Udover ialt 281 nordtrækkende den 18. og 19. april, sås der kun enkelte fugle frem til sidste forårsagttagelse den 17. maj.

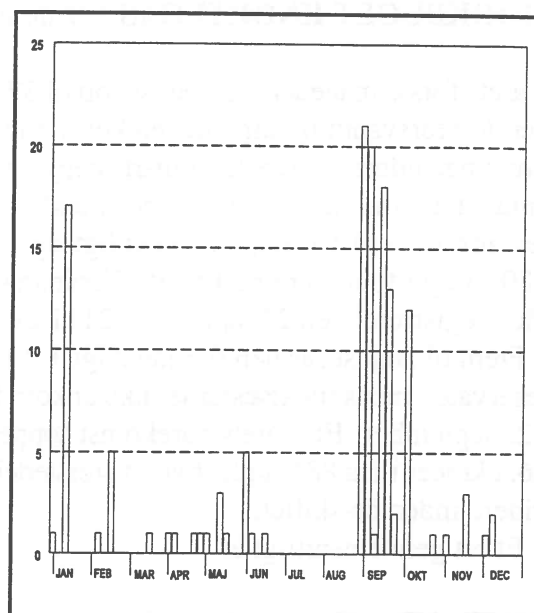
Den 6. juli blev efterårets første 2 fugle set, men det var først i perioden ult. august til med. september at trækket kulminerede, med maximum på 541 den 30. august, og hhv. 490 og 775 ex. den 12. og 14. september. Det sidste var nyt maksimum for reservatet, og skal ses i sammenhæng med en stor stigning i antallet af fugle på Filsø gennem de senere år.

Størstedelen af observationerne var som sædvanligt af trækkende fugle, og på Skallingen sås som maximum 50 rastende.

Årets sidste 7 fugle trak sydpå den 17. november.

Grågås - Anser anser

Lysbuget Knortegås - Branta bernicla hrota

BRAMGÅS *Branta leucopsis*

I første halvår blev der set flere fugle end normalt. Første observation var 305 nordtrækkende den 11. februar hvorefter der blev set ialt 330 sydtrækkende på 4 datoer 17.-28. februar.

Med mildningen kom der også 6 ex. på Langli 4.-7. marts, og i marts blev der yderligere set 61 trk. den 18. og 25 den 21..

I april rastede 5 fugle sammen med knortegæssene på Langli i dagene 8.-16. og den 20. rastede 15 fugle også kortvarigt på øen.

Den sidste fugl sås på Langli den 12. maj.

I forbindelse med kraftig sydøstenvind trak efterårets første 196 fugle sydover den 19. oktober, og fra dagen efter frem til den 30. oktober kunne der på Skallingen ses op til 250 rastende. I november blev der set enkelte fugle i området frem til den 12., med 30 fugle på Nyeng den 10. som det højeste antal.

LYSBUGET KNORTEGÅS *Branta bernicla hrota*

I januar blev der set op til 17 fugle på reservatet, men ellers drejede de fleste af observationerne sig om enkelte individer i flokke af mørkbugede knortegæs. Sidste fugl i første halvår sås så sent som den 19. juni.

Efterårets første flok på 21 fugle dukkede op på Langli Flak den 29. august, samme dag som de første også var set trække forbi ved Blåvand, og frem til begyndelsen af oktober sås jævnligt op til 15-20 fugle i området, oftest på Langli Flak, hvor de så ud til at fouragere på søsalat.

Året ud blev det igen til spredte iagttagelser af enkelte fugle.

MØRKBUGET KNORTEGÅS *Branta bernicla bernicla*

I årets første måneder blev der set op til 379 fugle, der dog forsvandt fra området en kort periode i februar pga udbredt isdække. I marts begyndte større antal at ankomme, og frem til borttrækket til ynglepladserne sidst i maj, sås jævnlige op omkring 1800 fugle fouragere på Langli. Forårsmaximum blev registreret den 23. april med 2111 ex.

Frem til august sås herefter jævnlige 1-3 fugle på reservatet, mens trækfugterne ikke ankom før den 12. september. Efterårets forekomst toppede den 26. oktober med 881 fugle, hvoraf størstedelen trak videre inden årsskiftet.

Et ret gennemsnitligt år.

RUSTAND *Tadorna ferruginea*

I dagene fra den 3.-11. juli opholdt 5 fugle sig ved Kogleakssøen på Langli. Disse regnes som spontane, da der samtidig optrådte usædvanligt mange rustænder i resten af Skandinavien; blandt andet sås der 8 trækkende ved Blåvand den 4. juli.

Eneste tidligere observation er af 2 undslupne fangenskabsfugle i august 85.

GRAVAND *Tadorna tadorna*

Langli: 0-6 ynglepar

Frem til kuldeperioden i februar sås regelmæssigt op til 150 fugle, men mange forsvandt fra reservatet pga. isdækket. I marts steg antallet igen og kulminerede med 366 ex. den 21. marts.

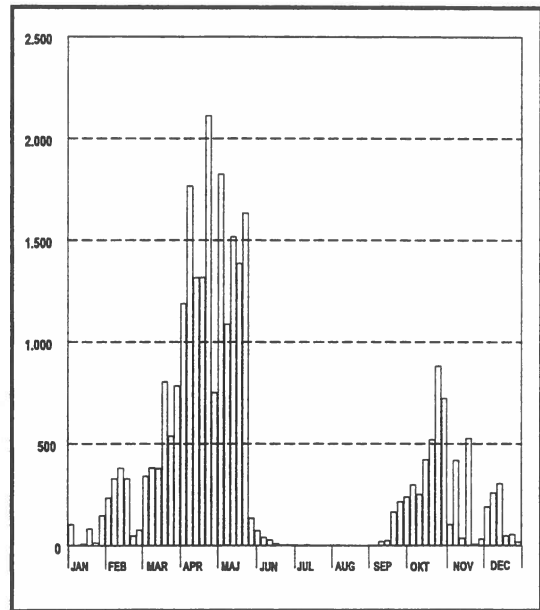
I sommermånederne sås næsten udelukkende de lokale fugle, men fra slutningen af august ankom flere og flere fugle til området fra fældepladsen ved Elbens udmunding, og efterårets forekomst kulminerede med 693 fugle den 18. september. De fleste havde forladt området i løbet af oktober, men op mod 150 blev året ud.

Selv om især efterårets forekomst lå over sidste års niveau, er der stadig langt til de antal, der blev registreret i 80'erne, hvor efterårsforekomsterne ofte toppede med omkring 1200 ex., i 1987 endda op til 2464 fugle.

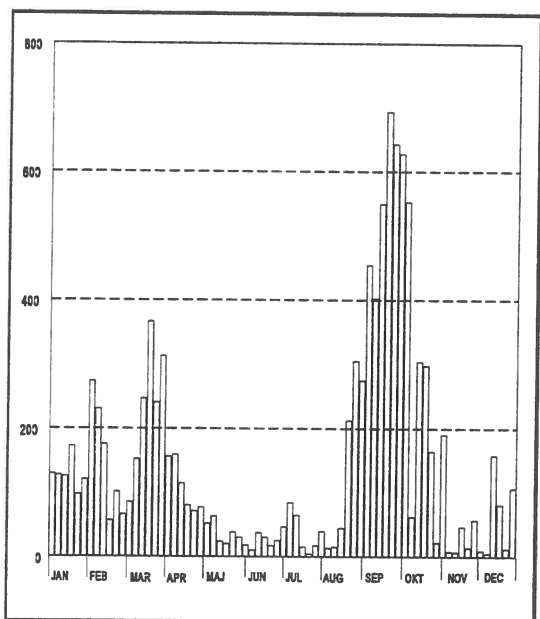
Ynglebestand: Fra starten af april begyndte gravænderne at stå i yngleselskaber på øen, og allerede 6.4. noteredes 32 fugle på en linietaksering. Den 6.5. viste en gennemgang af øens rævegrave, at ud af 12 brugbare grave, havde der tydeligt været gravandebesøg i de 6.

Der blev ikke fundet hverken reder eller unger på Langli i 1994. 8 pull, der sås 6.7. på skallingsiden af Hobo Dyb behøver ikke at komme fra Langli. Herefter sås der kuld på hhv. 9 og 2 unger i sidste halvdel af juli og også for disse kuld gælder det at deres oprindelse er uvis.

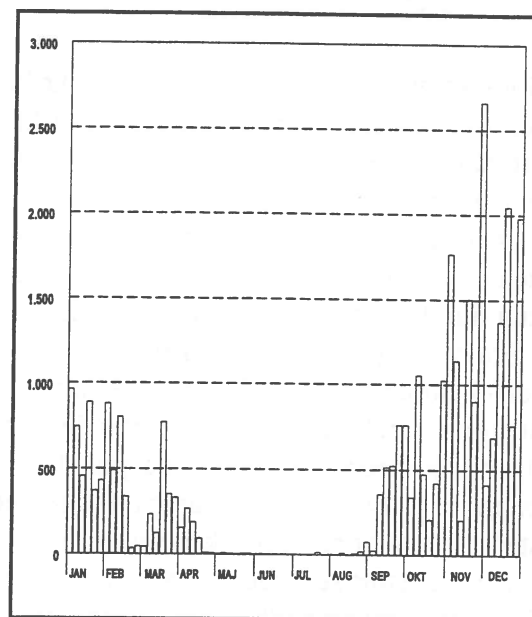
Antallet af ynglepar er altså meget usikkert, og er udelukkende baseret på antallet af fugle på øen gennem ynglesæsonen.

Mørkbuget knortegås - *Branta b. bernicla*

Gravand - *Tadorna tadorna*

Pibeand - *Anas penelope*

PIBEAND *Anas penelope*

I forlængelse af forekomsten på op til 1000 fugle i december 1993, sås der i januar måned op til 962 ex. på reservatet, hvilket er langt over det normale. De fleste ænder forsvandt dog fra området pga udbredt isdække i februar, men i marts blev en ny kulmination registreret i forbindelse med forårstrækket, hvor der den 21. blev talt 772 fugle.

Fra ult. april frem til månedsskiftet august/september blev der kun set få ænder i området, men herefter steg antallet igen. I modsætning til 1980'erne, hvor forekomsten kulminerede i oktober, blev årets maximum først registreret den 29. november med 2660 ex. Faktisk sås størstedelen af fuglene i årets sidste måneder, hvor de tidligere ville have forladt området, hvilket kunne tyde på en ny udnyttelse af reservatets føderessourcer.

Tidligere forlod majoriteten af ænderne området i november, efter at have udnyttet forekomsten af ålegræs sammen med knortegæssene, men med nedgangen i mængden af ålegræs, ser det ud til, at de i stedet er begyndt at fouragere mere i marskområderne.

KNARAND *Anas strepera*

Langli: 0-2 ynglepar

I foråret sås usædvanligt mange fugle, hovedsageligt på Langli. Første observation var af 1 ♂ i Hobo Dyb samt 1 par øst for Langli den 27.3., og disse blev fulgt af 2 ♂♂ i Kogleakssøen på Langli 31.3.

Herefter registreredes Knarand på 9 forskellige datoer i april. De første 7 gange drejede det sig om en enkelt ♂, men d. 29 og 30 lå der 2 ♂♂ i Kogleaks. De 2 ♂♂ blev liggende til 8.5., hvorefter der blot er en enkelt observation af 1 ♂ 15.5. Herefter sås der ikke Knarænder i ynglesæsonen.

Ynglebestand: De 2 hanner i begyndelsen af maj, kan tolkes som ventehanner og bestanden i så fald sættes til 0-2 par.

KRIKAND *Anas crecca*

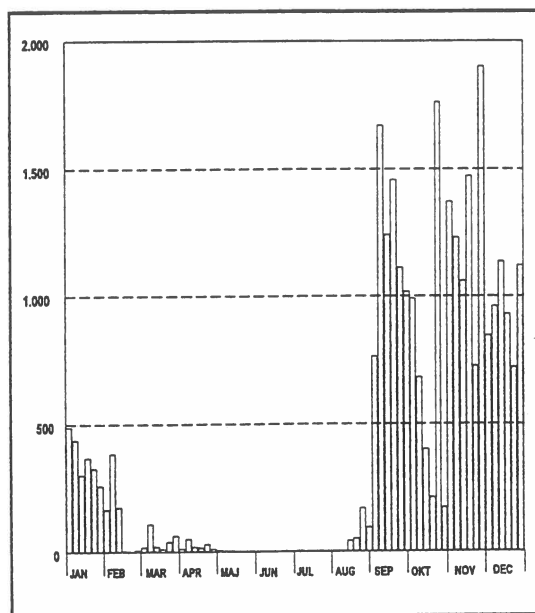
Som sædvanligt sås stadig en del krikænder på reservatet i årets første måneder, i forlængelse af efterårets forekomst, og maximum blev 489 ex. den 5. januar.

De fleste forsvandt fra området under kuldeperioden i februar, og i forbindelse med forårstrækket sås kun mindre antal, og forårets sidste sås den 24. maj.

Fra den 6. juli sås atter enkelte fugle, men det var først i slutningen af august, og specielt i september, at større antal dukkede op. I forbindelse med store mængder nedbør på dette tidspunkt, var mange områder på Langli blevet vandfyldte, og her opholdt størstedelen af områdets krikænder sig.

Der sås stort set ingen på Skallingen, som havde fået lige så meget nedbør, og da jagten ikke satte ind her før oktober, kunne det tyde på bedre fourageringsforhold på Langli.

De største antal, der blev optalt, var 1669 ex. den 27. september og 1900 ex. den 29. november, og i stil med pibeand var der usædvanligt mange fugle året ud.

Krikand - *Anas crecca*

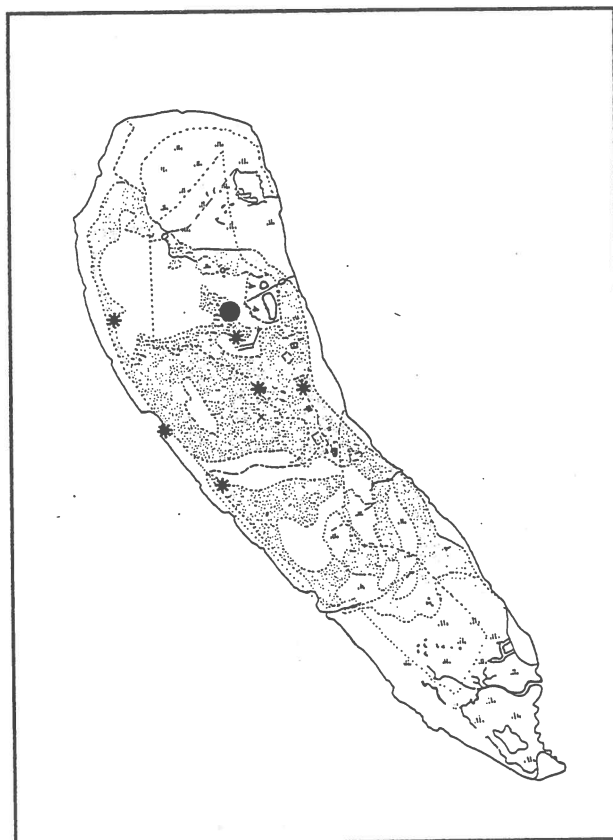
GRÅAND *Anas platyrhynchos*

Langli: 5-6 ynglepar

De største antal sås som sædvanligt omkring årsskiftet, med et maximum på 1512 den 5. januar og 2190 den 21. december. I modsætning til de andre svømmeænder forsvandt gråænderne ikke så hurtigt i forbindelse med kuldeperioden i februar. Derimod forlod størstedelen af fuglene området omkring tøjbruddet, og fra slutningen af marts sås stort set kun de lokale ynglefugle frem til august.

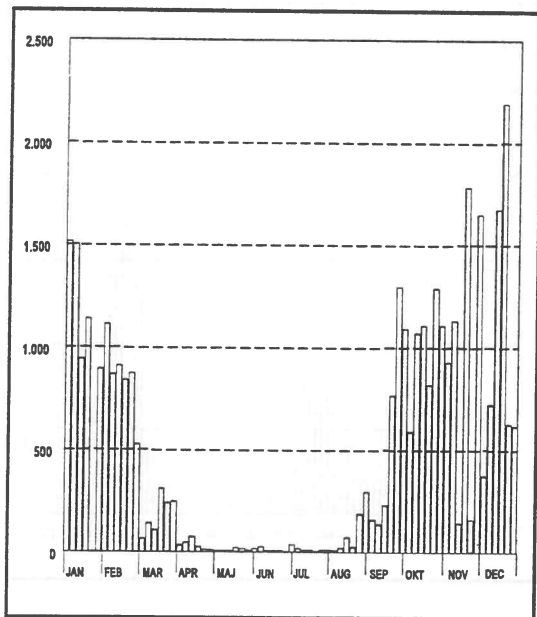
Allerede i sidste halvdel af september kom der mange fugle til området igen, med op til 1300 fugle, hvilket er tidligt, men kulminationen indtraf først mod slutningen af året.

Ynglebestand: Allerede 5.4. skræmtes en ♀ af et nylagt æg, denne rede blev dog opgivet. Herefter fandtes fra 16.4. til 28.5. yderligere 5 gråandereder (se kortet). De 2 reder i klitterne blev begge opgivet, mens de 3 langs vestkysten klækkede, dog var der 3 golve æg i den ene. Den sidste rede, ved Kogleaks, blev ikke

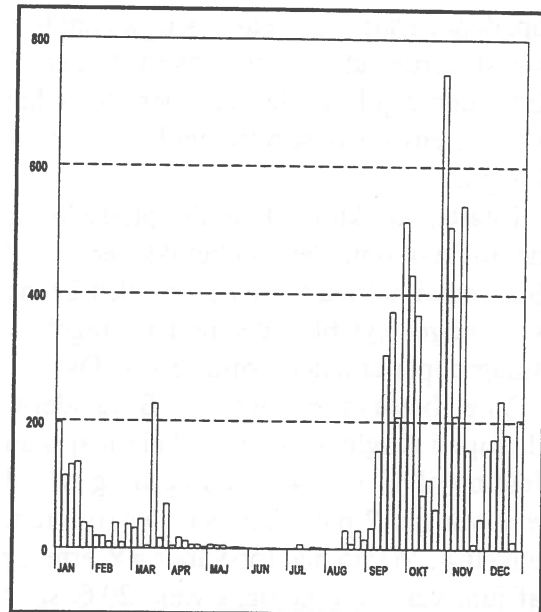

Redefund af Spidsand (udfyldt cirkel) og Gråand (*)

tjekket efter at hunnen blev skræmt af og afslørede 9 æg 14.5. Den 25.5. sås en ♀ med 7 pull i Kogleakssøen, og 11.7. kom et nyt kuld på 11 pull til. Et godt år for arten og tilsyneladende en god ynglesucces.

Gråand - *Anas platyrhynchos*

Spidsand - *Anas acuta*

SPIDSAND *Anas acuta*

Langli: 2 ynglepar

I forlængelse af efterårstrækket sås der op til 197 fugle på reservatet i januar, hvorefter antallet faldt hurtigt, allerede før kuldeperioden i februar. Udover en enkelt stor forekomst på 227 fugle den 21. marts, sås der kun få fugle gennem foråret, og sommeren igennem blev kun de lokale ynglefugle på Langli registreret.

I august begyndte antallet så småt at stige igen, og fra september taltes regelmæssigt op til 4-500 fugle på tællingerne. Årets maximum på 745 fugle den 1. november blev registreret i forbindelse med oversvømmelse af marskområderne. Tidligere år er der også set pludselige, store forekomster under perioder med ekstremt høje vandstande, hvor ænderne har nydt godt af de store mængder frø i marskerne. Hvor fuglene pludselig dukker op fra er derimod stadigvæk uvist.

Ynglebestand: Fra starten af april lå der dagligt Spidsænder i Kogleakssøen. Som oftest 2-3 ♂♂, der af og til havde selskab af en ♀. 22.4 skræmtes en ♀ af reden i hættemågekolonien. Reden tjekkedes igen 14.5 og indeholdt da 9 æg. 4 dage senere svømmede en Spidsandehun rundt med 9 ællinger i Kogleakssøen, og 22.5 havde den fået selskab af endnu en ♀ med 7 ællinger. Gennem resten af maj og i juni sås der ofte Spidsandællinger ved Kogleaks. Den sidste iagttagelse af Spidsandællinger blev gjort 11.7, da en ♀ svømmede rundt med 6 store unger.

ATLINGAND *Anas querquedula*

Den 22. april lå der 1 par i Fannikeskift på Langli og 5.-7. maj lå en enlig ♂ i Kogleakssøen. Et normalt år med enkelte observationer i foråret.

SKEAND *Anas clypeata*

Langli: 1-2 ynglepar

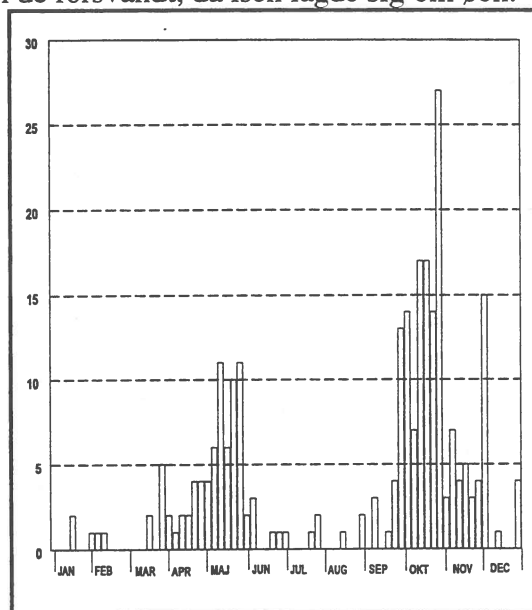
I januar sås enkelte gange 1-2 fugle i Hobo Dyb, men de forsvandt, da isen lagde sig om øen.

Først den 21. marts dukkede der atter Skeænder op, denne gang i Kogleakssøen på Langli, hvor langt størsteparten af forårets observationer blev gjort. Efter den 2. juli sås der ikke flere fugle her, og sensommerens småobservationer blev mest gjort øst for Langli.

I starten af oktober kom der pludselig igen en hel del fugle til området, hvilket ikke er set tidligere år. Som maximum taltes der 27 ex. den 29. oktober, og som noget nyt blev der året ud regelmæssigt set smågrupper af ænder, ofte i Hobo Dyb.

Ynglebestand: Fra april var Skeænderne stort set daglige i Kogleakssøen, og hele maj måned lå der fast op til 11 ♂♂. 4 dage i april og en enkelt dag i maj var der 2 par, ellers sås der som regel blot en enkelt ♀. Medio maj forsvandt ♀♀'erne og i starten af juni var ♂♂'erne også væk. 20.6. sås for første gang i 14 dage igen Skeand i Kogleaks, og denne gang var det en ♀ med 2 unger.

Som for de øvrige svømmeænder gælder det også for Skeanden at den høje vandstand i Kogleakssøen gav gode ynglevilkår. Det er ikke hvert år at Skeanden yngler på Langli. Den store hættemågekoloni ved Kogleakssøen har sandsynligvis også været medvirkende til at trække ynglende svømmeænder til.

Skeand - *Anas clypeata*

TAFFELAND *Aythya ferina*

Årets eneste iagttagelse var en enkelt fugl sammen med gråænder øst for Langli den 4. januar.

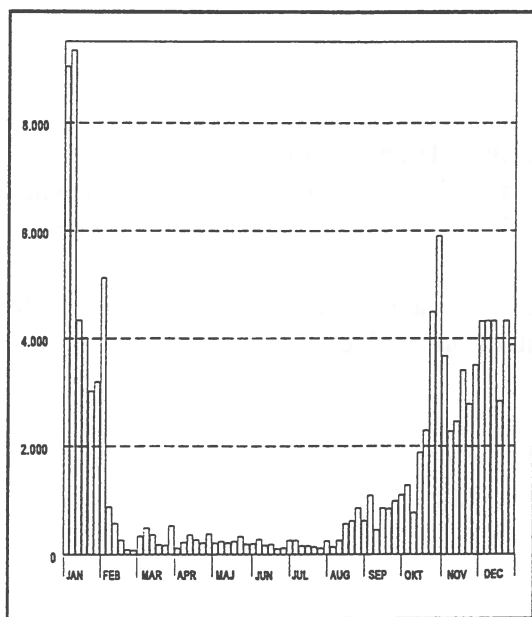
TROLDAND *Aythya fuligula*

Det blev et normalt år med spredte iagttagelser, som startede med 7 fugle i Hjerting Løb den 14. januar. Den 15. marts sås en enkelt fugl samme sted, og udover 5 fugle i Kogleakssøen sås der ikke flere i 1. halvår.

En enkelt fugl sås 4 gange i løbet af september og har formodentlig drejet sig om samme individ. Den 4. og 10. lå den i Kogleakssøen og den 17. og 18. holdt den til omkring sydøen.

BJERGAND *Aythya marila*

Den eneste fugl i 1. halvår sås ved Langli den 11. og 13. januar, og efterårets forekomst viste sig at være lige så beskeden med en enkelt fugl i Kogleakssøen den 22. oktober.

Ederfugl - *Somateria mollissima*

samtidig blev optalt flere fugle ved Sydfanø end foregående år (Kim Fischer pers.com).

Ynglebestand: Igennem vinteren sås af og til Ederfugle inde på øen, men som sædvanligt var det først i april, at de begyndte på decideret yngleadfærd. Den første rede fandtes 20.4. og frem til 2.6 blev der fundet ialt 38 reder. 3 reder præderedes med sikkerhed, og en enkelt blev forladt af hunnen. Af de sidste 34 konstateredes de 12 med sikkerhed klækket, mens de sidste ikke blev fundet igen.

Den første ungeførende edderfugl sås 13.5. Herefter sås der ofte ungeførende hunner, og det største antal unger sås 24.5. - 58 unger fordelt på 8 flokke. Vejret i sidste halvdel af maj og starten af juni var præget af megen blæst, som gjorde det svært at registrere ungerne på vandet.

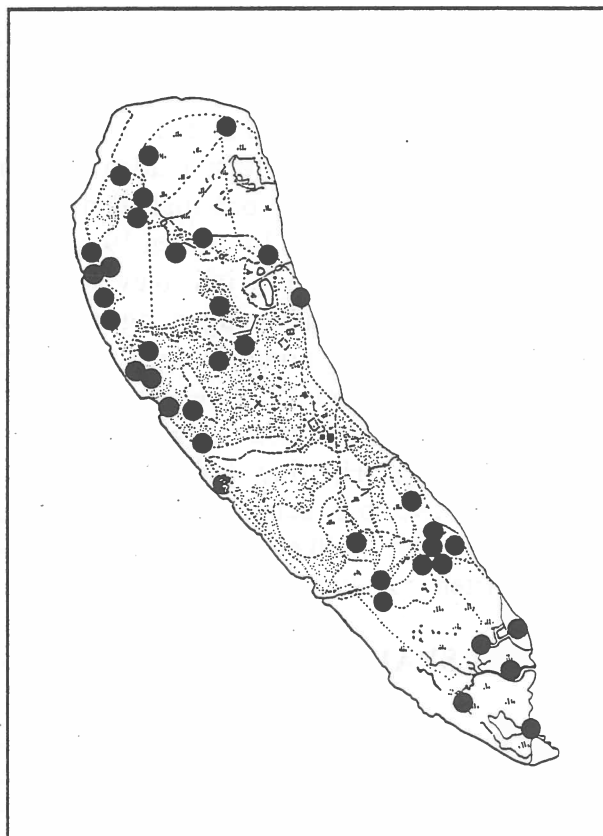
Antallet af reder er næsten dobbelt så stort som de hidtil højeste, hvilket sandsynligvis skyldes, at øen i år for femte ynglesæson i træk var uden tilstedeværelse af ræv.

HAVLIT *Clangula hyemalis*

Fra den 5. oktober og året ud blev der på 6

Igen i år blev årets maksimumforekomst registreret lige efter årsskiftet, denne gang med 9334 ex. den 8. januar, efter at der var talt 10605 ex. ved juletid 1993. Herefter forlod en stor del af fuglene området, men at stort set alle skulle forsvinde i forbindelse med kuldeperioden i februar, var en overraskelse. Under tidligere perioder med udbredt isdække er antallet steget helt op til 20000 fugle, så et fald til 42 (!) fugle virker ret overraskende. Det kunne tyde på manglende føderessourcer i HoBugt.

Igennem sommerhalvåret sås kun de lokale ynglefugle samt yderligere op mod et par hundrede fældende fugle, men i løbet af august begyndte der at komme flere fugle til. Efterårsforekomsten kulminerede allerede den 28. oktober med 5896 ex., for derefter at stabilisere sig omkring de 4000 året ud. Normalt stiger antallet af fugle jævnt frem mod en kulmination omkring årsskiftet, så her er det atter nærliggende at tro at fødegrundlaget svigter, idet der

Placering af Ederfuglereder

datoer set 1-2 fugle inde på reservatet, oftest i forbindelse med kraftig blæst fra det vestlige hjørne.

SORTAND *Melanitta nigra*

I årets løb blev der set enkelte fugle inde i Ho Bugt. Størstedelen af observationerne (alle ?) var af fugle, der var blæst ind fra Nordsøen af stormvejr eller var olieramte. Gennem det meste af efteråret lå der dog ret fast 1-3 ex. øst for Langli, som ikke så ud til at være svækkede på nogen måde.

Ellers blev de største antal registreret under stormen sidst i januar med op til 16 fugle, og i forbindelse med en mindre olieforurening i december, hvor op til 30 ex. blev talt den 21..

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
32	12	16	14		7	13	11	20	9	25	71

FLØJLSAND *Melanitta fusca*

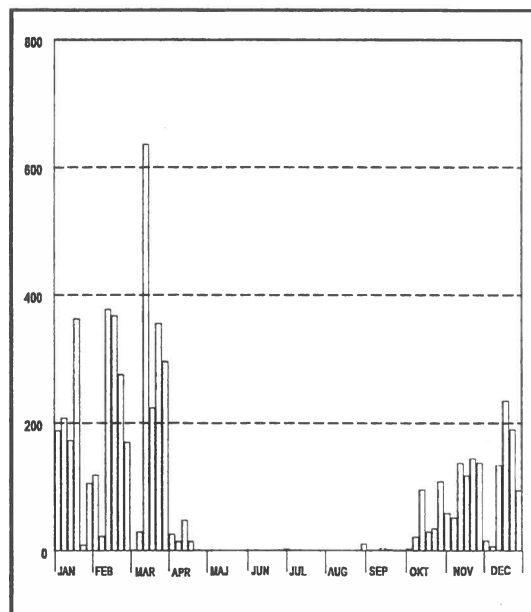
Begge årets fugle viste tegn på at have set bedre dage, da de begge havde søgt ind på land. Den første var en ♂ på Langli den 10. april, og den 21. december sås en fugl på Skallingen.

HVINAND *Bucephala clangula*

Der blev set flere hvinænder end normalt i årets første måneder, allerede før kuldeperioden i februar, med flere tællinger med op til godt 375 fugle, men kulminationen indtrådte først i tiden efter mildningen, hvor der blev talt 636 fugle den 15. marts. Sidste fugle i foråret var 14 ex. den 19. april.

Udover 2 fugle den 4. juli, blev der ikke set hvinænder igen før den 31. august, og fra oktober af blev arten almindelig i området igen, med et maximum på 234 fugle den 21. december.

Størstedelen af fuglene ligger normalt i den nordlige del af Hjerting Løb, hvorfor de ofte "forsvinder", ved bare den mindste smule bølgegang eller dårlig sigt, hvilket giver de store udsving i forekomsten, som kan ses på diagrammet.

Hvinand - *Bucephala clangula*

TOPPET SKALLESLUGER *Mergus serrator*

Igennem vinteren sås ikke større antal end normalt, og forekomsten kulminerede først sent på foråret i april og starten af maj, med et maximum på 45 fugle den 9. maj. Dette kunne tyde på, at det måske drejede sig om yngre, ikke-ynglende fugle.

Enkelte fugle sås sommeren igennem, og fra september steg an-tallet igen i forbindelse med efterårstrækket, der kulminerede i oktober med 29 fugle den 17..

Alt i alt et ret normalt år

STOR SKALLESLUGER *Mergus merganser*

Fra slutningen af januar sås regelmæssigt 2-5 fugle i området, men under kuldeperioden i sidste halvdel af februar steg antallet hurtigt til et maximum på 607 fugle den 23. februar. Dette var også nyt maksimum og langt over tidligere maksimum på 163 fugle i isvinteren 1985. I forbindelse med mildningen forsvandt fuglene dog hurtigt igen, og 5. marts sås således kun 58 fugle, og sidste observation i foråret var af 30 fugle den 15. marts.

Som sædvanligt blev det kun til enkelte og spredte iagttagelser i efteråret, med 4 observationer af 5-13 fugle fra den 12. november og året ud.

HVEPSEVÅGE *Pernis apivorus*

I efteråret sås der usædvanligt "mange" fugle i området, da der på Langli trak 1 ex. den 31. juli og 4 ex. den 8. august, mens der på Skallingen sås yderligere 1 fugl den 31. august.

RØD GLENTE *Milvus milvus*

Den 1. august sås en meget tidlig fugl trække ud fra Skallingen, over Langli mod Esbjerg, mens en trækkende ungfugl den 15. oktober sås på et mere normalt tidspunkt.

Henholdsvis 8. og 9. fund på reservatet.

HAVØRN *Haliaeetus albicilla*

På Skallingen blev der set en ungfugl den 25. oktober, og det var muligvis samme fugl, der opholdt sig her igen en måned senere, den 25. november. Sidste observation var en ungfugl der trak ud fra Nyeng mod Marbæk den 14. december.

Et ret normalt år med enkelte iagttagelser i det sene efterår.

RØRHØG *Circus aeruginosus*

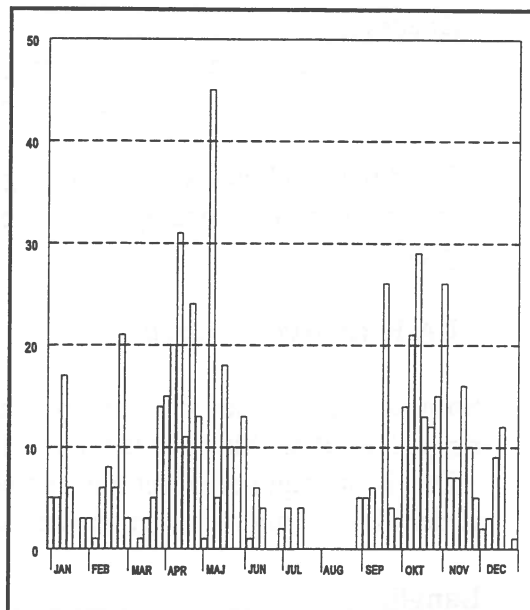
Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
			2	13		3	82	35			

Med hele 15 fugle i perioden 23. april til 24. maj blev foråret kun overgået af 1992 (20 fugle). Også i efteråret observeredes usædvanligt mange fugle mellem 21. juli og 20. september. Der sås næsten dagligt 2-4 fouragende fugle på øen, dog op til 6 ult. august.

Det har formodentlig drejet sig om lokale fugle, da der i år yngede min. 3 par omkring Ho Bugt.

Toppet Skallesluger - *Mergus serrator*

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
			2	13	2	7	30	21			

Den første fugl blev set 15. april, og som på Langli sås der generelt lidt flere fugle end normalt gennem sommeren, med op til 2-5 fugle ved hvert besøg i sensommeren. Sidste fugl blev set 18. september.

BLÅ KÆRHØG *Circus cyaneus*

Som sædvanligt blev der kun set ganske få fugle i 1. halvår, men 2 vinterobservationer er dog ringe. Den ♂ der blev set den 8. maj har sandsynligvis været en af lokalområdets ynglefugle.

Den første fugl i efteråret trak sydover den 14. september, men det var først fra med. oktober, at der blev set fugle dagligt på øen. Året ud sås oftest 1-2 fugle, dog op til 3-4 i november.

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	2			1				6	10	40	31

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
4	6	3	4	1			4	5	14	14	6

1-2 fugle sås jævnligt på tællingerne på Skallingen frem til med. maj, hvorefter der ikke blev set nogen igen før starten af august.

Resten af året blev der ofte set 1-2 ex., med en kulmination i månedsskiftet oktober/november med op til 5-6 fugle.

HEDEHØG *Circus pygargus***Langli:**

En ♀ trak nordover den 4. maj, og den 26. juni sås en brun fugl fouragere på øen. Mellem den 20. juli og 25. august sås der ved yderligere 4 tilfælde en ♀ jage på Langli - samme ?

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
			1	7	10	26	10	2			

Den første fugl blev set den 30. april, og frem til juli sås regelmæssigt 2 fugle i området, hvorefter antallet steg til 4-5 fugle i juli, med et maximum på 7 ex. den 1. august. Årets sidste sås den 17. og 18. september.

DUEHØG *Accipiter gentilis*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
7	10	1		7			9	7	15	10	10

Gennem vinteren registreredes 3-4 forskellige fugle, oftest en ung ♀, og det har muligvis været samme fugl som også sås i maj.

Fra den 3. august og måneden ud specialiserede en 1k. ♀ sig i at slå splitterneunger i kolonien, og det er formodentlig samme fugl, som sås jævnligt året ud. Ialt blev der minimum set 4-5 forskellige fugle gennem efteråret.

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
3	2	1	1	1		1	4	11	12	4	3

Året igennem sås jævnligt fugle på tællingerne, flest i efteråret med op til 3 ex.

SPURVEHØG *Accipiter nisus*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
4	4	1	8	8			4	72	18	13	

Gennem vinteren blev det til enkelte og spredte iagttagelser, og det sparsomme forårstræk kulminerede ult. april og pri. maj, med sidste observation den 13. maj.

Første fugl i efteråret sås den 16. august, og trækket kulminerede med. september med et maximum på 36 fugle den 14., hvilket er ny rekord. Herefter blev der regelmæssigt set 1-3 fugle frem til slutningen af november.

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1		3					8	21	6	5	1

Som sædvanligt blev der kun set få fugle i første halvår, med en kulmination i forbindelse med efterårstrækket, hvor der blev set op til 7 fugle med september.

MUSVÅGE *Buteo buteo*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
		2	4	1			2	13	40	19	17

I foråret sås kun enkelte fugle i perioden 21. marts til 10. maj, hvorimod der i efteråret regelmæssigt blev set 1-2 fugle fra slutningen af september og året ud, med et max på 5 ex. den 26. oktober.

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
11	3	5	12	16	5	4	12	20	45	22	15

Året igennem sås jævnlige 1-5 fugle på halvøen, dog flest observationer i efteråret, hvor der som maximum blev set 27 fugle den 17. oktober, hvoraf de 25 var trækkende.

FJELDVÅGE *Buteo lagopus*

Gennem vinteren sås dagligt 2-3 fugle på øen, fra ult. marts til sidste observation den 18. april dog kun 1-2 fugle. Den første fugl i efteråret dukkede op den 9. oktober, og i dagene efter kulminerede antallet med 9 ex. den 10. og 6 ex. den 17., hvorefter der året ud dagligt sås 2-3 fugle.

Et år lidt over det normale.

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
67	57	39	17						57	68	63

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
18	23	18	6						31	23	13

Frem til sidste observation den 8. april sås jævnlige 2-4 fugle på tællingerne, i marts dog op til 6 fugle.

Den 5. oktober blev efterårets første fugl set, og resten af året blev der ofte registreret 4-6 fugle på halvøen, med et max. den 11. november på 8 fugle.

FISKEØRN *Pandion haliaetus*

I foråret sås kun en enkelt nordtrækkende den 15. april.

Den første fugl i efteråret sås trækkende den 19. august, og blev efterfulgt af 1 ex. på Skallingen den 22., 1 1k. på Langli den 26. og 1 ex. på Nyeng den 30. august. Årets sidste fugl sad på en reservatpæl øst for Langli den 19. september.

Som det ses af tabellen var 1994 lidt under det normale.

Årssum 1983-93:

83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
1	11	2	11	6	11	9	9	3	8	10	6

TÅRNFALK *Falco tinnunculus*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
27	13	6	4	4	4	3	63	46	31	27	18

En ♀ som havde holdt til på øen det meste af efteråret 1993, sås stort set dagligt frem til kuldeperioden i februar, hvorefter den blev mere uregelmæssig i sin optræden. Om det er samme fugl, som blev set enkelte gange gennem sommeren vides ikke, men fra starten af august dukkede de første årsunger op, og der blev næsten dagligt set 2-4 fugle frem til starten af oktober, med største observation den 14. september med 9 ex.

Året ud sås igen en ♀ med fast plads på skolens skorsten.

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
4	1	3	4	12	16	45	56	38	24	9	2

Det meste af 1. halvår blev der jævnlige set 1-4 fugle på Skallingen, men fra slutningen juli steg antallet til maximum på 19 fugle, efterhånden som flere kuld blev flyvefærdige. Frem til november blev der herefter set 5-11 fugle, hvorefter der året ud kun sås enkelte.

AFTENFALK *Falco vespertinus*

På den nordlige del af Skallingen fouragerede en adult ♂ den 14. maj, og endnu en ♂ sås over Langli i skumringen den 3. juli.

DVÆRGFALK *Falco columbarius*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
7	3	1	1	1			1	12	9	8	20

En enkelt fugl blev set nogen få gange gennem vinteren, hvorimod der ikke blev set meget til forårstrækket, som sluttede med 1 fugl den 20. maj.

Efterårstrækket gik også forholdsvis ubemærket for sig, efter at den første fugl var blevet set den 22. august. I september og oktober sås med mellemrum 1-2 fugle, hvorimod der fra midten af november og året ud næsten dagligt blev set 1 ex. jage sanglærker og bjergirisker, enkelte dage også 2 fugle.

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
5	4	2	3				1	9	10	6	5

Gennem januar og februar sås ofte 1-2 fugle på halvøen, mens der blev lidt længere mellem observationerne frem til sidste iagt-tagelse den 30. april.

Fra den 25. august og året ud blev der regelmæssigt set 1-3 fugle, hyppigst i september og oktober.

LÆRKEFALK *Falco subbuteo*

På Langli sås en overtrækkende fugl den 21. maj, hvilket er 5. fund for øen og det første om foråret.

JAGTFALK *Falco rusticolus*

Den 1. august (!) sad en lys ungfugl på et sommerhus på Skallingen, og da den ikke var videre sky, var det muligt at få set ringene på benene fra tæt hold.

VANDREFALK *Falco peregrinus*

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
17	13	10	11	5			5	31	22	17	14

Med en sum på 145 fugledage blev 1994 det 4. rekordår i træk, og som det ses af tabellen har væksten nærmest været explosiv de sidste 3-4 år.

Antallet af forskellige individer er lidt svært at gennemskue, men en adult ♂ sås gennem hele vinteren frem til midten af marts.

Derudover sås yderligere minimum 6-8 fugle enkelte dage eller i kortere perioder, især i april og maj hvor det oftest drejede sig om immature fugle. De sidste 2 fugle trak over Langli den 8. maj.

I efteråret dukkede den første fugl op på Skallingen allerede den 12. august, hvilket var den hidtil tidligste på reservatet, men det var først sidst på måneden observationerne blev regelmæssige, med 1-3 fugle næsten dagligt gennem september. Fra oktober og året ud sås regelmæssigt 1-2 fugle i området, hvoraf den ene sandsynligvis har været den samme adulte ♂ som vinteren før, mens den anden var en adult ♀, som formodentlig allerede dukkede op sidst i august.

Ialt blev der i efteråret set minimum 6-7 fugle, men det kan godt have drejet sig om op til 11-12 fugle.

Årsum:

82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
2	3	4	8	4	17	8	13	15	28	52	76	145

AGERHØNE *Perdix perdix*

Fra midten af marts og hen på sommeren blev der jævnligt registreret 2 fugle på Skallingen, og åbenbart fik de held med ynglen, for den 6. september kunne en flok på 9 ex. ses. Antallet faldt måneden ud, og de sidste 2 fugle blev noteret den 23. september.

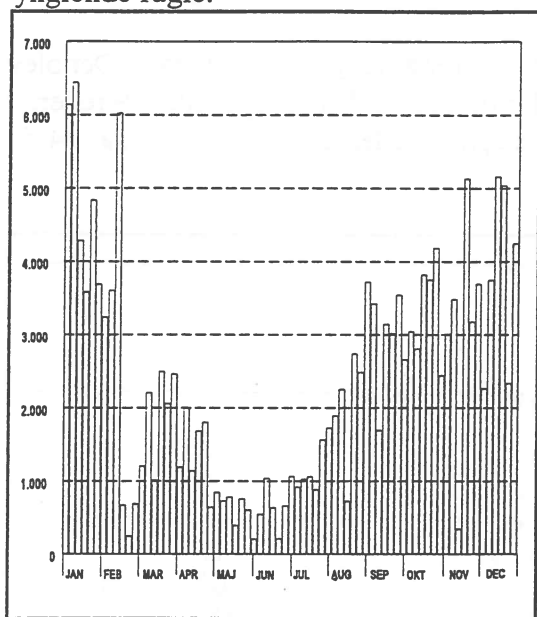
VANDRIKSE *Rallus aquaticus*

På Skallingen blev der i sommerens løb enkelte gange set Vandrikser i den sydlige fyldgrav med op til 3 fugle den 23. juni og 17. august.

STRANDSKADE *Haematopus ostralegus*

Langli: 175 par

I forlængelse af de store forekomster i efteråret 1993, sås der jævnligt op til 4-6000 strandskader i årets første måneder, med et maximum på 6440 ex. den 6. januar. Disse forsvandt dog for en stor dels vedkommende under kuldeperioden i februar. I marts taltes herefter kun op til 2495 fugle, og fra slutningen af april var kun de lokale ynglefugle samt op mod 450 oversvømmende, ikke-ynglende fugle.

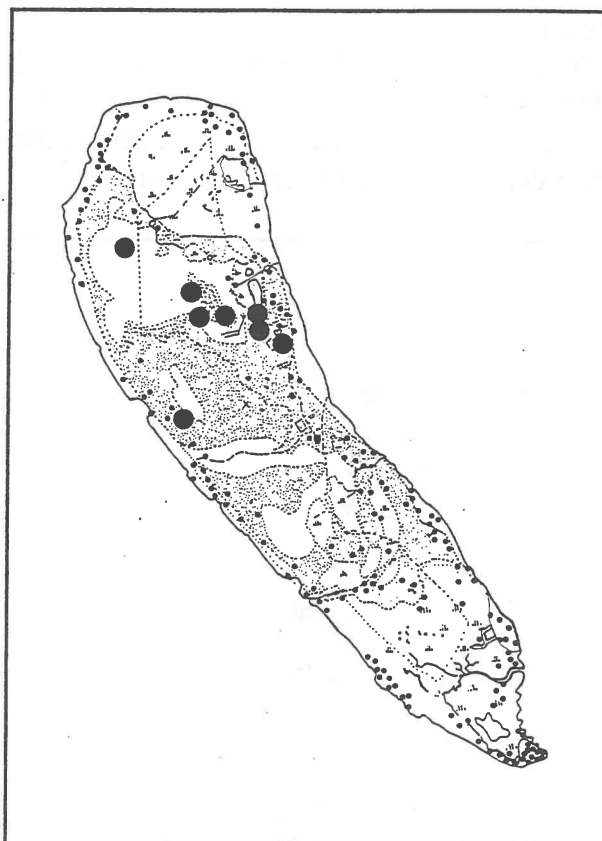

Strandskade - *Haematopus ostralegus*

Ultimo juli begyndte antallet at stige igen, og fra september af og året ud taltes regelmæssigt 3-4000 fugle på reservatet, med enkelte store forekomster i november og december, hvor maksimum blev på 5155 fugle den 14. december.

Ynglebestand: Allerede i januar begyndte Strandskader at komme ind på øen, men det er først i løbet af marts, at der for alvor kommer gang i territoriedannelsen. Den første parring sås 18.3 og medio april sås der redeskåle mange steder. 4.5. fandtes den første fuldlagte rede og herefter kortlagdes 166 reder. Herudover blev 8 territorier indtegnet på kort 16.5. Disse lå fortrinsvis i klitområderne, hvor rederne er vanskeligere at finde. De første sprænde æg sås 26.5 og herefter klækkede der strandskadeæg i en lind strøm. Dødeligheden blandt strandskadeunger er dog stor. De voldsomme oversvømmelser 21.-22.6. lå så sent på ynglesæsonen, at de kun har betydet lidt for strandskaderne.

Alt i alt et godt yngleår som kun er overgået af rekordåret 1988.

Strandskadepar 1994. Lille cirkel = redefund, stor cirkel=territorium uden redefund.

Årets 2 første fugle dukkede op ved Langli den 15. marts, og i løbet af april ankom resten af de lokale ynglefugle også, og den 3. juni taltes der som maximum 49 fugle.

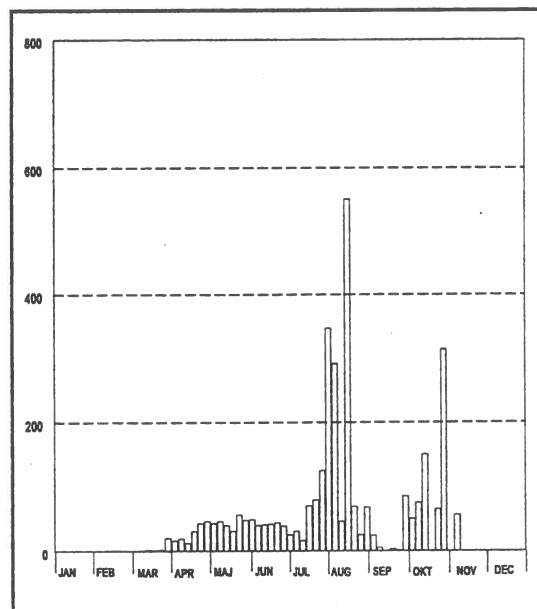
I løbet af juli forsvandt ynglefuglene fra øen, men sidst på måneden steg antallet igen på reservatet, og i august sås rekordstore antal. Det drejede sig for det meste om fugle, der højvandsrastede på Langli Flak, for så ved ebbe at flyve nordpå mod Varde Ås udløb, hvor der ofte opholder sig op mod 1000 fugle på denne tid. Normalt bliver disse fugle ikke registreret på reservatet, men i august i år taltes op til 550 fugle den 18., hvilket kun bliver overgået af 632 fugle i september 1983.

Efter en kraftig nedgang i september blev der igen set store antal i oktober med op til 314 ex. den 30., hvilket ikke er sket tidligere på reservatet. Sidste observation var 56 fugle så sent som den 11. november.

Ynglebestand: 29.3. var der 10 fugle inde i Kogleakssøen for at kigge på lokaliteten. Det blev dog i Nordmarsken, at de valgte at yngle, og her blev der fra d. 3 til d. 12 maj fundet 19 reder. 9 af disse klækkedes med sikkerhed, mens 2 med sikkerhed præderedes. De første 2 pull sås 24.5., men der er meget få observationer af unger.

Klydekolonier (skraveret) og territorier af Stor Præstekrave. (*=redefund, udfyldt cirkel=sikkert territorium, åben cirkel=muligt territorium)

Klyde - *Recurvirostra avocetta*

I løbet af juni fandtes der løbende nye klydereder i Nordmarsken, samt en enkelt på Vestkysten. Disse regnes alle for omlæg. 19.7. blev der set 3 pull på skallingsiden af Hobo Dyb, formentlig fugle fra Langli, der er svømmet derover.

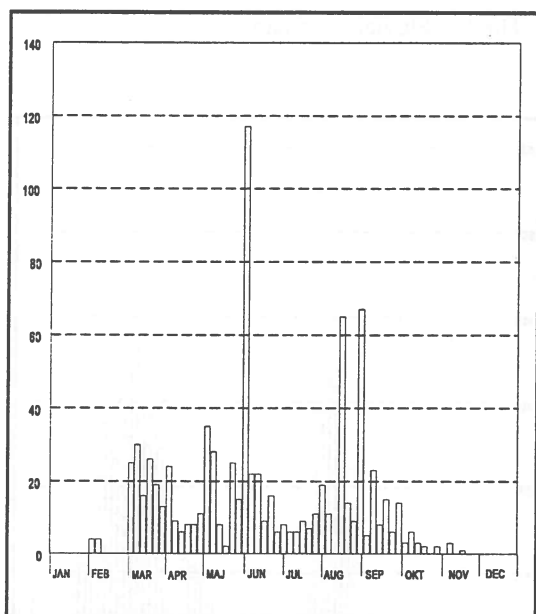
HVIDBRYSTET PRÆSTEKRAVE *Charadrius alexandrinus*

På Skomagersletten på Skallingen sås det lokale ynglepar både den 19. og 30. april, og det kunne være den ene af disse fugle, som sås langs med østkysten af Skallingen den 9. maj. I juni sås en ♀ på Skomagersletten den 1., mens der den 6 sås både 1 par og 1 ♀ her, og sidst parret sås var den 19. juni. Parret blev set med afkom i løbet af sommeren, hvilket er første ynglefund på Skallingen siden 1983, og for første gang dukkede den i 1994 også op som ynglefugl ved Blåvandshuk.

STOR PRÆSTEKRAVE *Charadrius hiaticula*

Langli: 8-10 ynglepar

Den 3. februar ankom årets 4 første fugle til Langli, men allerede en uges tid senere måtte de trække sydover igen pga. is og sne. I starten af marts vendte de tilbage, og der sås som maximum 30 fugle den 7. marts. Gennemtrækket af den nordlige bestand af "tundrafugle" i maj var lidt under det normale med op til 35 fugle, men i forbindelse med borttrækket blev der pludselig registreret 117 fugle den 1. juni.

Stor Præstekrave - *Charadrius hiaticula*

I løbet af august kunne efterårstrækket så småt bemærkes, og kulminationen indtraf sidst på måneden med 67 fugle den 31. august. Herefter sås kun mindre antal frem til den sidste og sene observation den 21. november af 1 fugl.

Ynglebestand: I april etablerede parrene territorier. Igen i år var det primært øens vestkyst samt Nordmarsken der tiltrak Præstekraverne. Der blev fundet 3 reder, mens 5 territorier blev anset som sikre. Herudover er der også noteret 2 usikre territorier. Oversvømmelserne 21.-22.6. var hård ved Præstekraverne og dagen efter fandtes der opskyllede æg på vestkysten.

2-3 pull på vestkysten i slutningen af juli samt 4 pull i starten af august er de eneste unger, der blev set. Af de 3 fundne reder præderedes de 2 med sikkerhed.

POMERANSFUGL *Charadrius morinellus*

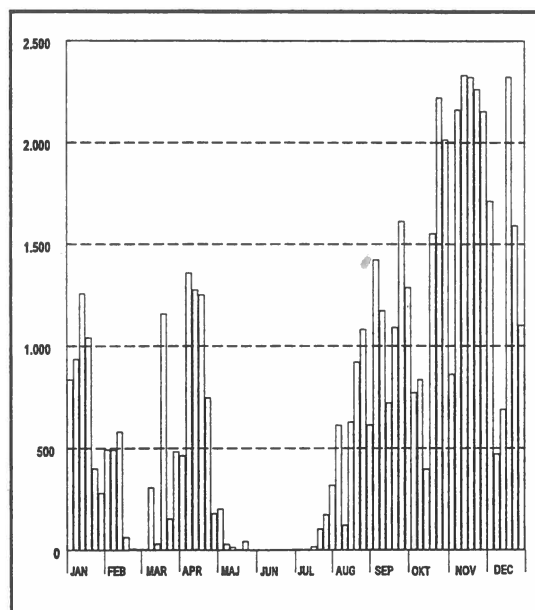
På Skallingen rastede der den 8. og 9. september 2 fugle (henholdsvis en adult og en ung), og på Langli blev der set en overtrækkende den 14. september.

HJEJLE *Pluvialis apricaria*

Op mod 1255 fugle overvintrede i området, og grunden til det kraftige fald allerede før kuldeperioden, skyldes en længereperiode med høj vandstand sidst i januar, hvor fuglene ikke kunne udnytte vaden.

Med mildning i marts kom fuglene tilbage igen, og forårskulminationen blev registreret med 1356 ex. den 8. april. Ultimo april var størstedelen trukket videre, og de sidste fugle blev set den 24. maj.

De første "efterårsfugle" sås den 3. juli, og fra sidst på måneden voksede antallet af hjejler på reservatet hurtigt, men mærkeligt nok kulminerede efterårsforekomsten først ret sent på året. De største antal blev registreret i november og december med maximum 2330 ex. den 12. november og 2322 den 21. december. Årsagen til den sene kulmination er måske det ret milde vejr sidst på året, med op til 10°C det meste af tiden.

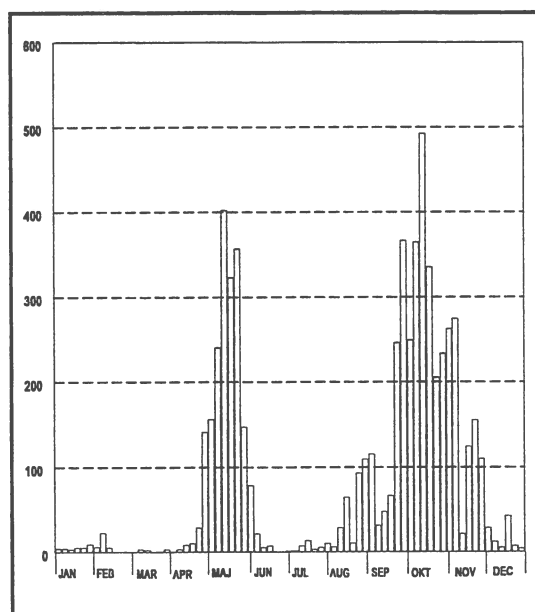
Hjejle - *Pluvialis apricaria*

STRANDHJEJLE *Pluvialis squatarola*

Frem til isen lagde sig i februar, kunne der ses op til 9 fugle på reservatet, dog op til 22 den 8. februar. Herefter trak fuglene væk og vendte først tilbage med mildningen i marts, men selve forårstrækket gjorde sig først bemærket fra med. april, hvor antallet steg markant. Trækket kulminerede i midten af maj måned, hvor der den 14. blev registreret 402 fugle som maximum, og allerede i starten af juni var langt størsteparten trukket videre mod Sibirien.

Op til 7 fugle sås oversomrende, frem til de adulte begyndte at dukke op igen midt i juli. De kulminerede omkring månedsskiftet august/september, hvor der som maksimum taltes 115 ex. den 3. september, hvilket er en del under gennemsnittet, som i 80'erne lå på godt 350 fugle.

Til gengæld blev ungfugletrækket, som for alvor begyndte et par uger senere langt over middel, med helt op til 492 fugle 17.10., hvoraf størsteparten højvandsrastede langs Langlis vestkyst sammen med islandske ryler. Det høje antal, der kunne tyde på en god ynglesucces, holdt sig til midten af november, hvorefter der året ud kun sås under et halvt hundrede fugle.

Strandhjejle - *Pluvialis squatarola*

VIBE *Vanellus vanellus*

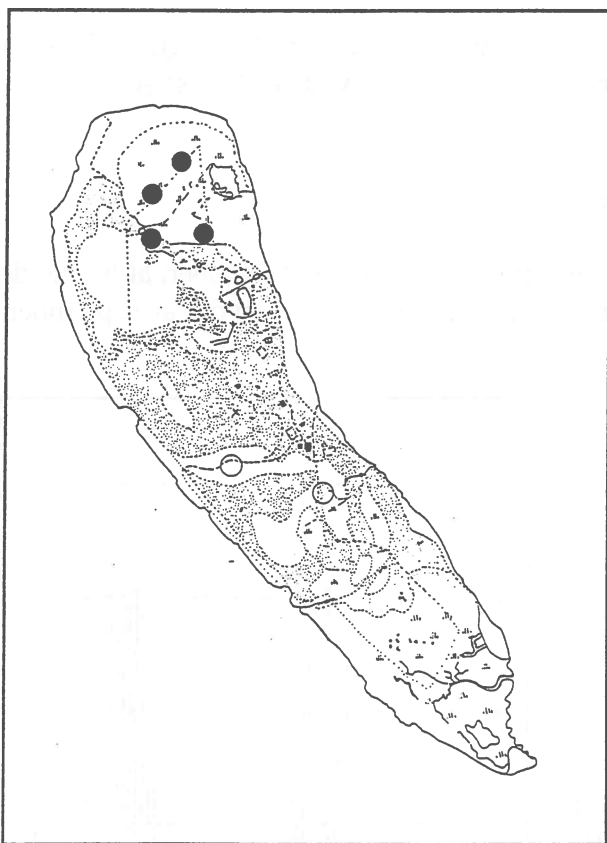
Langli : 5-6 ynglepar

De første 6 viber blev set den 3. februar, men det var først efter, at kuldeperioden var overstået, at der rigtig kom gang i trækket. På trods af mildt vejr var de fleste af de 77 fugle den 3. marts sydtrækkende, men herefter indtrådte der mere stabile tilstande på reservatet, med de få ynglefugle på plads.

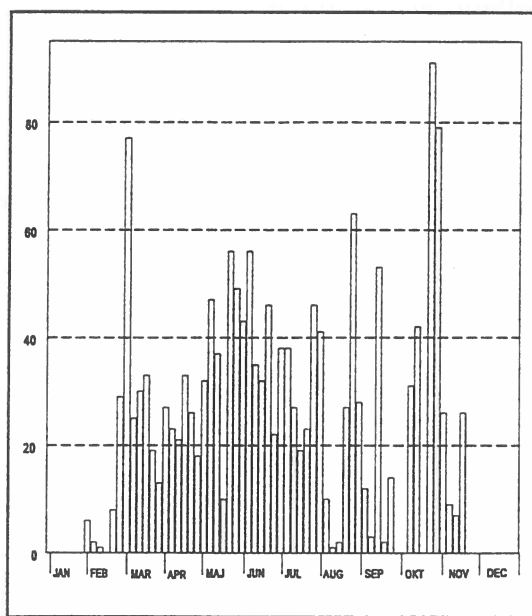
Sidst i maj steg antallet af viber igen, formodentlig i forbindelse med fældningstrækket, og som maximum blev der talt 56 ex. den 24. maj og 6. juni.

Som sædvanlig var der store udsving i efterårets forekomster, alt afhængig af vind og vejr og oftest overflyvende, men som maximum blev der noteret 91 den 26. oktober. De sidste viber blev set den 18. november.

Ynglebestand: I starten af april indfandt de lokale ynglefugle sig og territoriehævdning i form af tumlende fugle registreredes dagligt i Nordmarsken, hvor arten har sit tyngepunkt på Langli. Årets første viberede fandtes 15.4, men blev desværre præderet. Igennem maj fandtes yderligere 4 reder, hvoraf de 2 med sikkerhed klækkede. En sjette rede fandtes 26.6., men regnes pga. det sene tidspunkt som omlæg. På nordøen fandtes altså mindst 4 sikre ynglepar, mens de 2 par på h.h.v. rute 4 og i Fannikeskift må regnes som mere usikre.

Redefund af viber (udfyldt cirkel) og mulige territorier (åben cirkel)

Vibe - *Vanellus vanellus*

ISLANDSK RYLE *Calidris canutus*

I vintermånederne blev der kun set 1-4 fugle uregelmæssigt, og forårstrækket blev lige så anonymt, med 7 fugle som maximum den 31. maj og sidste observation den 6. juni.

Derimod var efterårets forekomster langt over det normale. Den første gamle fugl sås den 15. juli og deres efterårstræk kulminerede med 119 fugle ved Langli den 31. juli, og dette høje antal kan formodentlig ses i sammenhæng med en del østenvind i juli, der også gav et godt træk ved Blåvandshuk.

Sidst i august begyndte de juvenile at ankomme, og disse kulminerede sidst i september og oktober med op til 306 fugle den 18. oktober, og selvom antallet faldt noget året ud, sås stadig flere end normalt.

SANDEØBER *Calidris alba*

Forårets observationer blev udgjort af 5 fugle den 5. og 24. maj samt en enkelt den 1. juni.

I efteråret blev det til lidt flere iagttagelser, med ialt 7 observationer af 1-6 fugle i perioden 29. juli til 29. november, dog 15 den 12. september. Flest sås i september.

De få fugle der bliver set, ses ofte ved Skallingens sydspids eller på tørblæste vadeblader i Hobo Dyb.

DVÆRGRYLE *Calidris minuta*

I foråret sås op til 3 fugle på Langli i dagene 8.-12. maj, men hovedparten, 32 fugle, sås i efteråret mellem den 19. juli og 1. oktober.

Den eneste adulte sås den 19. juli, og den første ungfugl blev set 18. august. Trækket kulminerede i månedsskiftet august/september med et max. på 10 ex. den 31. august.

Et år lidt under det normale.

KRUMNÆBBET RYLE *Calidris ferruginea*

Der blev sammenlagt kun set 20 fugle i efteråret mellem den 19. juli og 2. oktober, af hvilke de 8 fugle set frem til 17. august var adulte og resten, hovedsageligt i 1. halvdel af september, juvenile.

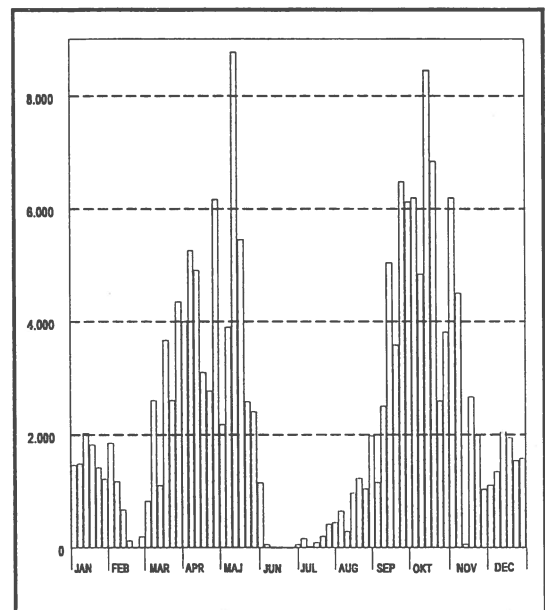
Som for Dværgryle et sløjt år.

ALMINDELIG RYLE *Calidris alpina*

Op mod et par tusinde fugle overvintrede i området, men forsvandt under kuldeperioden i februar. Forårstrækket, der startede med mildningen i marts, fik hurtigt antallet opad igen, og kulminationen indtraf i maj måned, hvor der som max. taltes 8764 den 14.. Herefter skete der et hurtigt borttræk, og efter starten af juni sås kun enkelte fugle.

I juli blev der ikke registreret videre mange adulte fugle, på trods af at flere tusinde trak forbi Blåvandshuk netop da, og kulminationen blev på 645 fugle i månedsskiftet juli/august.

Derimod sås der flere ryler end normalt i forbindelse med de juveniles efterårstræk i september/ok-

Almindelig Ryle - *Calidris alpina*

tober, og som maximum blev der registreret 8450 ex. den 13. oktober. Sidst på året var omkring 2000 fugle igen blevet tilbage.

SORTGRÅ RYLE *Calidris maritima*

Eneste observation var 4 ex., som den 28. januar var blevet tvunget ind på Grønningen på Skallingen i forbindelse med meget høj vandstand i området.

BRUSHANE *Philomachus pugnax*

Forårets observationer indskrænkede sig til 9 fugle på 3 datoer mellem 18. april og 2. maj. De første hanner på efterårstræk sås den 24. juni, og herefter blev det til flere spredte iagttagelser af op til 6 fugle. I september blev der set op til 9 fugle på Langli, efter at den megen nedbør havde skabt flere gode pytter og pander, og her sås årets sidste også den 18. september.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
			7	2	3	25	8	32			

ENKELTBEEKKASIN *Lymnocyptes minimus*

Langli:

I perioden 25. september til 9. november sås ialt 58 fugle inkl. gengangere, som alle blev set omkring Kogleakssøen, på nær 3 fugle den 8.-9. november i nordmarsken.

Forekomsten kulminerede i første halvdel af oktober, hvor 50 af de 58 fugledage blev registreret, med maximum på 8-9 fugle den 5., 9. og 11. oktober.

Som det ses af oversigten over årssummen fra 1983-93, var 1994 det bedste år hidtil.

Årssum:

83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
21	10	4	0	12	8	4	30	3	8	33	58

Skallingen:

I foråret blev der jaget en enkelt fugl op den 19. april, mens det i efteråret blev til 4 iagttagelser, af henholdsvis 1 ex. den 5., 12. og 17. oktober samt 2 ex. den 11. november.

DOBBELTBEEKKASIN *Gallinago gallinago*

Langli:

Der blev set enkelte fugle i løbet af vinteren, men udover 8 fugle den 11. april var det ikke meget, der blev set i foråret frem til sidste iagttagelse den 25. april.

Forekomsten i efteråret var derimod mere sammenhængende, med observationer fra den 26. juli af. Antallet kulminerede i september, men i betragtning af de ideelle betingelser, som den rigelige

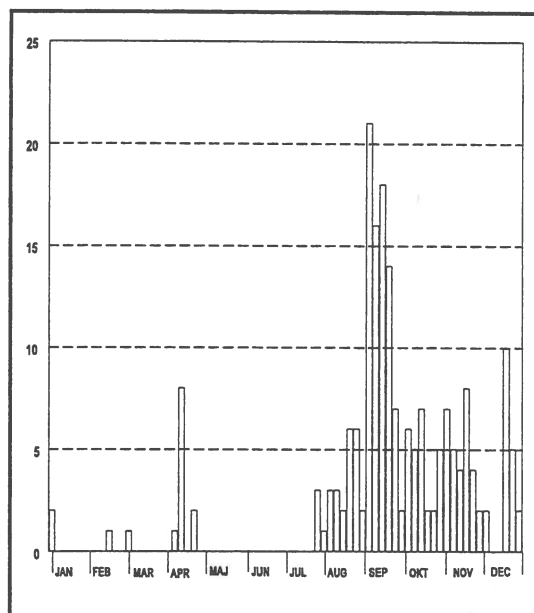
nedbør havde givet dem, var et max. på 21 fugle den 4. september ikke videre imponerende.

Skallingen:

I foråret blev der kun registreret 6 fugle i perioden 21. marts til 5. maj, hvilket er langt under det normale.

De første fugle på efterårstræk blev set den 24. juli, hvorefter der efteråret igennem regelmæssigt blev noteret 4-21 fugle på tællingerne, dog op til 34 ex. den 12. september og 37 den 18. november.

De rekordstore nedbørsmængder i efteråret gav lige som på Langli ikke usædvanligt store forekomster.

Dobbeltbekkasin. *Gallinago gallinago*. Langli

Månedssum:

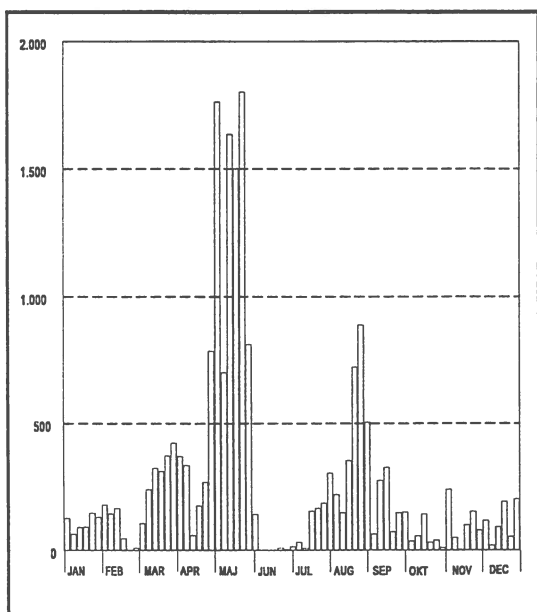
jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
		1	2	3		8	33	82	38	42	1

STOR KOBBERSNEPPE *Limosa limosa*

Eneste iagttagelse i foråret var en overflyvende fugl på Langli den 20. april.

Normalt ses enkelte fugle i juli, men i år var efterårets forekomster forholdsvis sene, med 1 ex. i referenceområdet den 17. og 19. september, 4 ex. samme sted den 23. september, samt en usædvanlig sen fugl den 24. november igen i Hobo Dyb.

Tidspunktet taget i betragtning har den sidste måske været af den islandske race, som overvintrer på de Britiske Øer.

Lille kobbersneppe - *Limosa lapponica*

LILLE KOBBERSNEPPE *Limosa lapponica*

Der blev talt op til 177 overvintrende fugle i årets første måneder, men som med andre vadefugle blev de tvunget væk af isen i februar.

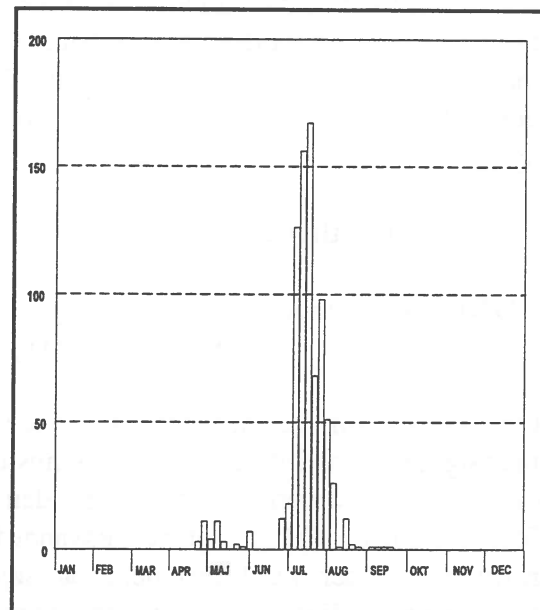
I begyndelsen af marts ankom fugle fra den bestand, der overvintrer i Vesteuropa, og disse kulminerede med 421 ex. den 27. marts. Fra slutningen af april begyndte de fugle, som havde overvintret i Vestafrika, at dukke op, og de nåede helt op på 1801 ex. den 24. maj. Trækket videre til de sibiriske ynglepladser skete hurtigt herefter, og efter 1. juni sås kun ganske få kobbersnepper på reservatet.

I juni sås op til 9 formodentlig oversomrende fugle, inden efterårstrækket begyndte i juli. Antallet af adulte toppede i månedskiftet juli/august, hvor der blev talt 302 fugle den 1. august, mens det senere træk af ungfugle først kulminerede med 886 ex. den 25. august. Året ud blev der herefter kun set op til et par hundrede fugle på reservatet.

LILLE REGNSPOVE *Numenius phaeopus*

Som sædvanligt blev der kun set meget små antal om foråret, med maximalt 11 exemplarer i perioden 23. april til 1. juni.

Allerede 25. juni var de første fugle på vej sydover igen, og efterårstrækket kulminerede med 167 fugle den 19. juli, hvoraf langt størstedelen traditionen tro opholdt sig på Skallingen. Midt i august havde de fleste småsponer forladt området, og frem til sidste observation den 22. september, blev der kun iagttaget enkeltindivider.

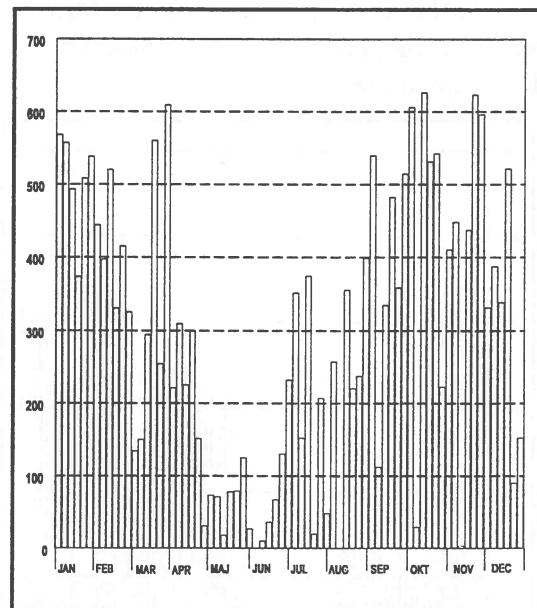
Lille regnspeve - *Numenius phaeopus*

STOR REGNSPOVE *Numenius arquata*

Der sås forholdsvis store antal af storsponer i området gennem vinteren, med op til 568 fugle, og en ganske stor del af fuglene blev her gennem perioden med udbredt isdække. Årsagen til faldet i antallet i starten af marts skyldes manglende tællinger og dårligt vejr. Forårsmaximum blev registreret den 27. marts, hvor 609 ex. blev optalt, hvorefter antallet af fugle hurtigt faldt.

I en kort periode i juni opholdt der sig kun en lille gruppe oversomrende fugle på reservatet, men allerede sidst på måneden steg antallet igen, og i samme periode taltes også op til 500 trækkende ved Blåvandshuk.

Storsponen er en af de "klassiske" arter til at "smutte" på tællingerne, hvilket er en stor del af forklaringen på at udsvingene på diagrammet er så store. Først på efteråret højvandsraster sponerne ofte i ydermarsken på Skallingen, hvor de kan være svære at finde mellem loerne, hvorimod de senere hen flytter ned til Langli Flak og sydspidsen af Langli, hvor de ikke er så skjulte. Det er også sidst på efteråret at de største antal blev talt, med et maximum på 626 fugle den 15. oktober og 623 den 22 november.

Stor regnspeve - *Numenius arquata*

SORTKLIRE *Tringa erythropus*

I foråret blev der kun set ialt 5 fugle i perioden 23. april til 5. maj, hvilket ikke er usædvanligt få.

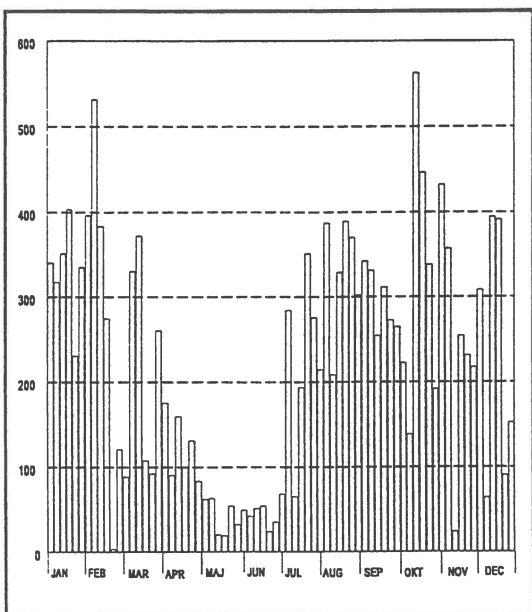
Den første efterårsfugl dukkede op den 19. juni, men de adultes træk bliver ikke nogen større affære, med et maximum på 7 fugle den 19. juli. Trækket af ungfugle kulminerede i september, hvor der blev set op til 29 ex. den 12., og årets sidste blev noteret den 28. oktober.

Et gennemsnitligt år.

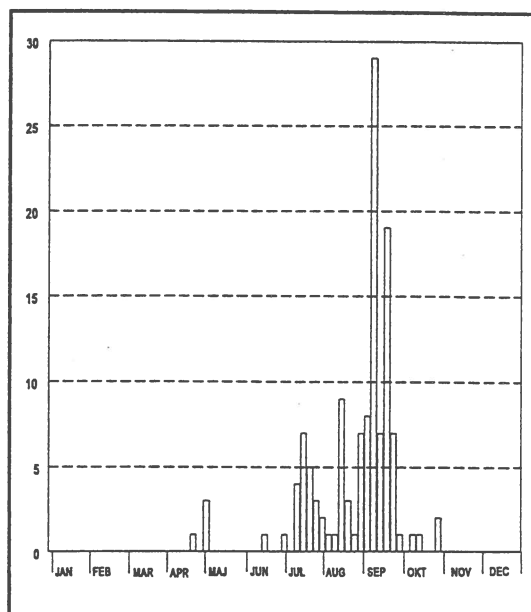
RØDBEN *Tringa totanus*

Langli: 6-9 ynglepar

Op mod 400 fugle af den islandske race sås regelmæssigt gennem vinteren, men forekomsten toppede med en observation af 531 fugle den 8. februar. En stor del af fuglene forsvandt fra reservatet under kuldeperioden, og søgte formodentlig, i lighed med tidligere isvintre, til områder omkring Esbjerg Havn, for allerede kort tid efter mildningen sås op til godt 400 fugle igen. I løbet af april forlod de området, og gennem maj/juni noteredes kun de lokale ynglefugle.

Rødben - *Tringa totanus*

Sortklire - *Tringa erythropus*

Fordeling af Rødben ynglepar. * = redefund, udfyldt cirkel = sikkert territorium, åben cirkel = muligt territorium

I løbet af juli startede efterårstrækket for alvor, og fra august nåede antallet op på godt 400 fugle, hvilket holdt sig året ud, med en kulmination på 562 ex. den 30. oktober.

Ynglebestand: Bestanden er opgjort ud fra redefund og territoriehævdende fugle. De første spillende fugle registreres primo april, men først 28.5. fandtes den første rede. Yderligere 2 reder blev fundet 6.6. Desuden registreredes 3 sikre og 3 mulige territorier. Der blev ikke set unger, men gennem juni og første del af juli blev der noteret ungevarslenende fugle fra mindst 4 forskellige territorier.

DAMKLIRE *Tringa stagnatilis*

Den 17. og 18. august blev der set en ungfugl på Skallingen, hvilket var første observation i området.

HVIDKLIRE *Tringa nebularia*

Forårstrækket, der strakte sig over perioden 19. april til 24. maj, forløb som normalt, med observationer af op til 247 fugle den 30. april.

De første gamle fugle på efterårstræk sås den 23. juni, og kulminerede som normalt i løbet af juli, hvor der den 19. blev talt 408 fugle på højvandsrast. Forekomsten i august og september er derimod langt under det normale, og da det er ungfuglene som plejer at kulminere her, kunne det tyde på en dårlig ynglesæson.

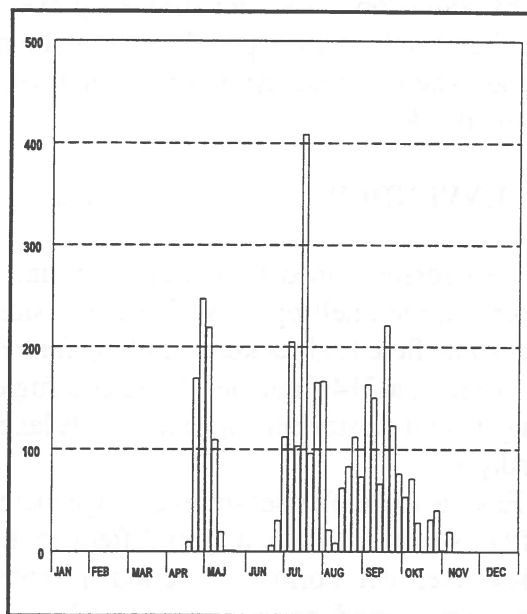
Sidste fugle blev set den 11. november.

SVALEKLIRE *Tringa ochropus*

1994 var under gennemsnittet, med ingen forårsiagttagelser og samlet kun 23 fugle i perioden 20. juli til 21. september. Størstedelen sås i anden halvdel af august (13 fugle), med observationer af 1-3 fugle/dag.

TINKSMED *Tringa glareola*

Som svalekliren havde tinksmeden også et år under det normale. Fraværet af forårsobservationer er dog normalt, hvilket sølle 10 fugle mellem 24. juli og 25. august ikke er. Det lave antal kan måske skyldes den varme og tørre sensommer, som udtørrede de fleste pytter og pander.

Hvidklire - *Tringa nebularia*

MUDDERKLIRE *Actitis hypoleucos*

Som det er tilfældet med de fleste andre klirer, gjorde forårstrækket sig ikke videre bemærket, med observationer af 1-3 fugle i perioden 28. april til 24. maj.

Efterårets observationer strakte sig over perioden mellem 1. juli og 19. september, og forekomsten toppede i starten af august, hvor der blev set op til 22 fugle den 8..

STENVENDER *Arenaria interpres*

I årets første måneder sås flere overvintrende end normalt, med helt op til 32 fugle. Fra sidst i marts begyndte flere fugle at komme til, og forårskulmination blev på 214 fugle den 5. og 208 fugle den 14. maj, hvoraf en stor del højvandsrastede langs Langlis østkyst.

Enkelte fugle blev set sommeren igennem, frem til efterårstrækket satte ind i juli. Efterårets forekomst blev over det normale i perioden september til november, med en maximumsforekomst på 136 fugle den 18. oktober. Fuglene kan være overset i andre år, da de for det meste fouragerer på blåmuslingebanker i Hobo Dyb ved lavvande og forsvinder ned på Langli Flak ved højvande, hvor de kan være næsten umulige at finde.

ODINSHANE *Phalaropus lobatus*

I en pande på Grønningen på Skallingen lå der 2 ungfugle mellem den 31. august og 2. september.

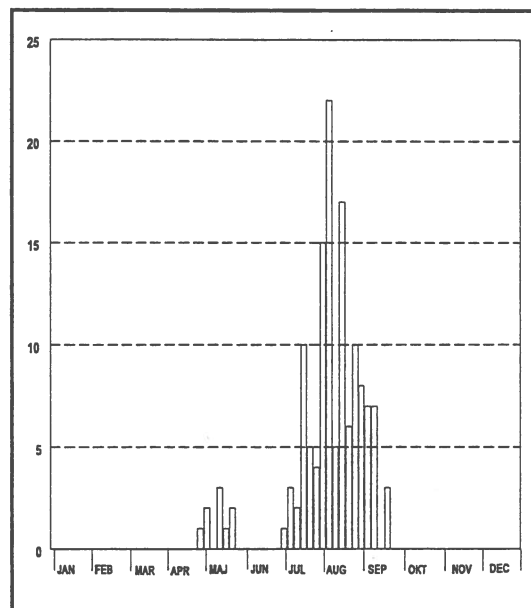
MELLEMKJOVE *Stercorarius pomarinus*

2 immature fugle fløj nordpå i Hjerting Løb den 7. juni, og det samme gjorde de 2 ungfugle, der blev noteret den 14. november.

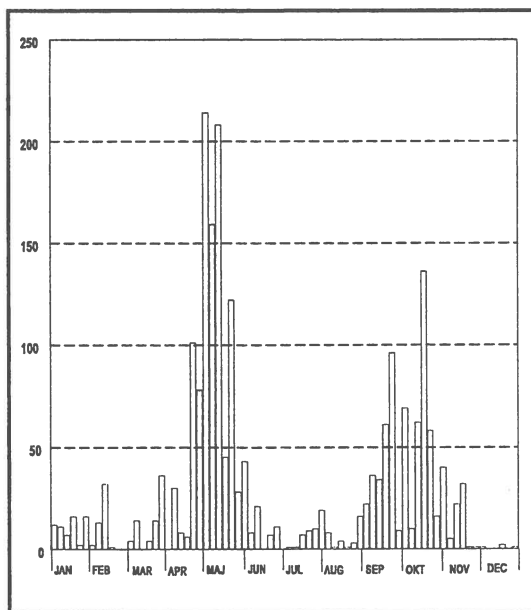
ALMINDELIG KJOVE *Stercorarius parasiticus*

Det blev til en af de sjældne forårsobservationer, da 1 ex. fløj nordpå gennem Hjerting Løb den 5. april.

I efteråret blev den første fugl set den 6. august, hvorefter der regelmæssigt blev set 1-4 fugle i området frem til sidste iagttagelse den 30. september. Hyppigst sås kjoerne i ugerne omkring månedsskiftet august/september, hvor de ofte holdt til på Langli Flak, tæt på de tusindvis af

Mudderklire - *Tringa hypoleuca*

Stenvender - *Arenaria interpres*

rastende måger og terner her. Eneste større dag var den 9. september, hvor minimum 12 fugle var blevet blæst ind i bugten af en vestenkuling.

LILLE KJOVE *Stercorarius longicaudus*

En adult og meget tillidsfuld fugl blev set på nordkysten af Langli den 11. oktober, og det drejede sig sandsynligvis om samme fugl, der var ringmærket få dage tidligere i Blåvand, da den havde en skinnende ny ring på.

STORKJOVE *Stercorarius skua*

I perioden 7.-17. januar blev en fugl set flere gange i området, oftest omkring flakket, hvor den spredte panik blandt strandkader og måger.

I efteråret blev en ungfugl blæst ind på reservatet den 29.-30. august, og der sås også 1 ex. i Hobo Dyb den 22. september. Endelig sørgede en fugl i Hobo Dyb den 26. december for en vinterobservation for 7. vinter i træk.

SORTHOVEDET MÅGE *Larus melanocephalus*

Den 1. maj opholdt en 2k.-fugl sig i en lille times tid omkring Kogleakssøen på Langli, hvor den nok har følt sig tiltrukket af de mange Hætte- og Stormmåger.

DVÆRGMÅGE *Larus minutus*

Under blæsevejret først på året sås der henholdsvis 2 og 1 ex. den 27. og 28. januar øst for Langli, hvorefter der ikke var flere før sidst på foråret, med 1 ex. den 15. og 28. maj samt 29. juni, alle ved Langli.

Den første årsunge blev set den 25. august, og resten af efteråret blev der yderligere set en enkelt fugl den 1. og 19. september samt 12. november. Eneste større observation var en flok på 14 fugle der fløj sydover gennem Hobo Dyb den 4. november.

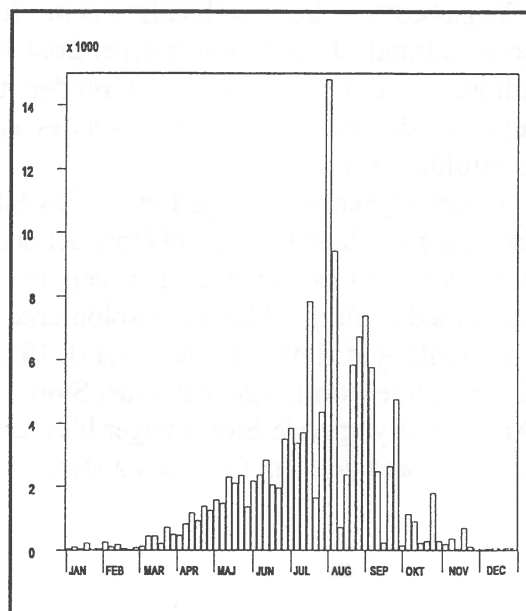
Sidste fugl blev en adult den 9. december, igen i Hobo Dyb.

HÆTTEMÅGE *Larus ridibundus*

Langli: 2261 par

Gennem vinteren kunne op til 2-300 fugle ses i området, men i marts begyndte antallet så småt at stige, efterhånden som de lokale ynglefugle ankom.

Sidst i juni blev de første unger flyvefærdige, og der kom flere og flere fugle til udefra, og i august kulminerede antallet med 14810 ex. 2.8., hvor der blev lavet en optælling af fugle, der gik til overnatning på Langli Flak.

Hættemåge - *Larus ridibundus*

I løbet af september havde størsteparten af fuglene forladt området,⁹ og året ud sås kun mindre antal.

Ynglebestand: Igennem sidste halvdel af marts begyndte hættemågerne for alvor at indfinde sig i koloniområdet ved Kogleakssøen. 22.4. blev kolonien gået usystematisk igennem og der noteredes 2 reder med 1 æg samt mange færdige redeskåle. 3.5. besøgte kolonien igen og der registreredes 626 reder, hvoraf de 177 var fuldlagte. Den endelige gennemgang af kolonien, hvor alle reder blev optalt af 4 personer, blev gennemført 14.5 og det endelige resultat for kolonien blev 2259 reder med æg. Hovedparten - 1472 eller 65.2% - indeholdt 3 æg mens der var 550 reder med 2 samt 222 reder med 1 æg. De sidste 15 reder indeholdt 4 æg på nær en enkelt med 6 æg. En gennemsnitlig kuldstørrelse på 2.57 æg pr. rede, samt at der ikke var en eneste klækket rede viser, at optællingen fandt sted på det optimale tidspunkt. I dagene umiddelbart efter optællingen begyndte de første reder at klække. 17.6. sås de første usikre flyveforsøg. Herefter var kolonien snart et virvar af voksne og unger i alle størrelser, og det var utroligt svært at få et præcist tal for antallet af flyvefærdige unger. Det højeste antal flyveværdige unger på 600, som sås 15.7., skal opfattes som et absolut minimum. Denne dag var der under 15 rugende fugle og færre end 30 ikke-flyvefærdige unger tilbage i kolonien. Ultimo juli forsvandt de sidste fugle fra koloniområdet. Udover kolonien ved Kogleaks blev der registreret 2 hættemågereder i Nordmarsken 26.5. I 1994 var der tale om en kraftig fremgang i antallet af ynglepar på Langli.

STORMMÅGE *Larus canus*

Langli: 1020 par

Allerede i februar begyndte de lokale ynglefugle at søge tilbage til reservatet, men som det tydeligt ses af diagrammet, forsvandt de under kuldeperioden, hvor de formodentlig søgte ud til den isfrie kyst.

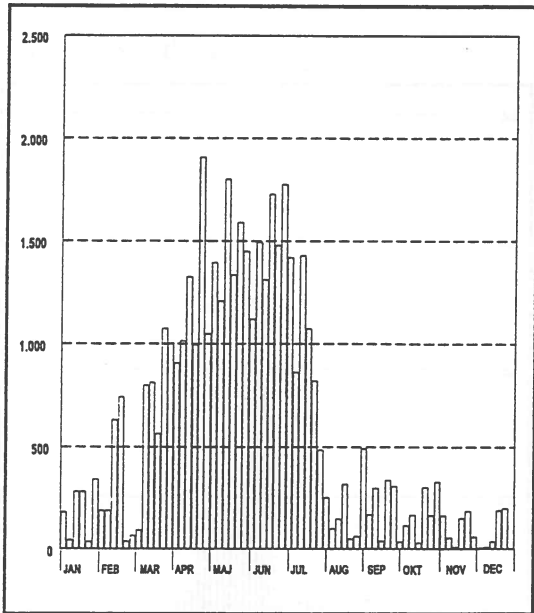
I marts vendte de dog hurtigt tilbage, og i løbet af april var de fleste stormmåger på plads, og årsmaximum blev noteret den 23. april med 1905 ex.

Efter at årets unger var blevet flyvefærdige i juli, forsvandt mågerne, sædvanen tro, hurtigt fra området, og fra august og året ud registreredes kun mindre antal, på op til 4-500 fugle.

Ynglebestand: Som sædvanlig var der fugle rundt om øen gennem marts måned, og i løbet af april indfandt de sig i kolonierne. 26.4 fandtes den første rede med æg. Det er ca. 10 dage tidligere end gennemsnittet. Grunden til dette tidligere æglægningstidspunkt - som også registreredes hos Sølvmågen - kendes ikke; men det skyldes ikke vejret, som var koldt og regnfuldt i april.

Stormmågekolonierne på Langli blev talt op i perioden 5.5 - 6.6. Resultatet viste en voldsom fremgang i forhold til de ca. 600 par der normalt findes på Langli. Fremgangen viste sig over hele øen, men mest mærkbart på nordøen, hvor 438 af ialt 1026 reder blev fundet. Udover de 1026 reder med æg/unger blev der i kolonierne noteret 58 tomme reder.

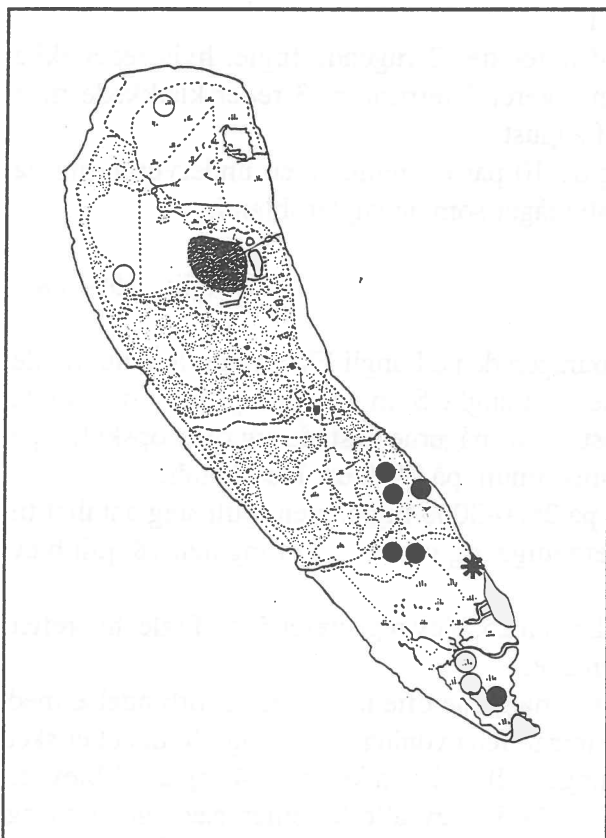
En tælling af flyvefærdige unger d. 18.7. gav blot 333, hvilket er noget under det reelle antal flyvefærdige stormmågeunger, idet Stormmågeungerne hurtigt forlader øen når de er flyveklare. Antallet af ynglende Stormmåger blev det hidtil højeste på Langli, der ellers har haft en stabil ynglebestand gennem firserne og starten af halvfemserne.

Stormmåge - *Larus canus*

Placering af Stormmågekolonier (skraveret) og enkeltreder (cirkler)

Placering af reder af Svartbag (*), Sildemåge (udfyldt cirkel) og territorier af Sildemåge (åben cirkel) samt Hættemågekolonien (skraveret)

SILDEMÅGE *Larus fuscus*

Langli: 8-10 par

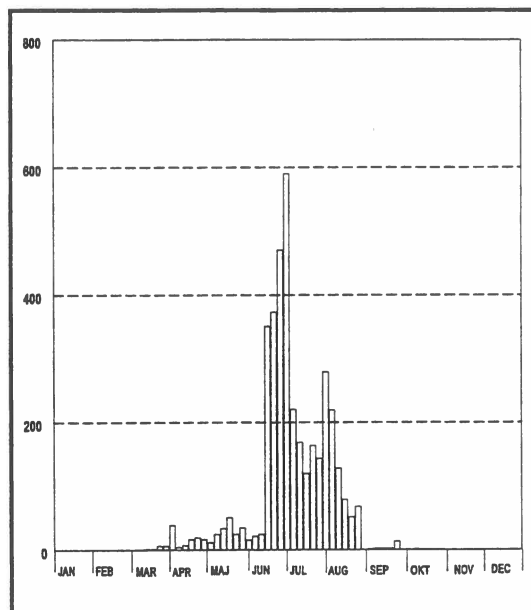
Den første Sildemåge blev blæst ind til Langli den 14. marts, og fra sidst på måneden begyndte ynglefuglene at ankomme. Udover de lokale blev der i maj også set enkelte immature fugle omkring øen, inden det pludselig gik helt amok i juni, hvor der blev registreret rekordstore antal. Maximumsforekomsterne var på 342 ex. den 25. juni og 350 den 3. juli, hvilket passer fint med, at der også ved Blåvandshuk blev noteret rekordantal på dette tidspunkt med over 1800 fugle.

Da vejret ikke var specielt dårligt i denne periode, er det nærliggende at tro, at det har været gode fødemuligheder, som har været årsagen til dette influx.

Mod slutningen af august var næsten alle sildemågerne forsvundet fra området igen, og frem til den sidste observation den 12. oktober, blev der kun set ganske få fugle.

Ynglebestand: I løbet af april indfandt yngleparrene sig. Fra 13. til 26.5. fandtes 6 sildemågereder vha. walkiepejling, da rederne er meget svære at kende fra sølvmågereder. Udover de 6 redefund noteredes 2 rugende fugle, hvis reder ikke forsøgtes fundet og endelig blev der på nordøen noteret 2 territorier. 3 reder klækkede med sikkerhed og 2 flyvefærdige unger sås i midten af august.

Igen i år viste Sildemågen altså fremgang og de 10 par er muligvis en undervurdering da Sildemågerne let kan drukne blandt de mange Sølvmåger som de yngler iblandt.

Sildemåge - *Larus fuscus*

SØLVMÅGE *Larus argentatus*

Langli: 1594 par

Året startede med 6240 fugle, hvoraf en stor del fouragerede på Langli Flak, men flere hundrede fugle var også allerede inde og stå i kolonierne på Langli. Som sædvanligt blev de største observationer gjort efter perioder med kraftig blæst, hvor mågerne kastede sig over opskyllet på Langli Flak, således også den 25. marts, hvor årsmaximum på 7878 ex. blev optalt.

Ellers lå antallet ret konstant gennem sommeren på 2500-3000 fugle, men i juli steg antallet til over 4000 efterhånden som årets unger blev flyvefærdige, og ved en optælling den 18. juli blev der talt 1321 ungfugle omkring øen.

Efterårskulminationen kom sidst i august, hvor der den 25. blev registreret 5356 fugle, hvorefter der resten af året sås et jævnt faldende antal sølvmåger.

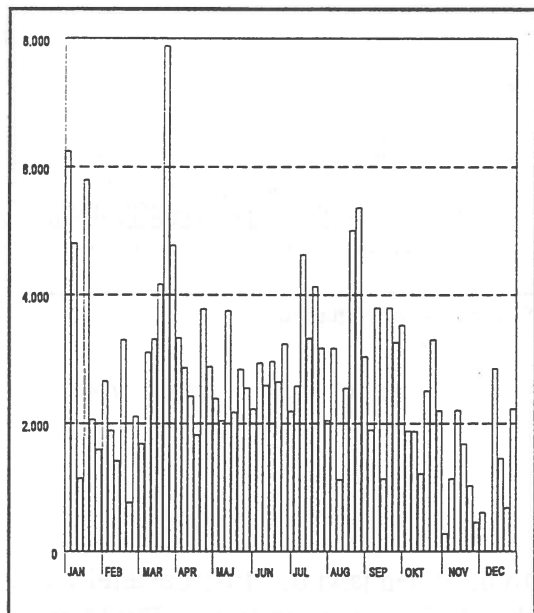
Ynglebestand: Gennem januar og februar kom sølvmågerne ofte ind på øen i forbindelse med højvande og godt vejr, men først i marts begyndte territoriehævdning og parring. Som det er sket siden starten af halvfemserne begyndte æglægningen allerede omkring 20.4. og 21.4 blev de første fuldlagte reder fundet. I perioden fra 21. - 29.5. blev alle kolonier gået igennem og resultatet viste en voldsom fremgang til 1594 reder. Af disse var de 114 - eller 7.2% - tomme. Fremgangen gjaldt hele øen, inkl. Nordøen, hvor der hidtil kun er fundet enkelte reder, mens der i år blev fundet hele 46 i koloniagtig struktur ved Nordmarsken.

Det har desværre ikke været muligt at lave gennemsnitslig kuldstorelse da en del områder blev talt for sent op pga. dårligt vejr.

De første spræde æg noteredes 15.5 og 25.6 sås de første sølvmågeunger flakse rundt på usikre vinger. Der lavedes en ungfugletælling 18.7 hvor der på vaden omkring øen registreres 1321 unger, hvilket er mange.

Prøvefelt 1 i klitterne taltes op 7 gange gennem ynglesæsonen, og her fandtes 145 reder med æg samt 15 tomme, dette tal er det højeste for prøvefeltet.

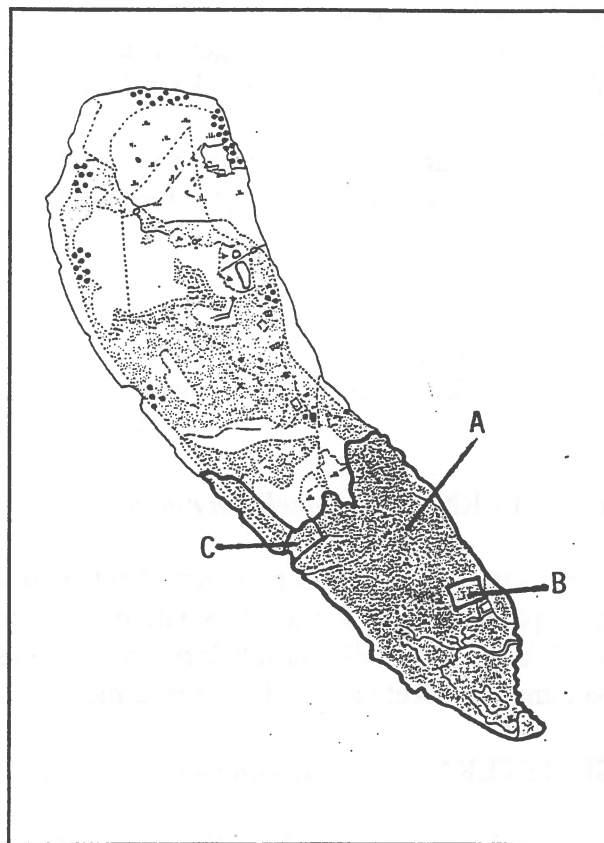
Der ringmærkedes 200 sølvmågerunger i 1994.

Sølvmåge - *Larus argentatus*

GRÅMÅGE *Larus hyperboreus*

Den 25. januar blev der set en 3k.fugl på Grønningen på Skallingen, rastende i en større flok måger.

Placering af enkeltreder af Sølvmåge (*) og koloniens udstrækning (A) 1434 reder + 114 tomme. Prøvefelt B 9 reder + 2 tomme. Prøvefelt C: 145 reder + 15 tomme.

SVARTBAG *Larus marinus*

Langli: 1 ynglepar

De største antal i vintermånederne blev set i forbindelse med kraftige vestenvinde, som f.ex. i månedskiftet januar/februar og ultimo marts, hvor der som maximum blev talt 434 fugle den 25. marts.

Ellers blev der kun registreret mindre antal i årets løb, for det meste under 100 fugle.

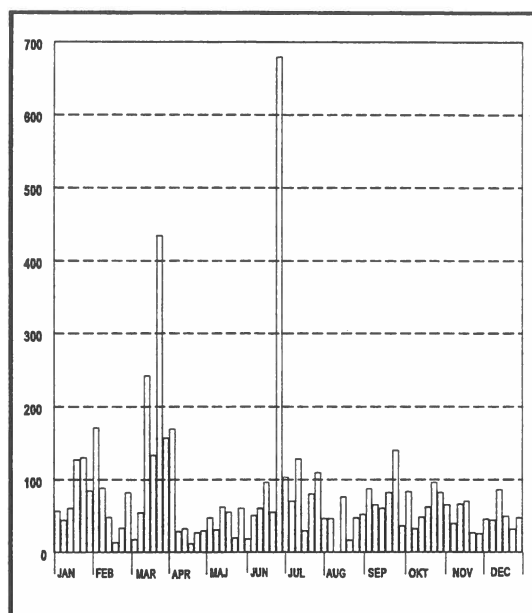
Ynglebestand: 13.5. fandtes en svartbagerede med 3 æg. Den var placeret på nordspidsen af Stenbanken - det samme sted som de 4 forrige år. Æggene klækkede 28.5. hvor der lå 1 æg samt 2 nyklækkede unger i reden. I løbet af sommeren sås ved flere lejligheder 2 unger på vaden ud for Stenbanken. Sidste observation af de nu flyvefærdige unger blev gjort i slutningen af august.

RIDE *Rissa tridactyla*

Under det kraftige blæsevejr i januar, blev en del fugle blæst ind fra Nordsøen, med 57 fugle i dagene 27.-30. januar som max.

Frem til månedsskiftet juni/juli blev det kun til få og spredte iagttagelser, men den 29. juni sås der pludselig 40 ex. og den 1. juli 31 ex. Det var ikke hårdt vejr på dette tidspunkt, men på samme tid optrådte der rekordstore antal sildemåger både her og ved Blåvand, og disse har måske trukket riderne med sig ind?

Resten af året blev det til mere normale og begrænsede observationer, oftest i forbindelse med stærk blæst fra vest.

Svartbag - *Larus marinus*

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
64	8			1	47	43	10	9	1		2

SANDTERNE *Gelochelidon nilotica*

Den første sandterne sås på Langli den 6. maj, og på trods af den jævnlige tilstedeværelse af 2 fugle på øen fra den 9. maj til 18. juli, blev det heller ikke i år til noget yngleforsøg. Det blev ialt til 39 fugledage, hvilket er lidt færre end de seneste par somre. Den 24. juni sås 3 fugle fouragere på Langli, hvilket var eneste dag med mere end 2 fugle.

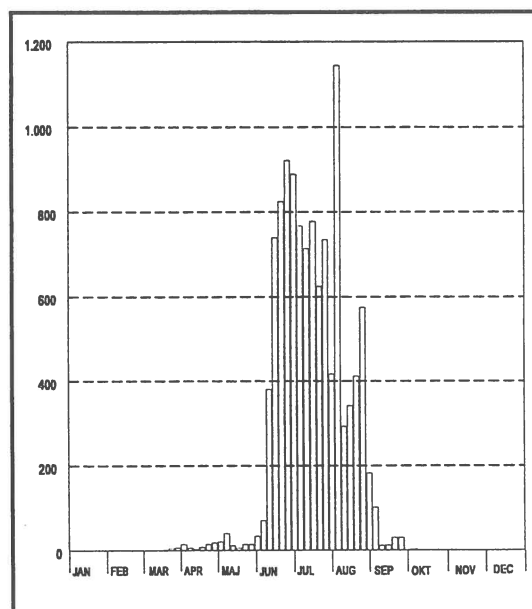
SPLITTERNE *Sterna sandvicensis*

Langli: 568 ynglepar

De første 4 fugle blev blæst ind i bugten af en vestenkuling den 24. marts, og herefter sås regelmæssigt op til 25 fugle omkring Langli frem til starten af juni. Her steg antallet af splitterner pludselig eksplosivt med et max. på 922 ex. den 25. juni, og fuglene invaderede hurtigt hættemågekolonien ved Kogleakssøen.

Tidspunktet taget i betragtning må det have drejet sig om fugle, der havde forsøgt at yngle et andet sted først. Nærmeste koloni i Vadehavet er på Norderoog i Schleswig-Holstein, hvor der i 1991 ynglede 4700 par.

Takket være det fine vejr i juli, havde fuglene god succes, og på trods af jævnlig prædation af duehøg i august, blev minimum 250 unger flyvefærdige, og

Splitterne - *Sterna sandvicensis*

omkring den 25. august forlod de sidste fugle Langli. Største antal der blev registreret i sensommeren var 1144 fugle den 8. august, og de sidste 2 fugle blev set den 5. oktober.

En splitterne fundet død på Langli den 20. august, var mærket som unge i Holland den 7. juni samme år.

Ynglebestand: I starten af maj var der ofte splitterner på besøg i hættemågekolonien i Kogleakssøen, bl.a. var der 8.5. 40 splitterner der "dansede" og parrede sig, men det var dog først i slutningen af maj at fuglene for alvor rykkede ind i hættemågekolonien, hvor de gjorde krav på en flad klittop i midten af kolonien. I løbet af juni steg antallet af Splitterner støt og 17.6. var der 252 reder med æg, samt en enkelt med 2 æg og 1 unge.

Antallet fugle steg stadigt og kolonien optalte igen 24.6 og 1.7. Der blev kun set en enkelt unge på tællingen 1.7 hvor antallet af reder med æg var oppe på 567. På de to sidste tællinger blev der begge gange registret c. 55% reder med eet æg og c. 45% med 2. I starten af juli klækkede rederne for alvor og 13.7 taltes 232 pull. Herefter åbnede øen for turister, og dette betød - sammen med det sene æglægningstidspunkt - at en del par ikke fuldførte ynglen.

Omkring 10 august flyttede de resterende fugle ud på vestkysten, hvor der 21.8 noterades 182 unger. Det vurderes at 200-250 unger blev flyvedygtige. På trods af det sene æglægningstidspunkt lykkedes det altså at få mange unger på vingerne. Det er sandsynligvis pga. hættemågekoloniens efterhånden betragtelige størrelse, at Splitterterne for alvor har slået sig ned på Langli.

FJORDTERNE *Sterna hirundo*

Langli: 0-1 ynglepar

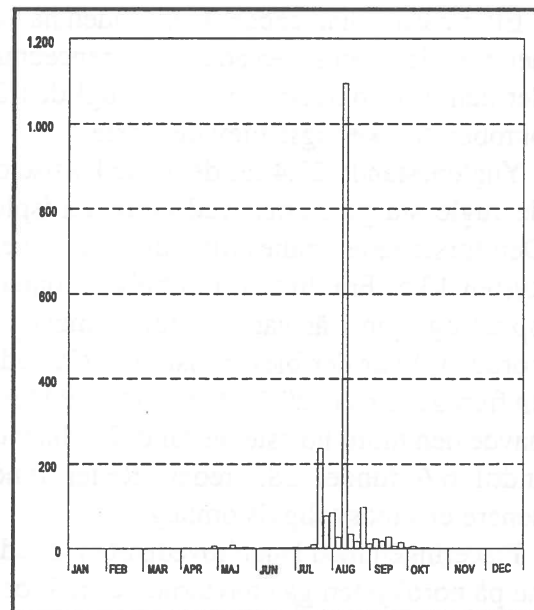
Fra de første fugle blev set den 30. april til midt i juli, blev der regelmæssigt set op til 8 fugle omkring Langli, men i forbindelse med efterårstrækket steg antallet herefter kraftigt.

Størstedelen blev set raste på Langli Flak, hvor der som maximum blev talt 1095 ex. den 10. august, men ofte sås store mængder ubestemte hav/fjordterner hernede, som f.ex. den 24. juli og 1. august med hhv. 2538 og 1700 ex. Havterne er for det meste trukket bort allerede midt i juli, så mon ikke disse skal lægges til de henholdsvis 236 og 84 artsbestemte fjordterner disse dage.

Ellers sås den sidste fjordterne i Hjerting Løb den 14. oktober.

Ynglebestand: 5.5. var der 2 varslende Fjordterner i Nordmarsken, og herefter registreredes Fjordterner på næsten alle linietakseringer gennem maj og første halvdel af juni. Der blev ikke gjort forsøg på at finde rede, og de rugende fugle var så omgivet af vegetation, at det ikke var muligt at artsbestemme dem med sikkerhed. Det må anses for sandsynligt at eventuelle fjordternereder blev skyllet bort under oversvømmelsen natten mellem 21. og 22.6.

På en linietaksering 18.7. blev der set 9 fjordterner som blandt andet er noteret som 2 par i Nordmarsken og et enkelt i Sydmarsken; både i Nord- og Sydmarsken sås fugle med fisk i

Fjordterner - *Sterna hirundo*

næbbet, hvilket kunne tyde på at der alligevel er kommet fjordterneunger til verden på Langli i 1994.

HAVTERNE *Sterna paradisaea*
Langli: 283 ynglepar

De første 2 fugle ankom allerede den 1. april, men det var først et par uger senere, at de for alvor ankom, med ny forårsrekord på 645 ex. den 23. april. Gennem maj og juni sås mere normale antal omkring de 300 fugle, selvom der burde være det dobbelte ud fra antallet af ynglepar, men der blev dog talt 504 fugle om aftenen den 17. juni.

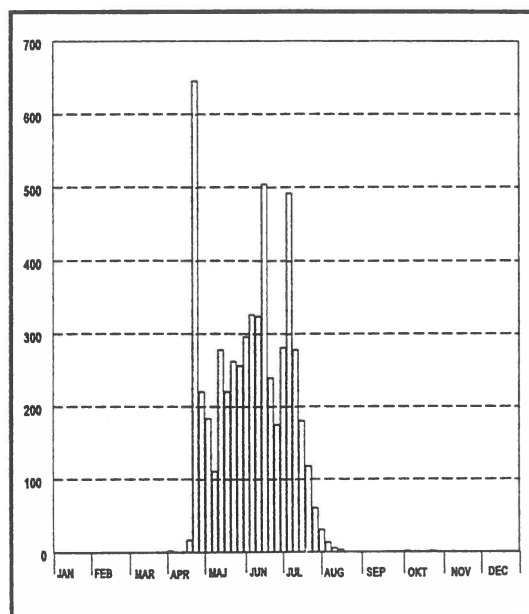
I månedsskiftet juni/juli begyndte fuglene så småt at forlade øen i forbindelse med at høj vandstand havde bortskyllet en del reder omkring sankt hans, og der sås flere og flere fugle på Langli Flak. Udover 175 bestemte havterner den 25. juni har de fleste af de 679 hav/fjordterner nok også hørt til disse, og igen den 19. juli med 157 bestemte havterner, 955 ubestemte og kun 9 fjordterner.

Efter næsten halvanden måned uden havterner blev der igen set en adult i referenceområdet den 4.-6. oktober og en ungfugl den 24. oktober, hvilket også blev de sidste.

Ynglebestand: 23.4 sås de første kurtiserende fugle stå på kysten ved øens nordspids. Den første rede fandtes tilfældigt på sydvestkysten 13.5. Fra 26.5 til 6.6 blev kolonierne optalt og igen i år var der stor fremgang på nordøen, hvor der blev registreret 229 reder, en fremgang på c. 20% i forhold til 1992 som havde den hidtil højeste bestand. I alt blev der indtil 6.6 fundet 283 reder. Reder fundet senere er sandsynligvis omlæg.

Placeringen med langt hovedparten af rederne på nordkysten gav havterne fred for de tætte sølvmågekolonier på sydøen. Dette, samt det faktum at øen for fjerde år i træk var rævefri i ynglesæsonen, er sandsynligvis grunden til den markante fremgang.

De første klækkede æg sås 6.6. Ynglesuccesen blev meget dårlig pga. den voldsomme oversvømmelse natten mellem 21. og 22.6. Stort set alle reder i tilknytning til Nordmarsken blev oversvømmet denne nat. Mange af ternerne forsøgte med at lægge om, men pga.

Havterne - *Sterna paradisaea*

Placering af Havternekolonier (skraveret) og enkeltreder (cirkel) og Splitternekolonien (sort)

forstyrrelser fra besøgende og det sene tidspunkt var det yderst tvivlsomt om der kom unger ud af disse omlægsreder. De eneste tegn på ynglesucces var en 1k fugl 30.6 samt 4 store unger, der ringmærkes medio august.

DVÆRGTERNE *Sterna albifrons*

Den 23. april blev årets første 10 fugle set ved Spunsen på Skallingen, og det var også her at størsteparten af sommerens observationer blev gjort. På Skallingens vestkyst var der igen i år en koloni, og det var fugle herfra, der ofte fouragerede i Hobo Dyb-området, med 17 fugle den 30. april som største antal. Fra sidst i juli sås også enkelte ungfugle, og årets sidste takkede af den 22. august.

SORTTERNE *Chlidonias niger*

Det blev som sædvanligt til enkelte spredte iagttagelser, første gang den 4. juli, hvor en adult sås ved Langli. Den 25. august blev en ungfugl set ud for Nyeng, og endelig holdt 4 ungfugle til på Skallingen den 12. september.

LOMVIE *Uria aalge*

I perioden 14. januar til 10. februar sås rekordmange lomvier inde i Ho Bugt, med kulmination i dagene 27.-30. januar, hvor 143 af de ialt 154 fugle sås. De største dagstotaler blev 42 den 27. og 54 den 29. januar.

De mange fugle var blevet tvunget ind mod land under den længere periode med, til tider, meget kraftig vestenvind, og størsteparten sås flyve op mod bunden af bugten.

Eneste observation ud over disse, var en enkelt fugl i Hobo Dyb den 21. december.

HULDUE *Columba oenas*

Langli: 1-2 ynglepar

Langli:

Månedssum:

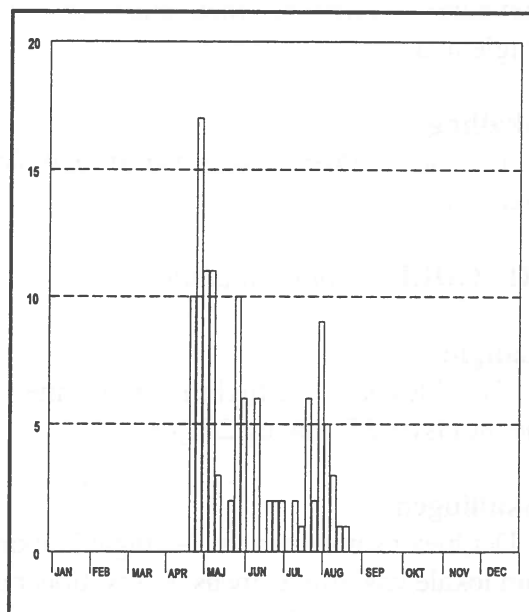
jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
23	31	54	66	37	37	40	93	26			1

Allerede den 16. januar dukkede den første fugl op, hvilket er det hidtil tidligste, og resten af foråret sås der næsten dagligt 1-4 fugle på øen, den 16. marts endda 6 fugle.

Den 26. juni blev der set en årsunge, og der har muligvis været flere ungfugle til stede, da antallet af hulduer steg til 5-7 fugle i starten af august, med 9 fugle den 2. august som max.

Fra sidst på måneden sås kun 1-2 fugle regelmæssigt frem til sidste iagttagelse den 24. september.

Herudover blev der kun set en enkelt fugl den 14. december.

Dværgterne - Sterna albifrons

Ynglebestand: Allerede i februar kurtiserer Hulduerne kraftigt og det var tydeligt, at det drejede sig om i hvert fald et par. Desværre blev der ikke fundet nogle reder. Den 26.6. blev der set en årsunge og der har muligvis været flere ungfugle til stede, da antallet af Hulduer steg til 5-7 fugle i starten af august med 9 fugle 2.8. som maksimum. I midten af august noteredes et par i en rævegrav i klitterne, men ellers er det lykkedes hulduerne at være meget diskrete mht. ynglepladserne.

Skallingen:

De eneste observationer var af henholdsvis 1 og 2 ex. den 1. og 6. juli samt 1 ex. den 17. oktober.

RINGDUE *Columba palumbus*

Langli:

Der blev kun set fugle i foråret, med ialt 5 fra 23. til 30. marts, og yderligere en enkelt henholdsvis 25. maj og 25. juni.

Skallingen:

Der blev i sommeren set 1-2 fugle i udkanten af plantagen, hvilket formodentlig har drejet sig om lokale ynglefugle, mens observationer af op til 50 fugle i oktober har drejet sig om trækfugle.

TYRKERDUE *Streptopelia decaocto*

På Langli rastede der kortvarigt 2 fugle den 25. april, og den 10. maj sås 3 fugle. Det er normalt med enkelte iagttagelser i april/maj, men 2 fugle ved stationen den 31. juli var en smule uden for sæsonen.

GØG *Cuculus canorus*

Langli:

Som sædvanligt blev der kun registreret få fugle på øen. 1 fugl den 5. og 14. juni var alt fra foråret, mens der i august blev set 1 ex. henholdsvis den 2. og 28. Det er tvivlsomt om Gøgen yngede på Langli i 1994.

Måske hænger den sparsomme optræden sammen med en faldende engpiberbestand, der er faldet fra godt 20 par sidst i 80'erne til nu 5 par.

Skallingen:

Mellem den 5. maj og 6. juli sås og hørtes regelmæssigt 1-6 fugle på halvøen.

SKOVHORNUGLE *Asio otus*

På Langli blev der gjort en usædvanlig observation af 1 ex. i træerne ved skolen den 7. juli, mens en mere normal iagttagelse var en fugl i sydmarsken den 7. november.

MOSEHORNUGLE *Asio flammeus*

Langli:

Alle årets 5 fugle blev set i efteråret, med 1 ex. på hver af flg. datoer: 22. september, 12. og 25. oktober samt 5. og 20. november.

Som det ses af tabellen over månedssummen fra 1983-93 var årets forekomst indenfor den normale periode, og antalsmæssigt var det også normalt.

Månedssum 1983-93:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1		3	9	8	17	3	2	12	57	28	3

MURSEJLER *Apus apus*

Langli:

I løbet af sommerhalvåret blev det til spredte iagttagelser i perioden 14. maj til 2. september af ialt 56 fugle på 9 datoer. Flest sås den 4. juli med 30 fugle og 1. september med 14.

Skallingen:

Eneste iagttagelse fra foråret var 60 sydtrækkende fugle den 19. maj, og udover 2 fugle den 6. juli, sås der ikke flere, før i efteråret. Her blev der i perioden 1. august til 1. september set ialt 91 ex., med max. 54 den 18. august.

VENDEHALS *Jynx torquilla*

Det blev et normalt år på Langli med 2 forårsobservationer af henholdsvis 2 ex. den 3. og 1 den 15. maj, mens der i efteråret sås en enkelt den 30. august.

STOR FLAGSPÆTTE *Dendrocopus major*

Der blev i januar og februar registeret en enkelt fugl i udkanten af Ho Klitplantage.

HEDELÆRKE *Lullula arborea*

På trods af at der blev registreret rekordstore trækantal både i Blåvand og på Fanø, sås der kun en enkelt overflyvende på Langli den 5. november!

SANGLÆRKE *Alauda arvensis*

Langli: 44 ynglepar

Langli:

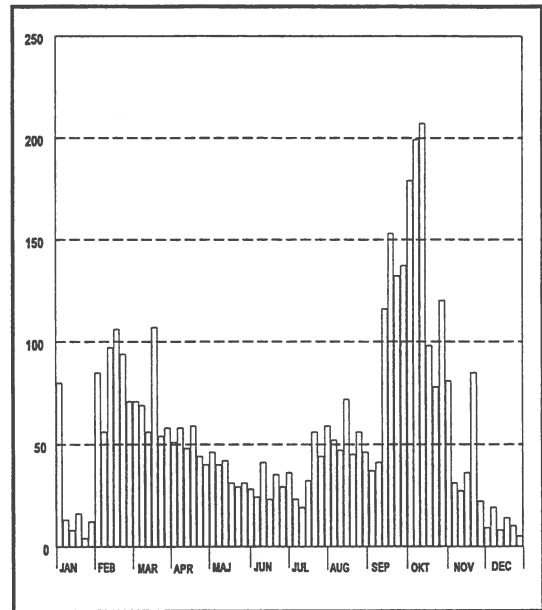
Frem til frosten satte ind i februar sås kun få sanglærker på øen, men i forbindelse med kulden sås op til 106 fugle. Med mildningen i marts forsvandt en del af fuglene igen, og udover 107 ex. den 17. marts, sås herefter for det meste kun de lokale fugle. Sidst i maj faldt antallet yderligere, efterhånden som fuglene fik travlt med at fodre ungerne, og generelt var sværere at se i det opvoksende græs.

I løbet af august steg mængden af observationer igen, og under efterårstrækkets kulmination i september og oktober blev der som maximum talt 207 lærker den 13. oktober. Året ud sås for det meste kun mindre antal.

Så skal det også lige nævnes at en sanglærkeunge mærket i reden tæt på feltstationen den 20. juni 1989, blev aflæst ved stationen igen den 5. maj i år!

Ynglebestand: Som tidligere år benyttedes linietakseringerne til at vurdere bestanden. Det maksimale antal syngende ♂♂ per delrute noteredes, og i år gav det et rekordlavt antal ynglepar - 44. Grunden til den fortsatte tilbagegang kendes ikke.

Der fandtes tilfældigt 2 sanglærkereder; den ene i sølvmågeprøvefeltet præderedes, mens den anden som var placeret i klitterne producerede 3 unger.

Sanglærke - *Alauda arvensis*. Langli.

Skallingen:

Der var kun enkelte overvintrende, men allerede først i februar steg antallet, men pga kuldeperioden kom det store influx først i marts, hvor antallet steg til et max. på 558 ex. den 25. marts. Foråret og sommeren igennem blev der jævnlige set 2-500 fugle på tællingerne, men i august faldt antallet kraftigt, og frem til oktober blev der kun registreret mellem 25 og 130 fugle, hvorefter der året ud kun blev set et mindre antal.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
3	122	1984	1803	1460	1499	1206	378	248	242	10	

BJERGLÆRKE *Eremophila alpestris*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
10	153	41	2					77	199	18	2

Først på året blev der kun set enkelte fugle, men i forbindelse med kuldeperioden kom flere til, og ult. februar kunne der ses op til 27 fugle ved Kogleakssøen. Disse forsvandt hurtigt med mildningen, og herefter sås kun få frem til sidste observation af 2 trækkende den 18. april.

Efterårets første trækkende fugle kom den 18. september, og selv om der igen i år blev set mange fugle, var det, i modsætning til de 2 foregående år, hovedsageligt som overtrækkende. Flest sås med. oktober med dagsmaximum på 44 den 10. og 38 den 16. Året ud sås kun få fugle.

Årsum:

83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
117	172	50	25	73	140	48	20	16	161	587	502

Skallingen:

Det blev til 3 observationer i oktober, med 5 ex. den 5., 2 den 12. og 8 ex. den 28., hvilket er normalt.

DIGESVALE *Riparia riparia*

På Langli blev der set 1 fugl den 25. juni samt 3. og 20. juli, hvilket formodentlig drejer sig om fugle fra den nærliggende koloni ved Marbæk. Eneste iagttagelse udover disse var et enkelt ex. den 1. september. På Skallingen blev der derudover set 1 ex. den 12. september.

LANDSVALE *Hirundo rustica*

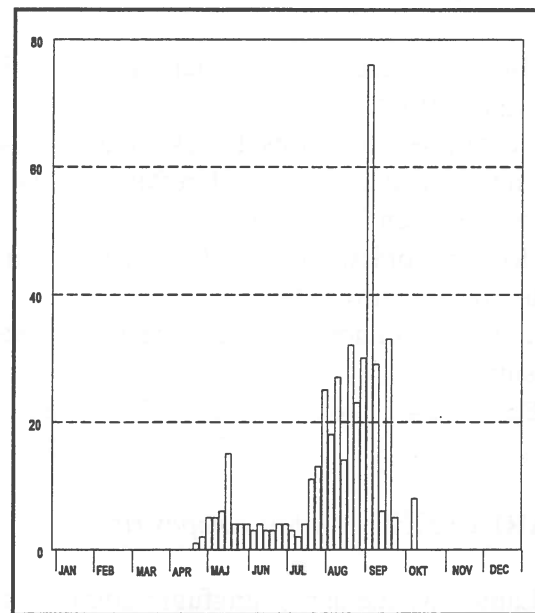
Langli: 3 ynglepar

Langli:

I det lune vejr den 25. april dukkede årets første fugl op, men udover de lokale ynglefugle var det ikke mange der blev set i foråret, med maximum 15 den 17. maj.

Den 23. juli sås de første flyve færdige unger, og kort tid efter startede efterårstrækket så småt, og småt var det. Udover 76 fugle den 3. september, sås sjældent mere end 25-30 fugle.

Sidste observation var 4 fugle den 12. oktober. Ynglebestand: 28.4. var de lokale ynglefugle stort set på plads. Mindst 3 par yngede på øen i år, et par fik unger ved skolen mens 2 par forsøgte ved generatorskuret. I midten af juli fandtes der 1 død unge i den ene rede ved generatorskuret mens den anden indeholdt 4 unger, der ringmærkes d. 26/7. En rede påbegyndtes i fotoskjulet ved Kogleaks i midten af juli, og i denne rede var der i slutningen af august 2 flyvefærdige unger. Denne sidste rede var sandsynligvis omlæg fra parret med den ene døde unge eller evt. andet kuld fra parret ved skolen.

Landsvale. *Hirundo rustica*. Langli.

Skallingen:

Årets første fugle blev set den 23. april, og herefter blev der sommeren igennem jævnlige noteret 3-21 fugle på tællingerne. Efterårstrækket gik så småt i gang allerede i starten af august, hvor der blev set 65 den 1., og kulminerede med 155 ex. den 31. august. De sidste 4 fugle sås den 12. oktober.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
			6	95	21	65	348	52	6		

BYSVALE *Delichon urbica*

Langli:

I foråret sås 1 fugl på 4 datoer mellem 24. april og 15. maj og yderligere 3 blev set den 30. maj. Eneste observation i efteråret var af 40 fugle, der fouragerede over øen den 3. september, hvilket er det hidtil største antal.

Skallingen:

I sommerhalvåret mellem den 9. maj og 31. august blev der ialt noteret 27 fugle på 7 spredte datoer.

STORPIBER *Anthus richardi*

Der blev i efteråret registreret ialt 11 fugle på Langli, hvilket næsten bringer året op på højde med rekordåret 1988.

I september sås/hørtes 1 trækkende den 14., 19., 20. og 24., mens oktober lagde ud med 1 rastende både den 6. og 9.. Herefter sås 1 trk. den 10. og 2 trk. den 11, og oktober sluttede med 1 rast. både den 23. og 29..

Udover et forårsfund i 1983 (4. marts - 2. maj) er alle tidligere fund fra efteråret i perioden 7. september - 9. november.

Der blev også noteret flere fugle end normalt på Fanø og i Blåvand i efteråret.

Årsum:

83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
2	0	0	0	4	12	1	0	1	2	4	11

MARKPIBER *Anthus campestris*

På Langli rastede der en ungfugl i området omkring Kogleakssøen den 19. august.

SKOVPIBER *Anthus trivialis*

Langli:

Som sædvanligt blev der kun registreret et mindre antal trækkende fugle. Forårstrækket bestod af 8 fugle i perioden 26. april til 11. maj, mens der i efteråret sås 16 fugle mellem den 19. august og 24. september.

Skallingen:

Eneste forårsobservation var 2 ex. den 9. maj, og efteråret viste sig at være af samme ringe omfang med 10 fugle mellem den 8. august og 12. september.

ENGPİBER *Anthus pratensis*

Langli: 5 ynglepar

Langli:

Op til 6 fugle blev set vinteren igennem, og antallene var ikke meget større i forårs- og sommermånederne; i flere perioder i maj og juni sås overhovedet ingen!.

Først i forbindelse med efterårstrækket i september og oktober sås større antal, med et maximum på 230 fugle den 20. september.

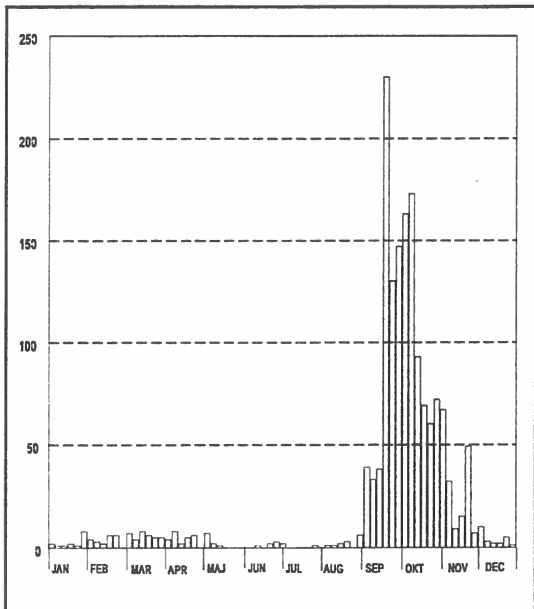
Ynglebestand: Engpiberbestanden på Langli blev estimeret ud fra antallet af syngende fugle på de tidlige linietakseringer gennem marts, april og maj måned. Årets første syngende Engpiber registreredes 9.3., og årets højeste antal syngende fugle var 5, der noterades 6.4. Resten af sæsonen noterades der ikke over 2 syngende fugle, og det bestanden har tilsyneladende fundet et nyt lege på ca. 5-7 par. For bare 5 år siden ynglede der omkring 20 par på øen, men årsagerne til den kraftige nedgang kendes ikke

Skallingen:

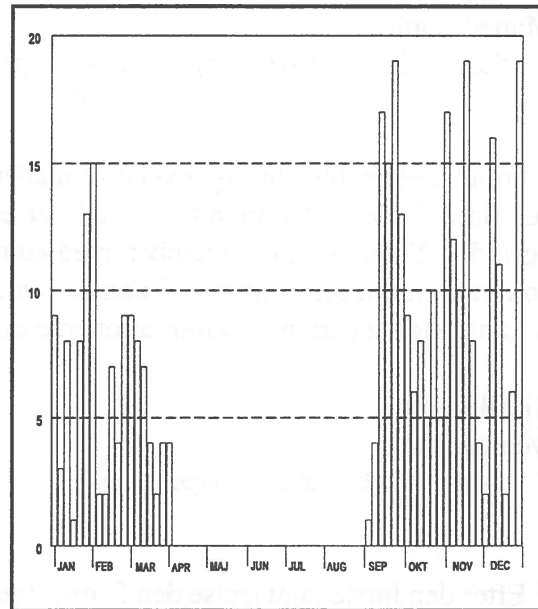
Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1		182	235	191	248	369	282	397	694	60	5

Udover en enkelt fugl den 8. januar, blev der ikke set engpibere før midt i marts, hvorefter der foråret og sommeren igennem jævnlgt blev registreret op til 62-73 fugle. Sidst i juli steg antallet til 92 fugle i forbindelse med ynglesæsonens afslutning, og det første rigtige efterstræk blev noteret sidst i august med 155 ex. den 31.. Trækket kulminerede i oktober med et maximum på 210 fugle den 5., og året ud sås der herefter kun få fugle.

Engpiber - *Anthus pratensis*. Langli.

Skærpiber - *Anthus spinoletta*. Langli.

SKÆRPIBER *Anthus spinoletta*

Langli:

Gennem vintermånederne blev der jævnlgt set op til 9 fugle på øen, oftest omkring loerne i sydmarsken. I perioden med kraftig vestenvind og høj vandstand sidst i januar blev der dog talt op til 15 fugle. I løbet af marts forlod fuglene området, og sidste forårsobservation var 2 fugle den 3. april.

I efteråret blev den første fugl set 6. september, hvorefter antallet hurtigt steg til et maximum på 19 fugle den 25. september. Året ud sås herefter stærkt svingende antal, ofte afhængig af vandstanden i området, idet de største antal sås på dage, hvor marsken var oversvømmet.

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
66	59	60	2					7	92	76	26

Frem til kuldeperioden i februar sås regelmæssigt op til 28 fugle, men de fleste forsvandt fra området fra med. februar til med. marts. Sidst i marts sås igen op til 18 fugle, og forårets sidste 2 ex. sås den 19. april.

De første fugle i efteråret dukkede op den 17. september, og antallet kulminerede i oktober, med op til 34 fugle den 17.. Året ud sås igen op til 23 fugle.

GUL VIPSTJERT *Motacilla flava*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
			1	6		1	71	43			

Forårstrækket blev hurtigt overstået mellem 25. april og 18. maj, hvorimod der i efteråret blev set flere fugle end normalt, på trods af et generelt sløjt småfugletræk. Det strakte sig over perioden 27. juli til 24. september, med kulmination i månedsskiftet august/september, hvor der som maximum blev noteret 13 den 26. og 28 den 31. august.

Langt størsteparten af observationerne drejede sig om overflyvende fugle.

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
				6	2	2	59	36	1		

Efter den første iagttagelse den 5. maj, blev der sommeren igennem set enkelte fugle, men der var ingen tegn på yngel. I forbindelse med efterårstrækket steg antallet, og der sås som maximum 46 ex. den 31. august og 30 den 1. september. Den sidste fugl blev set så sent som den 12. oktober.

BJERGVIPSTJERT *Motacilla cinerea*

Langli:

Med ialt 14 fugle, hovedsageligt trækkende, blev 1994 et af de bedre år. Fuglene blev registreret på spredte dage i perioden fra den 7. september til 28. oktober med 1-2 ex./dag.

Årssum:

83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94
12	1	0	1	1	14	8	2	0	7	15	14

Skallingen:

Der blev set enkelte trækkende, med 1 ex. den 12. og 19. september.

HVID VIPSTJERT *Motacilla alba*

Langli: 1 ynglepar

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
		21	60	29	38	91	47	80	12		

Den første fugl trak nordover den 14. marts, men det var først sidst på måneden at arten optrådte dagligt med 4-7 fugle. I maj sås næsten udelukkende det lokale ynglepar, som fik første kuld på vingerne sidst på måneden, mens andet kuld fulgte efter midt i juli. Et tredje kuld blev opgivet i august, og i september kulminerede efterårsforekomsten med 3-5 fugle/dag. Sidste exemplar trak sydover den 12. oktober.

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
		22	30	21	24	39	114	33	5		

Efter den første observation den 21. marts, sås arten regelmæssigt på tællingerne gennem sommerhalvåret. Største dag i foråret blev den 25. marts med 20 fugle, men ellers sås oftest op til 7-10 fugle. I august kulminerede antallet med op til 39 ex. den 22., og sidste observation var den 17. oktober.

SORTRYGGET VIPSTJERT *Motacilla alba yarellii*

På Langli blev der set en enkelt fugl den 14.-15. og 29. marts.

GÆRDESMUTTE *Troglodytes troglodytes***Langli:**

I foråret blev der ialt registreret 31 fugle på 12 datoer i perioden 4. marts til 24. april, med kulmination i månedsskiftet marts/april, hvor der sås op til 7 ex.

Efterårstrækket var under normalen, med kun 42 fugle på 26 dage mellem den 17. september og 9. november, størsteparten i første halvdel af oktober.

Skallingen:

1-3 fugle blev set i udkanten af Ho Klitplantage i januar og februar, mens den eneste observation fra efteråret var 1 ex. den 11. november.

JERNSPURV *Prunella modularis*

Langli:

I foråret blev der set ialt 10 fugle i perioden 3. marts til 6. april, og efterårstrækket blev lige så begrænset, med kun 27 fugle mellem den 26. august og 11. oktober, flest den 10. og 11. oktober med ialt 17 ex.

Skallingen:

Der blev noteret 1 fugl både den 12. og 28. oktober.

RØDHALS *Erithacus rubecula*

Langli:

De første rødhalse kom til øen 8. marts, men det var først midt i april at forårstrækket kulminerede, med et max på 20 ex. den 20. april. Sidste fugl sås den 18. maj.

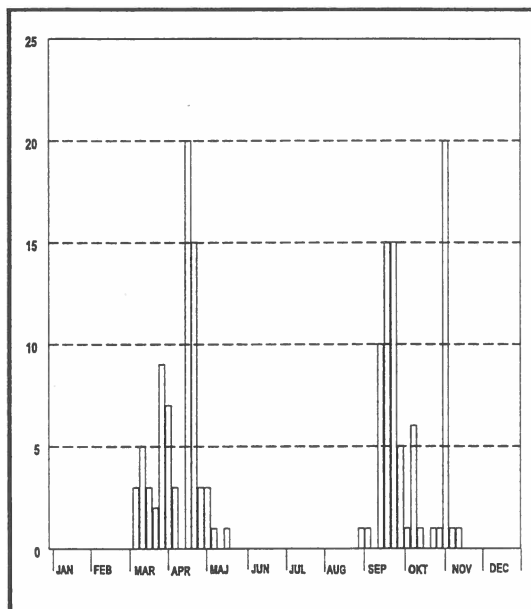
I efteråret sås igen fugle i perioden 31. august til 14. november, med kulmination i sidste halvdel af september, hvor der blev set op til 15 fugle, men efterårets største dag kom først sent, med 20 fugle den 3. november.

Skallingen:

I foråret blev der registreret 6 fugle i perioden 23. februar til 23. april, mens det i efteråret blev til 19 fugle mellem den 12. september og 18. november, oftest i udkanten af Ho Klitplantage.

BLÅHALS *Luscinia svecica*

Den 12. maj blev en ♂ 2k. ringmærket på Langli, hvilket var 5. fund på øen.

HUSRØDSTJERT *Phoenicurus ochruros*

Rødhals - *Erithacus rubecula*. Langli.

Langli:

En ♂ dukkede allerede op den 11. marts, og frem til 10. maj sås yderligere 5 fugle spredt gennem foråret.

Allerede den 4.-5. juli dukkede der igen en fugl op, og fra den 29. juli til 17. november blev der noteret 8 forskellige fugle. Med ialt 15 fugle var 1994 et meget godt år.

Skallingen:

Der blev set 1 ex. den 21. marts og igen den 3. november.

RØDSTJERT *Phoenicurus phoenicurus*

Langli:

Forårstrækket blev registreret fra den 24. april til 2. juni, og gav ialt 56 ex., med en kulmination med. maj, hvor der som maximum sås 11 fugle den 12.

I efteråret blev der kun set 20 fugle i perioden 10. august til 24. september.

Skallingen:

1 fugl den 30. april, 6 ex. den 14. maj og 4 ex. den 19. september var alle årets observationer.

BYNKEFUGL *Saxicola rubetra*

Langli:

I første halvår blev der set 13 fugle i perioden 4.-19. maj, hvilket er normalt, hvorimod ialt 98 fugle i efteråret mellem den 10. august og 19. september er usædvanligt mange. Størsteparten af fuglene sås omkring det store tidselkrat ved Kogleakssøen, med op til 17 og 19 ex. henholdsvis den 3. og 15. september.

Skallingen:

I foråret blev der set 6 fugle fra den 9. maj til 6. juni, og udover 1 ex. den 1. juli, blev der først set fugle igen den 22. august. Frem til 19. september sås ialt 53 fugle, med et maximum på 32 fugle den 6. september.

SORTSTRUBET BYNKEFUGL *Saxicola torquata*

På Skallingen blev der set 1 ex. den 8. april, og i efteråret blev der yderligere set en ♀ den 19. september.

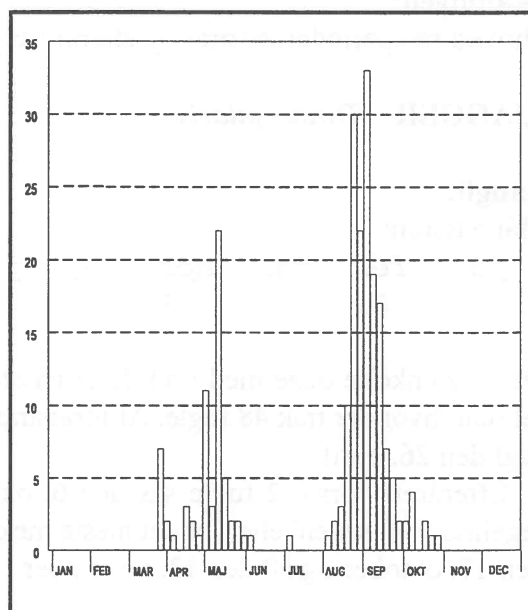
STENPIKKER *Oenanthe oenanthe*

Langli: 0-1 ynglepar

Langli:

Den 31. marts dukkede der 7 fugle op sidst på dagen, men derudover sås først større antal igen i maj måned, hvor trækket kulminerede den 12. med 22 fugle. På 11 forskellige datoer igennem maj måned noteredes en syngende han, nogle gange ledsaget af en hun. Så måske har et par ynglet, men i givet fald uden succes. Udover en fugl den 9. juli sås

der ellers ingen mellem den 5. juni og 8. august, men herefter gav efterårstrækket regelmæssige observationer hen til 29. oktober, med en top i månedsskiftet august/september, hvor maximum blev 33 fugle den 3. september.

Stenpikker - *Oenanthe oenanthe*. Langli.

Skallingen:

Forårstrækket strakte sig over perioden 8. april til 10. juni og maximum blev 30 fugle den 30. april. De første fugle i efteråret sås den 8. august, og de største forekomster der blev registreret var 55 fugle den 31. august og 49 den 6. september. Sidste fugl blev set den 28. oktober.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
			39	44	4	1	68	101	2		

RINGDROSSEL *Turdus torquatus*

På Langli var foråret lidt under det normale, med 1 ex. på flg. datoer: 21. og 30. april samt 15. maj. Derudover sås en enkelt fugl på Skallingen den 5. maj.

3 iagttagelser på Langli i efteråret var derimod mere normalt, med 1 ex. henholdsvis den 19. september samt 2. og 30. oktober.

SOLSORT *Turdus merula*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
		76	8	4					22	28	1

I forbindelse med mildningen dukkede den første fugl op den 3. marts, hvorefter der måneden ud dagligt sås 1-7 fugle, mens det kun blev til spredte observationer herefter frem til sidste iagttagelse den 12. maj.

I efteråret blev der jævnlige set 1-4 fugle i perioden 5. oktober til 3. december, med en svag kulmination i første halvdel af november.

Skallingen:

I hovedtrækperioderne forår og efterår sås jævnlige 1-3 fugle i udkanten af Ho Klitplantage.

SJAGGER *Turdus pilaris*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
62	61	5	8						105	66	1

Der var enkelte dage med træk først på året, ofte i forbindelse med snevejr, som f.ex. den 22. februar, hvor der trak 48 fugle. Af forårstræk blev der ikke registreret det store frem til den sidste fugl den 26. april.

Efterårets første 2 fugle sås den 6. oktober, og frem til slutningen af november blev der regelmæssigt set enkelte, for det meste trækkende, fugle. Eneste større observationer var 97 fugle den 17. oktober og 50 den 13. november.

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2	7	7	2						529	168	10

I første halvår var der enkelte og spredte iagttagelser af 1-6 fugle frem til den 30. april. Efterårets første 71 fugle blev noteret den 12. oktober, og den 28. oktober blev årsmaximum registreret med 444 ex., hvoraf de 387 var overtrækkende.

SANGDROSSEL *Turdus philomelos***Langli:**

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
	1	8	21	7		1		14	78	4	

Årets første fugl sad og gemte sig i sneen ved stationen den 27. februar, og den blev kun fulgt af forholdsvis få artsfæller frem til sidste observation den 19. maj.

Udover en sommeriagttagelse den 1. juli, blev der først set fugle igen den 4. september, men det var først i oktober at trækket kulminerede, med op til 18 ex. den 11.. Sidste fugl sås den 8. november.

Skallingen:

I foråret blev der registreret ialt 21 fugle i perioden 21. marts til 19. maj, mens det i efteråret kun blev til 28 fugle mellem den 17. september og 11. november.

VINDROSSEL *Turdus iliacus***Langli:**

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
3		14	8					5	64	17	2

Der blev set en enkelt fugl den 25.-27. januar, inden et lille forårstræk blev registreret i perioden 5. marts til 23. april.

Under efterårstrækket, som strakte sig over perioden fra 25. september til 3. december, blev der heller ikke set mange. Maximum blev kun på 10 fugle den 11. oktober!

Skallingen:

Den eneste iagttagelse i foråret var 3 fugle den 11. marts, hvorimod der i efteråret var regelmæssige observationer i perioden 19. september til 11. november. Ialt blev der set 137 fugle, med et maximum på 64 ex. den 12. oktober.

MISTELDROSSEL *Turdus viscivorus*

Langli:

Årets første fugl blev set den 7. marts, men næste observation skete ikke før den 17. maj, hvor 1 trak nordover, samt den 18. maj, hvor 1 ex. rastede. Efterårets eneste fugl trak sydover den 16. oktober.

Skallingen:

Udover en observation af 2 fugle den 8. januar, blev der først regelmæssigt set misteldrosler fra den 11. marts. Frem til den 30. april sås jævnligt op til 4 fugle på Nyeng, hvilket nok har drejet sig om lokale ynglefugle.

Da de første årsunger dukkede op midt i juni, sås op til 5 fugle, men ellers lå antallet af fugle i efteråret på 1-2 på tællingerne.

SIVSANGER *Acrocephalus schoenobaenus*

På Langli blev der set 1 ex. ved Kogleakssøen den 16. august. Tidligere er der kun set 4 fugle på øen, alle i august/september.

RØRSANGER *Acrocephalus scirpaceus*

Langli:

På nær en ringmærket fugl den 17. maj, blev alle årets fugle set i efteråret med 1 ex. den 10. og 31. august, 7. og 25. september samt 2 ex. den 15. september. Normalt registreres kun 0-2 fugle om efteråret, og også i Blåvand blev der noteret flere end normalt. Måske et resultat af den varme sensommer?

GULBUG *Hippolais icterina*

På Langli blev forårstrækket registreret i perioden 17. maj til 2. juni med ialt 9 ex. på 5 datoer. Den første efterårsfugl blev fanget allerede den 5. juli, mens det mere normale efterårstræk foregik mellem den 20. juli og 16. august med 6 ex.

Derudover blev der registreret 2 fugle på Nyeng den 19. maj.

GÆRDESANGER *Sylvia curruca*

Langli:

Som sædvanligt blev der set flest fugle i foråret, med ialt 9 fugle fra 25. april til 15. maj. I efteråret sås kun 1 fugl henholdsvis den 31. august og 9. september.

Skallingen:

På Nyeng blev der set 1 ex. den 5. maj og 17. september.

TORNSANGER *Sylvia communis*

Langli:

Med ialt 57 fugle i perioden 30. april til 3. juni, blev foråret usædvanligt godt. Trækket kulminerede med. maj, hvor der blev set op til 9 ex. den 15. og 17..

Efterårstrækket viste sig også at være større end normalt. De 33 fugle mellem den 7. august og 15. september var formodentlig resultatet af den varme sensommer.

Skallingen:

2 fugle den 5. og en enkelt den 14. maj var alt i år.

HAVESANGER *Sylvia borin*

Langli:

12 fugle i perioden 4.-23. maj samt en enkelt fugl den 26. juni var alt hvad foråret kunne byde på.

Efteråret viste sig at være noget bedre end normalt, med ialt 38 fugle mellem den 4. august og 24. september, flest i månedsskiftet august/september, hvor der sås op til 8 fugle den 1. september.

MUNK *Sylvia atricapilla*

Langli:

Årets første fugl, en ♂ 31. marts-1. april, var rekordtidlig. Forårets resterende 4 fugle kom i perioden 24. april til 15. maj.

I efteråret blev der set 16 fugle fra den 3. september til 27. oktober, med kulmination i 1. halvdel af oktober.

SKOVSANGER *Phylloscopus sibilatrix*

På Langli blev der set 1 ex. både den 12. maj og 7. juli, hvilket først er 6. og 7. fund på øen. Derudover blev der i udkanten af Ho Klitplantage hørt 2 fugle den 19. maj.

GRANSANGER *Phylloscopus collybita*

Langli:

Den 29. marts blev den første af forårets ialt 43 fugle set, men udover en lille kulmination i månedsskiftet marts/april, var det ikke før ult. april, at trækket for alvor satte ind med op til 6 ex. den 21. april. Sidste fugl sås den 4. juni.

Udover en sommeriagttagelse den 4. juli, blev der ikke set flere før den 18. september. Efteråret gav kun 13 fugle frem til den 26. oktober, med maximum 7 ex. den 20. september.

Skallingen:

De eneste observationer var 1 ex. den 25. marts og 8. april.

SIBIRISK GRANSANGER *Phylloscopus collybita tristis*

Den 26. april blev 1 fugl med karakterer i retning af denne race ringmærket på Langli.

LØVSANGER *Phylloscopus trochilus*

Langli:

Forårstrækket strakte sig over perioden 23. april til 4. juni, og som maximum blev der registreret 80 fugle den 11. maj.

Der blev set enkelte fugle midt på sommeren, men efterårstrækket begyndte først ult. juli og kulminerede i august med op til 30 ex. den 23. Sidste fugl blev set den 22. september.

Skallingen:

I foråret blev der noteret ialt 39 fugle mellem den 5. og 19. maj, mens der i efteråret blev set 17 fugle i perioden 8. august til 19. september.

FUGLEKONGE *Regulus regulus*

Langli:

På trods af at vinteren havde været relativ mild, blev der kun set 12 fugle i foråret, mellem den 30. marts og 21. april.

Efterårstrækket blev heller ikke så stort som forventet, med kun 59 fugle i perioden 21. september - 9. november. Flest sås i oktober, hvor der som maximum blev registreret 15 ex. den 11.

Skallingen:

Frem til den 11. marts sås regelmæssigt op til 7 fugle i udkanten af Ho Klitplantage, mens der kun var enkelt observation fra efteråret af 2 fugle den 12. september.

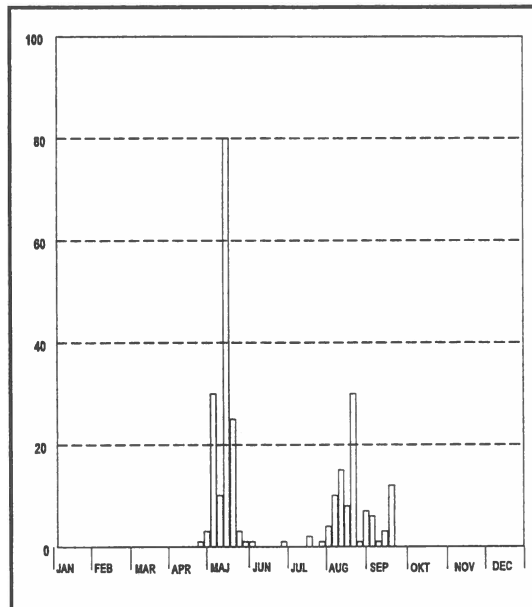
GRÅ FLUESNAPPER *Muscicapa striata*

Langli:

I perioden 12. maj til 20. juni blev der noteret 9 fugle, med 3 ex. den 19. maj som største antal, mens der i efteråret kun blev set 1 ex. den 13.-14. og 19. september.

Skallingen:

I maj sås en enkelt fugl den 19. og 29., mens der i efteråret blev set 2 ex. den 8. august og 1 ex. den 17. september.

Løvsanger - *Phylloscopus trochilus*. Langli.

BROGET FLUESNAPPER *Ficedula hypoleuca*

Langli:

Alle forårets 10 fugle blev set mellem den 11. og 19. maj, mens de 9 fugle i efteråret spredte sig ud over perioden 31. juli til 20. september.

Alt i alt et år lidt over middel.

Skallingen:

Den eneste observation var 1 ex. den 19. maj.

SKÆGMEJSE *Panurus biarmicus*

På Skallingen blev en enkelt overtrækkende fugl hørt den 5. oktober, hvilket er 3. observation herfra.

TOPMEJSE *Parus cristatus*

En almindelig ynglefugl i Ho Klitplantage, og sås især i vintermånederne med op til 6 fugle.

SORTMEJSE *Parus ater*

Langli:

Efterårets invasion berørte også lige netop Langli med 1 ex. den 12. og 21. september, 14. oktober og 5. november.

Under invasionen i 1988 nåede antallet op på 124 ex., men 1994 var dog stadig bedre end normalåret, hvor der kun ses 0-2 fugle.

Skallingen:

Yngler i Ho Klitplantage, og sås ofte i udkanten af plantagen, med op til 7 fugle i januar. I efteråret blev største observation 15 fugle den 12. september.

BLÅMEJSE *Parus caeruleus*

Langli:

Da sortmejseinvasionen ikke rigtigt slog igennem på Langli, gjorde blåmejserne sig i stedet bemærket med rekordstore antal.

I perioden 23. september til 14. december blev der ialt registreret 29 fugle på 11 datoer, med kulmination midt i oktober og et max. på 13 fugle den 15. oktober.

Skallingen:

Det eneste fund fra 1. halvår var en enkelt fugl den 8. januar, mens der i efteråret jævnlige blev set 1-2 fugle fra 1. oktober og året ud.

MUSVIT *Parus major*

Langli:

På Langli blev der i foråret set en enkelt fugl den 17.-18. marts, mens der i oktober blev set ialt 7 fugle mellem den 9. og 26. oktober. På Skallingen var den eneste iagttagelse 2 fugle den 12. oktober.

PUNGMEJSE *Remiz pendulinus*

På Langli blev en enkelt overtrækkende fugl hørt den 2. oktober, hvilket er 3. fund på øen.

RØDRYGGET TORNSKADE *Lanius collurio*

Som normalt sås der kun få fugle på Langli, med 1 ex. den 19. maj og 1 ♀ den 12. juni.

SKOVSKADE *Garrulus glandarius*

Langli:

Efterårets invasion nåede også helt herover, med en enkelt fugl ringmærket den 10. oktober. Den var åbenbart ikke tilfreds med behandlingen, for en halv time senere fortsatte den mod Hjerting. Første fund på øen.

Skallingen:

I efteråret blev der også set enkelte fugle på Nyeng, med 2 ex. den 19. september samt 1 ex. den 1. og 3. den 12. oktober.

HUSSKADE *Pica pica*

Langli:

Den 28. februar dukkede 2 fugle pludseligt op ved stationen på en ellers grå og kedelig dag. Det var 8. gang at arten nåede herover, men første vinterfund.

ALLIKE *Corvus monedula*

Langli: 1 ynglepar

Langli:

Månedssum:

<i>jan</i>	<i>feb</i>	<i>mar</i>	<i>apr</i>	<i>maj</i>	<i>jun</i>	<i>jul</i>	<i>aug</i>	<i>sep</i>	<i>okt</i>	<i>nov</i>	<i>dec</i>
115	146	142	121	96	51	10	22	120	467	98	37

Fra årsskiftet og frem til midten af juni sås næsten dagligt 2-12 fugle på øen, på nær den 5. april hvor der blev set 24 fugle. Efter at årets 2 unger havde forladt skorstenen på skolen, sås fuglene kun uregelmæssigt resten af sommeren, men fra sidst i august dukkede de op igen, og sås mere regelmæssigt året ud.

I oktober var der enkelte dage med et større træk, blandt andet 205 ex. den 16. og 258 den 17..

Skallingen:

Udover 119 fugle som forsøgte at trække ud fra Nyeng den 12. oktober, blev der kun set yderligere 1 fugl den 28. oktober.

RÅGE *Corvus frugilegus***Langli:**

Der blev set enkelte fugle i efteråret, typisk på dage med kragefugletræk. I oktober sås 8 den 17. og 2 den 18., mens det i november blev til 14 fugle den 4. og 4 den 5..

Skallingen:

På Nyeng trak 20 fugle ud den 17. oktober.

GRÅKRAGE *Corvus corone cornix*

Langli: 1 ynglepar

Langli:

Gennem vinteren sås regelmæssigt 5-15 fugle på øen, i februar dog op til 28, men maximum blev registreret den 25. februar, hvor der på isen omkring øen kunne ses ialt 74 fugle. I løbet af marts forsvandt de fleste fugle, og gennem foråret sås for det meste kun 2-5 fugle frem til starten af juni. Et par havde rede i granerne ved Skolen. 14.5. hørtes unger i reden og 6.6. fløj 2 unger af reden. Familien holdt til på øen det meste af sommeren, men først på efteråret blev der længere mellem iagttagelserne.

Den ene af ungerne fik en voldsom start på livet, da den fløj fra reden og direkte ned over en stormmågekoloni, for at ende med at blive mobbet i vandet. De blødhjertede observatører fik fisket den op, ringmærket den og sluppet den løs igen, men sidst i juli blev den fundet forkommen i Hjerting og indleveret til dyrehospitalet, som hurtigt fik den i hopla igen. Desværre for den, ville skæbnen, at den skulle flyve forbi en jæger ved Ølgod den 20. november, og så var den krage ikke længere.

I oktober dukkede der atter gråkrager op, og året ud blev der dagligt set 3-16 fugle. På enkelte dage sås også et mindre træk, med maximum 38 ex. den 17. og 34 den 18. oktober.

Skallingen:**Månedssum:**

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
30	14	20	28	20	10	17	6	12	97	69	12

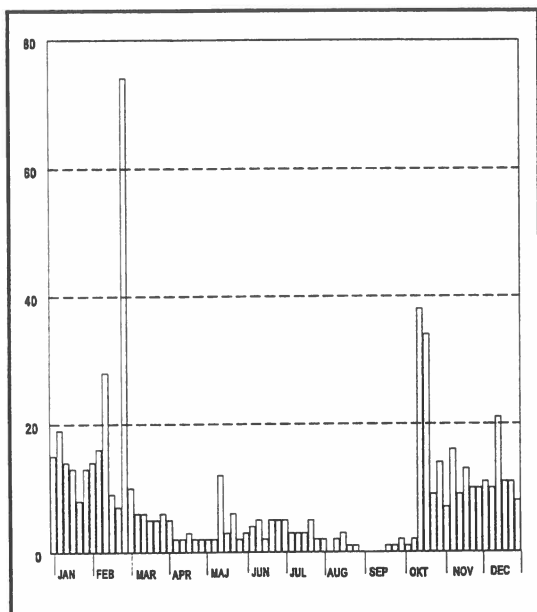
Sås først på året med op til 12 fugle, men i sommerhalvåret blev der kun set 3-5 fugle. I forbindelse med efterårstrækket sås op til 42 fugle den 28. oktober og 41 den 11. november.

SORTKRAGE *Corvus corone corone***Langli:**

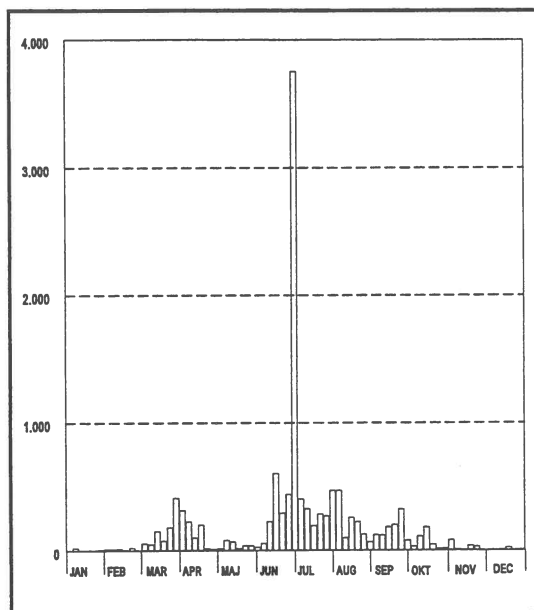
Frem til den 29. april blev der set 1-2 fugle ved 9 tilfælde, mens der i efteråret kun blev set en enkelt fugl den 10. august.

Skallingen:

Året igennem sås jævnligt 1-3 fugle på tællingerne.

Gråkrage - *Corvus corone cornix*. Langli.

Stær - *Sturnus vulgaris*. Langli.

STÆR *Sturnus vulgaris*

Langli: 1 ynglepar

Langli:

I årets første måneder sås regelmæssigt op til 19 stære på øen, og i forbindelse med forårstrækket i marts og april blev der set op til 410 ex. den 27. marts.

Herefter sås kun relativt få fugle frem til med. juni hvor de første kuld blev flyvefærdige, og mange familier søgte til marskområderne for at fouragere. Største antal der blev set i sommerens løb var 3752 ex. den 4. juli, hvoraf de 3500 dog kun var overflyvende. Ellers faldt antallet stille og roligt frem mod oktober, hvorefter der kun ses mindre antal resten af året.

Ynglebestand: I slutningen af marts to yngleparrene kasserne ved Skolen i besiddelse. Den 12.5. hørtes der unger fra den ene kasse.

Skallingen

Udover enkelte spredte observationer i årets første måneder, var det først under forårstrækket i marts/april, at observationerne blev regelmæssige med op til 551 ex. den 25. marts.

Fra med. juni begyndte store flokke af fugle, som havde afsluttet årets ynglen at fouragere på halvøen med maximum 5340 ex. den 19. juni. I løbet af efteråret faldt antallet jævnt, og de sidste fugle sås den 18. november.

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
12	2	1266	1141	180	13505	11703	4111	2697	1277	274	

GRÅSPURV *Passer domesticus*

En overtrækkende fugl den 10. oktober på Langli var først det 6. fund på øen.

SKOVSPURV *Passer montanus*

Langli:

Både den 16. og 26. oktober rastede der kortvarigt 2 fugle ved stationen.

BOGFINKE *Fringilla coelebs*

Langli:

I foråret blev der iagttaget ialt 27 fugle i perioden 8. marts til 30. april, mens den var mere talrig i efteråret, hvor der blev set 74 ex. mellem den 14. september og 9. november. Størsteparten drejede sig om overflyvende fugle, og flest blev set i midten af oktober, med op til 12 ex.

Skallingen:

Så det meste af året i små antal i udkanten af Ho Klitplantage.

KVÆKERFINKE *Fringilla montifringilla*

På Langli blev der kun set 12 fugle i foråret mellem den 24. marts og 3. maj, hvorimod der i efteråret blev set ialt 154 fugle i perioden 22. september til 14. december. At antallet blev så højt skyldtes dog især at der den 25. oktober blev registreret 102 trækkende fugle om morgenen.

GRØNIRISK *Carduelis chloris*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
134	61	10	2				2	3	106	248	36

Gennem vinteren sås regelmæssigt 10-23 fugle ved hybenkrattet på vestkysten, men under frosten i februar forsvandt de fleste, og frem til sidste observation den 30. april sås kun ganske få.

De første fugle i efteråret blev allerede set den 22. august, men det var først fra midten af oktober, at de blev regelmæssige på øen. Frem til midten af december sås herefter jævnligt 6-28 fugle, som sædvanligt oftest omkring hybenbuskene på vestkysten.

Generelt et lidt dårligt år.

STILLITS *Carduelis carduelis*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
			1					33	137	217	42

Eneste iagttagelse i foråret var en enkelt trækkende fugl den 10. april.

I efteråret dukkede de første 10 fugle op den 17. september, hvorefter arten sås året ud i usædvanligt høje antal. Dette skyldtes især et større område med tidsler ved Kogleakssøen, hvor fuglene ofte fouragerede. Normalt sås 5-10 fugle, men fra med. oktober til ult. november regelmæssigt op til 20 fugle.

GRØNSISKEN *Carduelis spinus*

Langli:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
3	3	10	3	8	1			268	10	6	

Som en udløber af invasionen i efteråret 1993, blev der med mellemrum set enkelte fugle gennem hele første halvår frem til den 11. juni.

Efterårstrækket var koncentreret omkring perioden 2. september til 25. november med kulmination i 2. halvdel af september, hvor der som maximum sås 215 trækkende den 18..

Selvom forekomsten var mindre end året før, var 1994 dog generelt langt over det normale.

TORNIRISK *Carduelis cannabina*

Langli:

Årets 2 første tornirisker blev registreret den 23. marts og frem til den 30. maj sås der herefter jævnligt op til 5 fugle på øen.

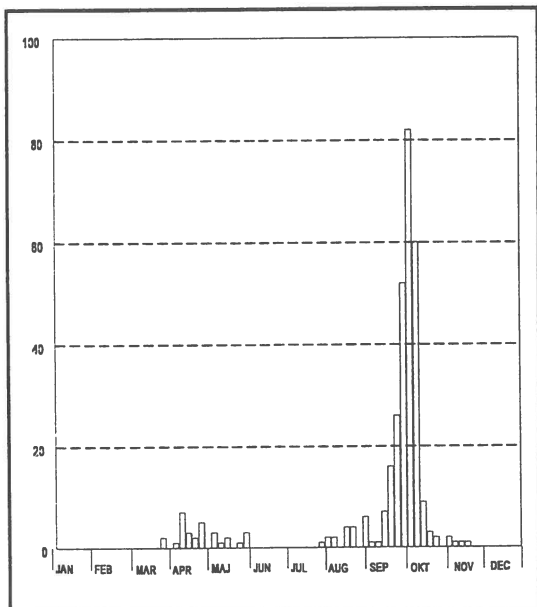
Efterårstrækket var noget mere talrigt og blev noteret mellem 27. juli og 21. november med en klar kulmination i starten af oktober, hvor der som maximum blev set 82 den 6.

Skallingen:

Månedssum:

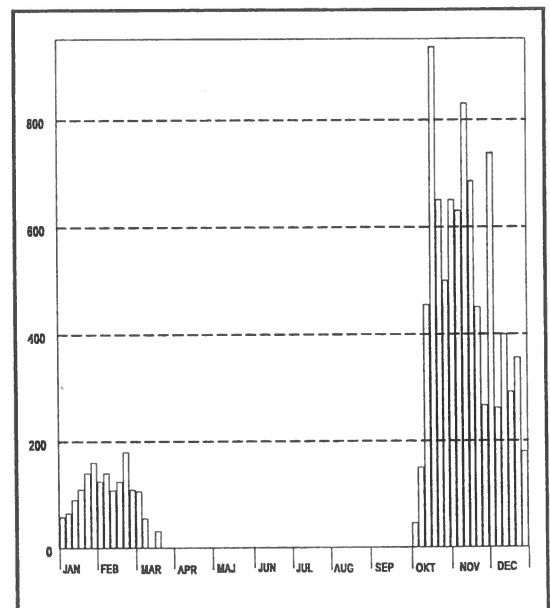
jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
		3	69	87	53	97	54	3	84	3	1

Første observation blev gjort den 25. marts, hvorefter der gennem sommerhalvåret regelmæssigt sås op til 10-15 fugle på tællingerne. Der ses ikke særligt mange i hovedtræktiden, men til

Tornirisk - *Carduelis cannabina* .Langli.

gen-
gæld
sås en
sen
fugl
den 4.
de-
cem-
ber.

Bjergirisk - *Carduelis flavirostris*. Langli.

BJERGIRISK *Carduelis flavirostris*

Langli:

I vintermånederne sås næsten dagligt mellem 45 og 160 fugle, og som en af de få arter lod de sig ikke påvirke nævneværdigt af kuldeperioden, idet flokken fouragerede i opskylszonen ved Kogleakssøen sammen med bjerglærker i perioden med snedække. Største antal her blev 180 ex. den 22. februar, og allerede kort tid efter mildningen forlod fuglene øen, og sidste observation var 31 ex. den 21. marts.

Den 4. oktober dukkede de første bjergirisker op igen, og allerede den 22. oktober kulminerede antallet med 935 fugle, men generelt var der lidt flere fugle end normalt året ud.

Skallingen:

Månedssum:

jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
187	95	71							257	700	553

Frem til den sidste vinterobservation den 21. mart sås jævnligt op til 85 fugle, mens der i efteråret blev set nogen flere fra den 12. oktober og året ud. Modsat Langli kulminerede antallet først senere, med maximum 465 ex. den 29. november.

GRÅSISKEN *Carduelis flammea*

Langli:

I foråret blev der kun set 3 ex. den 24. april samt 1 ex. den 23. maj, men spredt gennem sommeren blev der set 5 fugle, der formodentlig har været strejfer fra plantagerne på fastlandet.

I efteråret blev der ikke set fugle før den 10. oktober, hvorefter der året ud var spredte trækiagttagelser af ialt 25 fugle.

LILLE KORSNÆB *Loxia curvirostra*

På Nyeng blev der i januar og februar jævnligt set op til 31 fugle langs med kanten af Ho Klitplantage, mens der i efteråret kun blev set 1 ex. henholdsvis den 23. september og 12. oktober.

DOMPAP *Pyrrhula pyrrhula*

Langli:

Efter at have været fuldstændig fraværende siden stationen startede i 1983, dukkede der i år endelig dompap op på øen.

Det blev til 1 ex. både den 16. oktober og 10. november, i forbindelse med en mindre invasion, som især blev bemærket i Blåvand og på Fanø.

LAPLANDSVÆRLING *Calcarius lapponicus*

Gennem vinteren sås ialt 11 fugle på Langli, hvilket er langt over det normale, mens en enkelt fugl den 20. marts er normalt for forårstrækket. Eneste iagttagelse på Skallingen var 3 fugle den 3. februar. Efterårstrækket faldt i 2 perioder, idet der først blev set 12 fugle i perioden 21.-29. september og så 11 fugle mellem den 11. oktober og 2. november.

SNESPURV *Plectrophenax nivalis*

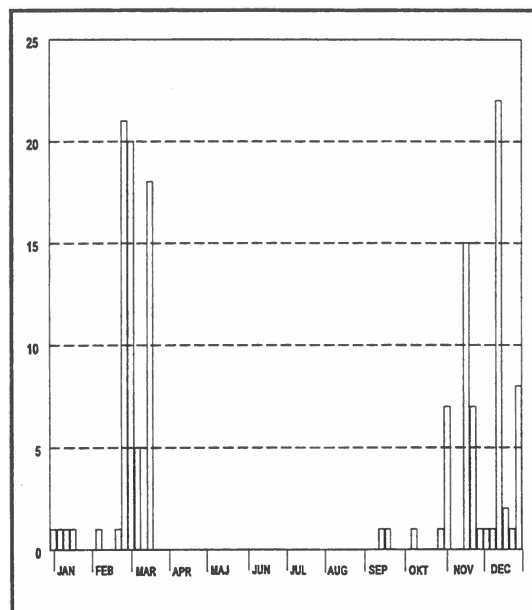
Langli:

I stil med det foregående efterår var forekomsten i årets første måneder ret sporadisk, og det var først i forbindelse med udbredt snedække sidst i februar, at op til 21 fugle blev set omkring Kogleakssøen. De forsvandt dog hurtigt igen, og sidste observation var den 21. marts.

Selv om der blev set enkelte fugle så tidligt som den 14. september blev efteråret 1994 igen en mager omgang uden nogen sammenhængende forekomst, og som maximum blev der talt 22 fugle den 15. december.

Skallingen:

Der blev kun set enkelte fugle i januar/februar og igen i november/december, men til gengæld blev der så set en ♀ i sommerdragt på et så underligt tidspunkt som den 10. juni.

Snespurv - *Plectrophenax nivalis*. Langli.

GULSPURV *Emberiza citrinella*

Langli:

I foråret sås 1 ex. den 10. og 20. april, og udover en sommerobservation af 1 ex. den 15. juni, sås der først fugle igen den 10. oktober. Frem til den 18. november blev det til 5 observationer af 8 ex., oftest overtrækkende.

Skallingen:

Eneste vinteriagttagelse var en flok på 13 fugle den 8. februar, men der i oktober og november enkelte gange sås 1-2 fugle.

RØRSPURV *Emberiza schoeniclus*

Langli:

Månedssum:

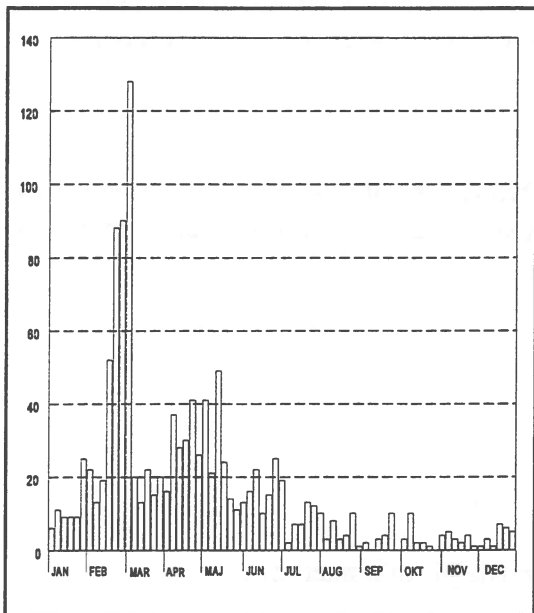
jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
		4	1	1				71	172	16	1

Forårstrækket indskrænkede sig til 6 fugle i perioden 3. marts til 15. maj, mens der i efteråret blev registreret antal langt over det normale mellem den 4. september og 2. december. Trækket kulminerede i 1. halvdel af oktober, hvor der som maximum blev noteret 42 fugle den 10..

Størstedelen af observationerne drejede sig om overflyvende fugle, men enkelte rastede også omkring Kogleakssøen og i sydmarksken.

Skallingen: Gennem det meste af året sås der jævnlige 1-3 fugle på tællingerne, dog lidt hyppigere under træktiden.

ARTSLISTE - PATTEDYR, PADDER OG KRYBDYR

Hare - *Lepus europaeus*. Linietaksering, Langli.

HARE *Lepus europaeus*

Diagrammet viser antallet af harer, som er noteret på linietakseringen på Langli, og er derfor nærmere et udtryk for harenes aktivitetsniveau og fysiske forhold som snedække eller høj vegetation end et udtryk for bestandsstørrelsen.

De største antal på op til 128 ex. den 3. marts, blev f.ex. registreret i en periode, hvor snedækket gjorde det nemmere, at se harerne. Derudover var der også en mindre kulmination i april/maj, hvor harerne var meget parringsaktive. Efterhånden som vegetationen voksede op i løbet af sommeren sås stadig færre dyr på tællingerne, og i efterårsmånederne, hvor bestanden burde kulminere, sås sjældent mere end 5-10 dyr.

På Skallingen blev der året igennem regelmæssigt set op til 4 dyr.

MOSEGRIS *Arvicola terrestris*

Meget almindelig på Langli, hvor den er et vigtigt byttedyr for en række af fuglearter, som f.ex. musvåge, fjeldvåge, blå kærhøg, tårnfalk, mosehornugle, sølvmåge og svartbag. Især i forbindelse med efterårets første større oversvømmelser af marskområderne, kan man se store sværme af sølvmåge og svartbage ligge og jage mosegrise.

RÆV *Vulpes vulpes*

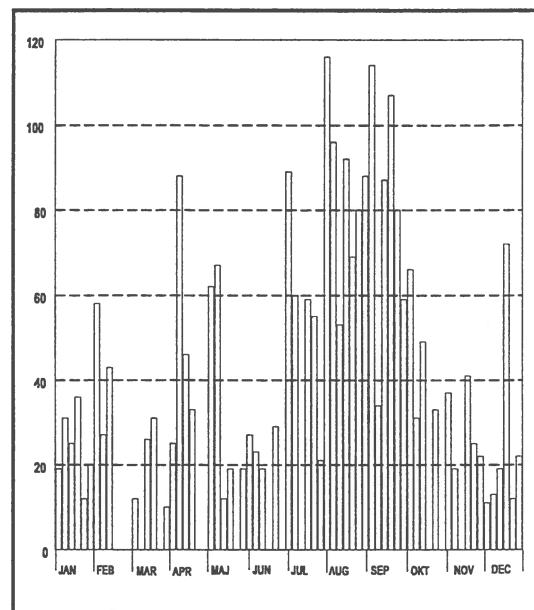
På Langli blev der i årets første måneder regelmæssigt set spor efter ræv og fundet friske udgravninger, men senest i marts forsvandt dyret af sig selv, uden at være set på noget tidspunkt.

Sidst i september blev der så igen fundet spor efter ræv på øen, men udover 2 iagttagelser den 4. og 7. oktober, var alt, hvad der ellers blev set til den resten af året, nye rævegrave og spor i strandkanten.

På Skallingen sås enkelte dyr året igennem.

SPÆTTET SÆL *Phoca vitulina*

Sælerne er optalt på et mindre antal faste rastepladser omkring øen, hvoraf der er 2 i Hjerding Løb, 3-4 i Hobo Dyb og en i Grådyb. Af disse er det kun én

Spættet Sæl - *Phoca vitulina*

i hhv. Hjerting Løb og Hobo Dyb, som benyttes året rundt, mens de fleste andre kun benyttes i sommermånederne.

Udover en kort periode i februar, hvor området var isdækket, blev der set sæler hele året, med en kulmination mellem juli og september, hvor dyrene havde extra behov for at ligge på land mens de fældede. Største observationer var 116 ex. den 2. august og 114 ex. den 3. september.

GRÅSÆL *Halichoerus grypus*

Mellem 57 spættede sæler på en rasteplads i Hobo Dyb den 6. august, lå der også en enkelt gråsæl. Derudover er der flere gange i løbet af året set store sæler på rastepladserne, men pga. afstanden har sikker artsbestemmelse ikke været mulig.

KRONHJORT *Cervus elaphus*

På Skallingen blev 4 hjorte set den 14. og 24. maj.

STRANDTUDSE *Bufo calamita*

Almindelig på Langli, hvor dens snurren er et typisk indslag i forårsnætterne.

ALMINDELIGT FIRBEN *Lacerta vivipara*

På Langli blev der set enkelte eksemplarer i midten af april, og eneste fund i efteråret var af et nyligt kastet ham i slutningen af august.

HUGORM *Vipera berus*

Den lille bestand på Langli overlever stadig, og der blev set et ex. henholdsvis den 24. marts og 22. april.

APPENDIX 1. RINGMÆRKNING PÅ LANGLI 1994.

Der blev som sædvanligt fanget lidt småfugle i spejlnet omkring stationen og skolen om foråret, og derudover også ved ruinen og Kogleakssøen om efteråret. I løbet af sommeren ringmærkedes også en del af de lokale redeunger. Ialt blev mærket 1036 fugle i 1994.

Art	Unger 1994	Forår 1994	Efterår 1994	Sum 1983-93
Mørkbuget Knortegås				1
Pibeand				1
Krikand				1
Spidsand				1
Spurvehøg				4
Tårnfalk			2	4
Grømbenet Rørhøne				1
Strandskade	4			139
Stor Præstekrave	2			11
Strandhjejle				1
Vibe				7
Almindelig Ryle				4
Dobbeltbekkasin				16
Stor Regnspeve				1
Sortklire				1
Rødben				6
Svaleklire				1
Mudderklire			1	0
Skovsneppe				2
Hættemåge				57
Stormmåge				781
Sølvmåge	201			2529
Svartbag				4
Fjordterne				1
Havterne	4			531
Huldue				4
Gøg				1
Hærfugl				1
Vendehals		3	1	11

Sanglærke			2	17
Landsvale	4	5	3	52
Skovpiber		1		13
Engpiber			37	224
Hvid vipstjert		1	1	33
Gærdesmutte		4	12	197
Jernspurv			2	91
Rødhals		69	83	2209
Nattergal				1
Sydlig Nattergal				1
Blåhals		1		2
Husrødstjert		3	3	26
Rødstjert		43	15	372
Bynkefugl		4	9	41
Sortstrubet Bynkefugl				1
Stenpikker		3	9	115
Ringdrossel		2		19
Solsort		5	4	262
Sjagger		1		8
Sangdrossel		6	3	162
Vindrossel			2	48
Græshoppesanger				2
Sivsanger				2
Kærsanger				3
Rørsanger		1	6	20
Lille Gulbug				1
Gulbug		3	6	52
Høgesanger				1
Gærdesanger		6		47
Tornsanger		40	18	281
Havesanger		9	22	190
Munk		3	4	129
Skovsanger				1
Gransanger		14	11	140

Løvsanger		168	87	1749
Fuglekonge		3	22	497
Rødtoppet Fuglekonge				3
Grå Fluesnapper		2	1	58
Lille Fluesnapper				2
Broget Fluesnapper		7	5	76
Sortmejse			1	39
Blåmejse			4	6
Musvit			2	16
Pungmejse				1
Pirol				1
Rødrygget Tornskade				6
Stor Tornskade				1
Skovskade			1	1
Allike				6
Gråkrage	1			6
Stær		12	7	156
Skovspurv				1
Gråspurv				1
Bogfinke		3	2	48
Kvækerfinke		1		23
Grønirisk				26
Stillits			1	1
Grønsisken				39
Tornirisk			1	5
Bjergirisk				90
Gråsisken			1	3
Karmindompap				1
Snespurv				3
Gulspurv				4
Hortulan				2
Rørspurv			6	19
Ialt	216	423	397	1177

